

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

คู่มือปฏิบัติงาน

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน (ศกช.)
ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562

คำนำ

READ MORE >

พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 136 ตอนที่ 67 ก เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2562 มีที่มาจากสถานการณ์ปัจจุบันที่มีข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เห็นควรให้นำกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่มากนักและข้อพิพาททางอาญาบางประเภทมากำหนดเป็นกฎหมายกลางเพื่อให้ได้ประกาศให้หน่วยงานของรัฐ พนักงานสอบสวน หรือศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนใช้ในการยุติหรือระงับข้อพิพาทดังกล่าว โดยคำนึงถึงความยินยอมคู่กรณีเป็นสำคัญทำให้ปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลลดน้อยลง ลดปัญหาความขัดแย้ง เกิดความสมานฉันท์ขึ้นในสังคม ลดงบประมาณแผ่นดินและเสริมสร้างสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข

นอกจากนี้ ยังมีการประสานงานและบูรณาการความร่วมมือในการดำเนินงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของหน่วยงานของรัฐและภาคประชาชนผ่านกลไกคณะอนุกรรมการส่งเสริม พัฒนา และขับเคลื่อนการดำเนินงานการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ซึ่งเป็นอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ โดยมุ่งหวังให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในภาพรวมมีประสิทธิภาพและบรรลุเจตนารมณ์ของกฎหมาย รวมถึงสอดคล้องกับการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ 2 ของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 สำหรับการจัดทำ “คู่มือปฏิบัติงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน (ศกข.) ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562” เสมือนเป็นคู่มือให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน (ศกข.) ได้ใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง รวมถึงสามารถนำไปปรับใช้เป็นกรอบแนวทางและเป็นเครื่องมือที่ช่วยปฏิบัติงานได้อย่างมีมาตรฐานในการบังคับใช้กฎหมายได้อย่างถูกต้องครบถ้วน และบรรลุตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

สารบัญ

ส่วนที่ 1

หน้า

พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562

8

1.1 ความเป็นมา

9

1.2 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562

13

1.2.1 เหตุผล

13

1.2.2 บทบัญญัติ (โดยสรุป)

13

1.3 อนุบัญญัติประกอบพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562

14

1.3.1 กลไกสำคัญ

14

1.3.2 สถานะของอนุบัญญัติ (ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2563)

15

1.3.3 สรุปสาระสำคัญของอนุบัญญัติที่ประกาศมีผลบังคับใช้

16

1.4 กลไกขับเคลื่อนพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562

17

1.4.1 หน่วยงานของรัฐ

17

1.4.1.1 ความหมาย “หน่วยงานของรัฐ”

17

1.4.1.2 การแจ้งความประสงค์จะดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

18

1.4.1.3 ขอบเขต และอำนาจหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

18

1.4.2 พนักงานสอบสวน (การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน)

23

1.4.2.1 หลักการและเหตุผล

23

1.4.2.2 ประเกศคดีความผิดที่กระทำการไกล่เกลี่ย

ข้อพิพาททางอาญาชั้นการสอบสวนได้

23

1.4.2.3 การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นการสอบสวน ตามบัญชีท้ายฯ

24

1.4.3 ผู้ไกล่เกลี่ย

24

1.4.3.1 การขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยและการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ไกล่เกลี่ย

24

1.4.3.2 การรับสมัครเป็นผู้ไกล่เกลี่ย

25

1.4.3.3 การสรรหาผู้ไกล่เกลี่ย

26

1.4.3.4 การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ไกล่เกลี่ย

26

1.4.3.5 จริยธรรมของผู้ไกล่เกลี่ย

27

1.4.3.6 การเปิดเผยข้อเท็จจริง

27

1.4.3.7 การคัดค้าน การถอนถอน การสิ้นสภาพ และการเพิกถอนผู้ไกล่เกลี่ย

27

1.4.3.8 ความเป็นผู้ไกล่เกลี่ยสิ้นสุด

28

1.4.3.9 สิทธิของผู้ไกล่เกลี่ยที่จะได้ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็น

28

1.4.4 ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน (ศกช.)	29
1.4.4.1 หลักการสำคัญตามพระราชบัญญัติฯ	29
1.4.4.2 ระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของ ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน พ.ศ. 2562	33
1.4.4.3 ภารกิจของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน (ศกช.)	34
1.4.4.4 คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับกับการดำเนินงาน ศกช.	34

ส่วนที่ 2

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน (ศกช.) 36

2.1 การรวมตัวของประชาชนเพื่อจัดตั้งเป็นศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน	38
2.2 การจัดตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน	40
2.3 การขึ้นทะเบียนเป็นศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน	42
2.4 การประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน	44
2.5 การขอรับเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน	46

ส่วนที่ 3

กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท 48

ขั้นตอนที่ 1 การรับคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	50
ขั้นตอนที่ 2 การแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย	54
ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	57
ขั้นตอนที่ 4 การสิ้นสุดการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	63
ขั้นตอนที่ 5 การออกหนังสือรับรองบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาท	66

ส่วนที่ 4

การบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท 70

4.1 ขั้นตอนการยื่นคำขอบังคับตามบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาท (ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน)	72
4.2 การอุทธรณ์คำสั่งศาลเกี่ยวกับข้อตกลงระงับข้อพิพาท	74

ส่วนที่ 5

การเบิกจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็น ในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท 76

ส่วนที่ 6

การรายงานผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและการจัดกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท 86

6.1 การรายงานผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท 87

6.2 การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท 92

ความผิตอันยอมความได้ที่สามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ 204

ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 (มาตรา 35)

ความผิตลหุโทษที่สามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ 206

ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562

บรรณานุกรม 94

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

- ก/1 พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 100

- ก/2 ระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพว่าด้วยการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน พ.ศ. 2562 122

- ก/3 ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย พ.ศ. 2562 137

- ก/4 ประกาศกระทรวงยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
การยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท รายละเอียดคำร้อง
และระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 139

- ก/5 ประกาศกระทรวงยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
การขึ้นทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ย พ.ศ. 2562 141

ภาคผนวก ข.

- ข/1 คำสั่งกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ที่ 309/2562 148
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับกำกับการดำเนินงาน
ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน สั ง ณ วันที่ 11 ธันวาคม 2562

- ข/2 ประกาศนายทะเบียน เรื่อง มาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ย 150
ข้อพิพาทภาคประชาชน ประกาศ ณ วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2563

- ข/3 คำสั่งคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับกำกับการดำเนินงาน 153
ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ที่ 33/2563
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ภาคประชาชน สัปดาห์ที่ 11 กุมภาพันธ์ 2563

- ข/4 แบบคำขอขึ้นทะเบียนศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน	155
- ข/5 คำอธิบายการตรวจและประเมินมาตรฐานศูนย์ใกล้เคียง ข้อพิพาทภาคประชาชน	160

ภาคผนวก ค.

- ค/1 แบบรายการเอกสารประกอบคำร้องขอใกล้เคียงข้อพิพาท	178
- ค/2 แบบคำร้องขอใกล้เคียงข้อพิพาท	179
- ค/3 ปกแฟ้มการใกล้เคียงข้อพิพาท	181
- ค/4 แบบตรวจสอบ (Check List)	182
- ค/5 หนังสือสอบถามความสมัครใจคู่กรณี	184
- ค/6 หนังสือตอบรับสมัครใจเข้าสู่กระบวนการใกล้เคียงข้อพิพาท	185
- ค/7 หนังสือเชิญคู่กรณีแต่งตั้งผู้ใกล้เคียง	186
- ค/8 แบบเลือกผู้ใกล้เคียง	187
- ค/9 หนังสือสอบถามความยินยอมการเป็นผู้ใกล้เคียง	188
- ค/10 แบบแสดงความยินยอมเป็นผู้ใกล้เคียง	189
- ค/11 หนังสือแจ้งความประสงค์การดำเนินงานใกล้เคียงข้อพิพาท	190
- ค/12 หนังสือยุติเรื่องการใกล้เคียงข้อพิพาท	191
- ค/13 หนังสือแต่งตั้งผู้ใกล้เคียง	192
- ค/14 แบบแสดงความสมัครใจ	193
- ค/15 รายงานการประชุมการใกล้เคียงข้อพิพาท	194
- ค/16 รายงานการใกล้เคียงสำเร็จ	195
- ค/17 รายงานการใกล้เคียงไม่สำเร็จ	196
- ค/18 การเลื่อนการใกล้เคียง	197
- ค/19 การเลื่อนการใกล้เคียงไปปฏิบัติตามเงื่อนไข	198
- ค/20 บันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาท	199
- ค/21 หนังสือแจ้งผลการใกล้เคียงข้อพิพาท	201
- ค/22 แบบคำร้องขอคัดค้านผู้ใกล้เคียง, ขอต้งข้อรังเกียจผู้ใกล้เคียง ผู้ใกล้เคียงขอยุติหน้าที่, คู่กรณีขอถอนตัว	202
- ค/23 แบบสอบถามความพึงพอใจในการใกล้เคียง	203

ส่วนที่ 1

พระราชบัญญัติ
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
พ.ศ. 2562

READ MORE >

ส่วนที่ 1

พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562

1.1 ความเป็นมา

กระบวนการยุติธรรมเป็นเสาหลักสำคัญหนึ่งของสังคม ช่วงสิบปีที่ผ่านมาประสบปัญหาสำคัญเนื่องจากการเพิ่มของจำนวนประชากรโลก และการพัฒนาเทคโนโลยี รวมถึงปัญหาการแย่งชิงทรัพยากร ทำให้ผู้คนมีโอกาสที่จะกระทบกระทั่งจนนำไปสู่การฟ้องร้องกันมากขึ้น ช่วงปี พ.ศ. 2540 – พ.ศ. 2550 มีคดีความขึ้นศาลมากกว่าห้าแสนคดี นอกจากนี้ คดีฟ้องร้องส่วนใหญ่ใช้เวลาในการพิจารณาตัดสินเป็นปีหรือนานกว่านั้นตามความซับซ้อนของข้อพิพาท ดังนั้นกระบวนการต่างๆ จึงประสบปัญหาเรื่องความล่าช้า ส่งผลถึงค่าใช้จ่ายแพงที่สูงขึ้นสำหรับผู้เกี่ยวข้อง และปัจจุบันเริ่มมีการตั้งคำถามว่ากระบวนการยุติธรรมกระแสหลักให้ความสำคัญกับ “คน” น้อยเกินไปหรือไม่ เห็นได้จากลักษณะโทษทางอาญา ได้แก่ ทัณฑกรรม จำคุก ประหารชีวิต ทั้งหมดนี้เป็นการมุ่ง “ล้างแค้น” ด้วยการทำร้ายผู้กระทำผิดให้เท่ากับความผิดที่นำไปถือเป็นการหนุนเสริมความรู้สึกเป็นปฏิกิริยา เพชฌฆาตระหว่างคู่กรณี และละเลยการฟื้นฟูสภาพจิตใจหรือความเสียหายในระดับบุคคลทั้งต่อผู้กระทำและถูกกระทำ

กระทรวงยุติธรรมโดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพร่วมกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ศึกษาเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ทบทวนกฎหมาย เปรียบเทียบระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชนทั้งในประเทศและต่างประเทศช่วงระหว่าง พ.ศ. 2556 – พ.ศ. 2557 พบว่าประเทศไทยมีการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทโดยนำระบบจารีตประเพณีดั้งเดิมมาใช้ ซึ่งเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน และภาคประชาชนต้องการให้มีกฎหมายรองรับการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชนเพื่อให้คนในชุมชนแก้ปัญหาระหว่างกันเองได้ ลดการนำข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความสมานฉันท์ในชุมชน จึงได้จัดทำ “ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน พ.ศ.”

เพื่อให้คนในชุมชนแก้ปัญหาระหว่าง
กันเองได้ ลดการนำข้อพิพาทเข้าสู่
กระบวนการยุติธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ
และสร้างความสมานฉันท์ในชุมชน

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติฯ เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2558 และส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (สคก.) ตรวจสอบพิจารณาถึงขอบเขตของหลักการความเหมาะสม การลดความเหลื่อมล้ำ ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน รวมถึงความซ้ำซ้อนของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กับกฎหมายฉบับอื่นที่เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หากมีประเด็นเชิงนโยบายที่ขัดแย้งกัน ให้หารือคณะรัฐมนตรี ในการนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ประชุมพิจารณาเสนอความเห็น ว่าไม่มีความจำเป็นต้องออกพระราชบัญญัติฉบับใหม่ อย่างไรก็ตามหากคณะรัฐมนตรีเห็นควรยืนยันในหลักการเดิม หรือมีข้อสังเกตประการใดให้แจ้งกลับมายังสคก. เพื่อดำเนินการตรวจสอบพิจารณาต่อไป ต่อมารองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) จึงมอบให้ สคก. รับเรื่องนี้ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย สำนักงบประมาณ และสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อให้ได้ข้อยุติก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป ขณะเดียวกันสำนักงานศาลยุติธรรมได้เสนอให้มีการตรากฎหมายในลักษณะเดียวกัน อีกทั้งกระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดินอยู่แล้ว ดังนั้นแนวทางในการตรากฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่กระทรวงยุติธรรมเสนอมานี้เห็นสมควรบัญญัติให้เป็นกฎหมายกลาง

รองนายกรัฐมนตรีฯ มีคำสั่งมอบให้ สคก. เป็นหน่วยงานหลักในการตรากฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเพื่อให้เป็นกฎหมายกลาง โดยพิจารณาร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้กระทรวงยุติธรรมนำเรื่องนี้เสนอคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติให้ความเห็นไปยังสคก. ด้วย แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป ในการนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณายกร่าง “พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.” เป็นเรื่องเสร็จที่ 1222/2561 ลงวันที่ 2 สิงหาคม 2561 แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ต่อมาเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2561 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามร่างฯ ที่สคก. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว และให้ส่งคณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

สภานิติบัญญัติแห่งชาติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. (คณะรัฐมนตรีเสนอ) และร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยคดีอาญาในชั้นการสอบสวน พ.ศ. (พลเรือเอก ศิษฐวัชร วงษ์สุวรรณ และคณะเสนอ) เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2561 พร้อมแต่งตั้งคณะกรรมการกฤษฎีกาวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทั้งสอง ต่อมาในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 11/2562 เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2562 ได้มีมติให้ร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. เป็นกฎหมาย

พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 67 ก เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2562 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติแห่งหมวด 2 การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง หมวด 3 การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา หมวด 4 การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน และหมวด 5 การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

1.2 สารสำคัญของพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562

1.2.1 เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากเห็นสมควรให้นำกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง ซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่มากนักและข้อพิพาททางอาญาบางประเภทมากำหนดเป็นกฎหมายกลาง เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ พนักงานสอบสวน หรือศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนใช้ในการยุติหรือระงับข้อพิพาทดังกล่าว โดยคำนึงถึงความยินยอมของคู่กรณีเป็นสำคัญซึ่งจะทำให้เกิดความสมานฉันท์ขึ้นในสังคม ทำให้ปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลลดน้อยลง ลดปัญหาความขัดแย้ง ลดงบประมาณแผ่นดินและเสริมสร้างสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข

1.2.2 บทบัญญัติ ประกอบด้วย 6 หมวด รวม 72 มาตรา ดังนี้

- บททั่วไป	มาตรา 1 - มาตรา 8
- หมวด 1 ผู้ไกล่เกลี่ย	มาตรา 9 - มาตรา 19
- หมวด 2 การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง	
ส่วนที่ 1 กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง	มาตรา 20 - มาตรา 31
ส่วนที่ 2 การบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท	มาตรา 32 - มาตรา 34
- หมวด 3 การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา	มาตรา 35 - มาตรา 38
- หมวด 4 การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นสอบสวน	
ส่วนที่ 1 บททั่วไป	มาตรา 39 - มาตรา 47
ส่วนที่ 2 ผู้ไกล่เกลี่ย	มาตรา 48 - มาตรา 49
ส่วนที่ 3 กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	มาตรา 50 - มาตรา 57
ส่วนที่ 4 การยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	มาตรา 58 - มาตรา 63
ส่วนที่ 5 ผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน	มาตรา 64 - มาตรา 67
- หมวด 5 การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน	มาตรา 68 - มาตรา 70
- หมวด 6 บทกำหนดโทษ	มาตรา 71 - มาตรา 72

1.3 อนุบัญญัติประกอบพระราชบัญญัติ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562

1.3.1 กลไกสำคัญ

1

คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ มีคำสั่งที่ 88/2561 ลงวันที่ 11 เมษายน 2561 แต่งตั้ง “คณะอนุกรรมการจัดทำร่างอนุบัญญัติประกอบร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.” ประกอบด้วยรองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นประธาน ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยกองส่งเสริมการระงับข้อพิพาทเป็นฝ่ายเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่จัดทำร่างอนุบัญญัติประกอบร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. โดยฝ่ายเลขานุการได้ยกร่างอนุบัญญัติประกอบพระราชบัญญัตินี้ และนำเสนอต่อคณะกรรมการฯ พิจารณาต่อไป

2

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) มีคำสั่งที่ 1/2562 ลงวันที่ 29 เมษายน 2562 แต่งตั้ง “คณะอนุกรรมการส่งเสริมพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงานการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” ประกอบด้วยรองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นประธาน ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นเลขานุการ ในการนี้ ประธานคณะอนุกรรมการส่งเสริมฯ มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการนำร่างอนุบัญญัติฯ ที่ใช้เป็นกฎระเบียบกลาง (หน่วยงานของรัฐ) และคณะอนุกรรมการจัดทำร่างอนุบัญญัติฯ เห็นชอบแล้ว เสนอต่อคณะอนุกรรมการส่งเสริมฯ ให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้กฎระเบียบกลางถูกต้องครบถ้วนตามพระราชบัญญัติฯ กำหนด

1.3.2 สถานะของอนุบัญญัติฯ (ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2563)

1 พ.ร.บ.กำหนด มาตรา 9 วรรคสาม	อนุบัญญัติ ประกาศกระทรวงยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนผู้ใกล้ชิด พ.ศ. 2562	ผลดำเนินการ ประกาศ ณ วันที่ 3 ธันวาคม 2562
2 พ.ร.บ.กำหนด มาตรา 9 วรรคสาม และ มาตรา 23 วรรคสอง	อนุบัญญัติ กฎกระทรวงการคัดค้าน การถอดถอน การสิ้นสภาพ และการเพิกถอนผู้ใกล้ชิด พ.ศ. 2563	ผลดำเนินการ ประกาศ ณ วันที่ 5 สิงหาคม 2563
3 พ.ร.บ.กำหนด มาตรา 9 วรรคสาม และ มาตรา 23 วรรคสอง	อนุบัญญัติ ระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ว่าด้วยการใกล้ชิดข้อพิพาทของศูนย์ใกล้ชิด ข้อพิพาทภาคประชาชน พ.ศ. 2562	ผลดำเนินการ ประกาศ ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน 2562
4 พ.ร.บ.กำหนด มาตรา 19	อนุบัญญัติ ร่าง ระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยการจ่ายค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในการดำเนินการใกล้ชิดข้อพิพาท พ.ศ.	ผลดำเนินการ เสนอกระทรวงการคลัง พิจารณา
5 พ.ร.บ.กำหนด มาตรา 21 วรรคห้า	อนุบัญญัติ ประกาศกระทรวงยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอใกล้ชิด ข้อพิพาท รายละเอียดของคำร้องและระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องขอใกล้ชิดข้อพิพาท พ.ศ. 2562	ผลดำเนินการ ประกาศ ณ วันที่ 3 ธันวาคม 2562
6 พ.ร.บ.กำหนด มาตรา 22 วรรคหนึ่ง	อนุบัญญัติ ระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยการแต่งตั้ง ผู้ใกล้ชิด พ.ศ. 2562	ผลดำเนินการ ประกาศ ณ วันที่ 3 ธันวาคม 2562
7 พ.ร.บ.กำหนด มาตรา 70	อนุบัญญัติ ร่าง ระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ว่าด้วยเงินอุดหนุนของศูนย์ใกล้ชิดข้อพิพาท ภาคประชาชน พ.ศ.	ผลดำเนินการ อยู่ระหว่างการเสนอ กระทรวงการคลังพิจารณา

1.3.3 สรุปสาระสำคัญของอนุบัญญัติฯ ที่ประกาศแล้ว

1 ประกาศกระทรวงยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย พ.ศ. 2562

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9 วรรคสามแห่งพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 ปลัดกระทรวงยุติธรรมจึงได้ประกาศ ณ วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข ในการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ยื่นคำขอการพิจารณาและมีคำสั่ง การออกหนังสือรับรอง และแบบบัตรประจำตัว การสรรหาบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมการสืบผลของทะเบียน การแก้ไขข้อความหรือหนังสือรับรองหรือบัตรประจำตัวผู้ไกล่เกลี่ย การขอยกใบแทนหนังสือรับรองกรณีสูญหาย ขำรุดเสียหายหรือถูกทำลาย

2 กฎกระทรวง การคัดค้าน การถอดถอน การสิ้นสภาพ และการเพิกถอนผู้ไกล่เกลี่ย พ.ศ. 2563

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7 วรรคสอง มาตรา 9 วรรคสี่ และมาตรา 23 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงไว้ ประกาศ ณ วันที่ 5 สิงหาคม 2563 เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการคัดค้าน การถอดถอน การสิ้นสภาพ และการเพิกถอนผู้ไกล่เกลี่ย

3 ระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน พ.ศ. 2562

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9 และมาตรา 68 แห่งพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จึงได้ออกระเบียบไว้ ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับดูแลดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน การจัดตั้ง ขึ้นทะเบียน ประเมินมาตรฐาน ขอรับเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน และการขึ้นทะเบียน จริยธรรม และการคัดค้าน ถอดถอน สิ้นสภาพ เพิกถอนผู้ไกล่เกลี่ย และค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นผู้ไกล่เกลี่ย รวมทั้งการดำเนินงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท รวม 6 หมวด 54 ข้อ

4 ประกาศกระทรวงยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท รายละเอียดของคำร้องขอ และระยะเวลาในการพิจารณา คำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 21 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 ปลัดกระทรวงยุติธรรมจึงออกประกาศ ณ วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท รายละเอียดของคำร้องขอ การพิจารณา การแก้ไข และการมีคำสั่งรับคำร้องขอ รวมทั้ง การสอบถามความสมัครใจของคู่กรณีในการเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

5

ระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย พ.ศ. 2562

อาศัยอำนาจตามความมาตรา 7 มาตรา และมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม จึงออกระเบียบไว้ ณ วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 เพื่อให้ผู้กระทำได้แต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนหนึ่งหรือหลายคนจากบัญชีผู้ไกล่เกลี่ยที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจัดทำไว้ หากผู้กระทำได้ไม่สามารถตกลงแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยได้ ผู้กระทำได้ขอให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยจากบัญชีดังกล่าว

1.4 กลไกขับเคลื่อนพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562

ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

- 1.4.1 หน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา 3
- 1.4.2 พนักงานสอบสวน (การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน) ตามมาตรา 38
- 1.4.3 ผู้ไกล่เกลี่ย ตามมาตรา 9
- 1.4.4 ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ตามมาตรา 68

แผนภูมิที่ 1
กลไกขับเคลื่อนพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาท พ.ศ. 2562

1.4.1 หน่วยงานของรัฐ

1.4.1.1 ความหมาย “หน่วยงานของรัฐ”

ตามบทนิยามในพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 หมายถึง ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา 3) ปัจจุบันได้มีการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐประเภทต่าง ๆ เพิ่มขึ้นจำนวนมาก ทั้งในรูปแบบหน่วยงานของรัฐที่มีใช้ราชการ

ส่วนกลาง ราชการภูมิภาค รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ องค์การมหาชนองค์กรอิสระ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ หน่วยธุรการ ของศาล และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หน่วยงานสังกัดรัฐสภา หรือในกำกับของรัฐสภา และหน่วยงานอิสระของรัฐ หากหน่วยงานในลักษณะดังกล่าวจะดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ตามพระราชบัญญัติฯ ต้องแจ้งความประสงค์มาที่กระทรวงยุติธรรมเพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง จึงจะถือว่าเป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ ตัวอย่างที่ถือว่าเป็นหน่วยงานของรัฐที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นกลไก ของรัฐแต่ไม่เป็นองค์กรของรัฐ เช่น แพทย์สภา สภาการพยาบาล สภาเภสัชกรรมทันตแพทย์สภา สภานายความซึ่งถือเป็นสภาวิชาชีพ และสถาบันภายใต้มูลนิธิ เช่น สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ สถาบันส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นต้น

1.4.1.2 การแจ้งความประสงค์จะดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัตินี้ ให้แจ้งกระทรวงยุติธรรมทราบด้วย(มาตรา 5)โดยเจตนารมณ์ในการตราพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 เพื่อให้เป็นกฎหมายกลาง โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้รักษาการ ดังนั้น กระทรวงยุติธรรม มีหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และต้องดำเนินการตามมาตรา 77 แห่งรัฐธรรมนูญปี 2560 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต หรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้า เพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่างๆ ได้โดยสะดวกและเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อ

ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ หากหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามอำนาจหน้าที่ของตนอยู่ก่อนแล้ว สามารถดำเนินการต่อไปได้โดยไม่กระทบต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการอยู่ก่อนแล้ว (มาตรา 4 วรรคหนึ่ง) เช่น การไกล่เกลี่ยโดยอำเภอตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 การไกล่เกลี่ยโดยสำนักงานอัยการสูงสุดตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นพนักงานอัยการ พ.ศ. 2555 อย่างไรก็ตามไม่เป็นการต้องห้ามหากหน่วยงานของรัฐดังกล่าวอาจดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้ (มาตรา 4 วรรคสอง)

1.4.1.3 ขอบเขต และอำนาจหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

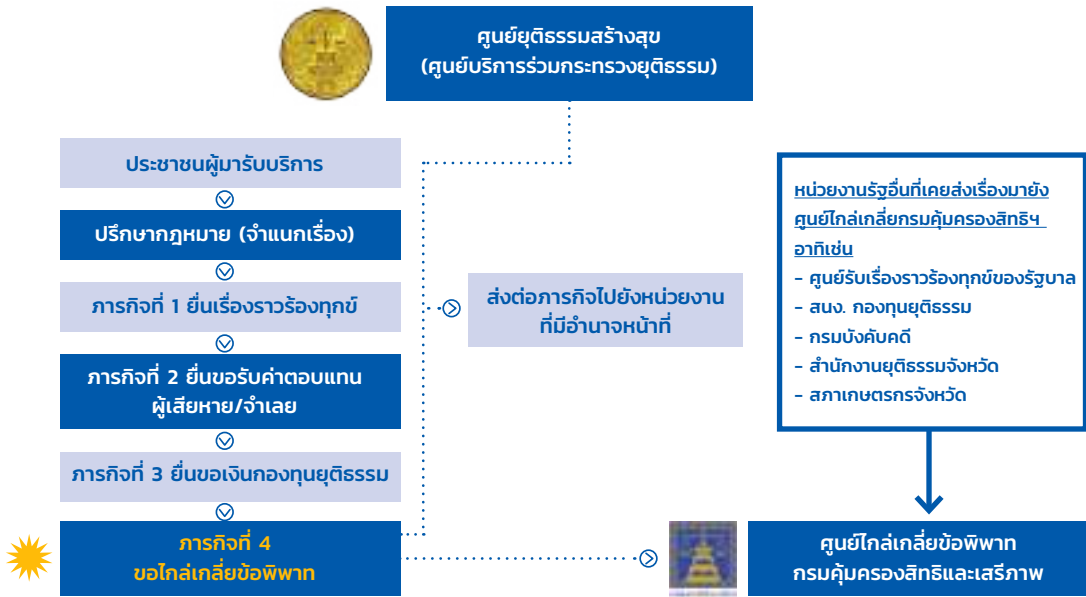
1.4.1.3.1 ขอบเขตในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

กรณีประชาชนประสงค์ขอรับบริการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 จากศูนย์ยุติธรรมสร้างสุข (ศูนย์บริการร่วมกระทรวงยุติธรรม) กระทรวงยุติธรรม ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคโดย เจ้าหน้าที่จะรับคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและดำเนินการกลั่นกรองเบื้องต้น แล้วส่งคำร้องดังกล่าวให้หน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงยุติธรรมกรณีส่วนกลางคือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และส่วนภูมิภาคคือสำนักงานยุติธรรมเพื่อดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ทั้งนี้ กระทรวงยุติธรรมได้มีประกาศลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2563 เรื่อง กำหนดหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562

แผนภูมิที่ 2 กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของหน่วยงานรัฐสังกัดกระทรวงยุติธรรม (ส่วนกลาง)

กลไกหน่วยงานรัฐสังกัด
กระทรวงยุติธรรม

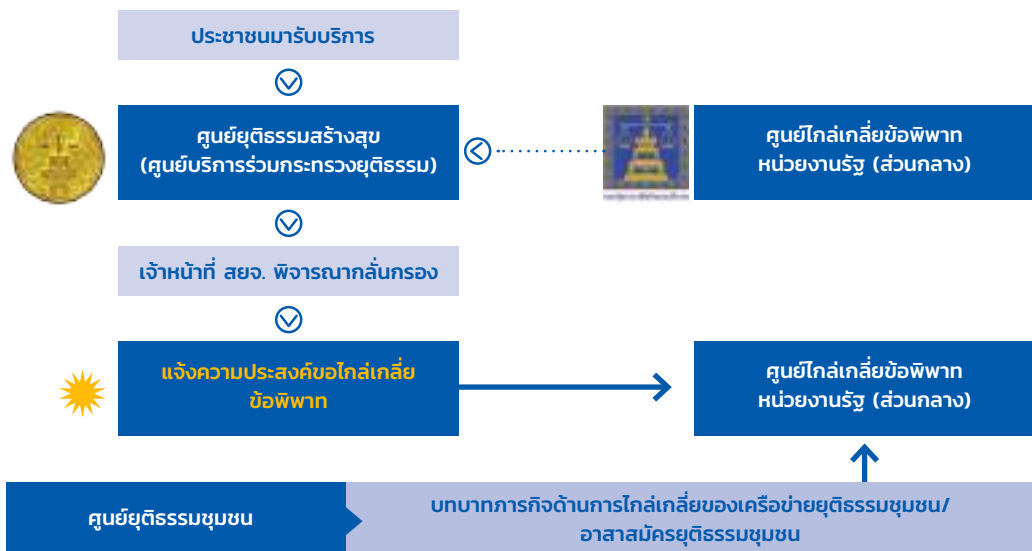
กระบวนการงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของหน่วยงานรัฐสังกัดกระทรวงยุติธรรม
(ส่วนกลาง)

แผนภูมิที่ 3 กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของหน่วยงานรัฐสังกัดกระทรวงยุติธรรม (ส่วนภูมิภาค)

กลไกหน่วยงานรัฐสังกัด
กระทรวงยุติธรรม

กระบวนการงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของหน่วยงานรัฐสังกัดกระทรวงยุติธรรม
(ส่วนภูมิภาค)

1.4.1.3.2 อำนาจหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(ก) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง (มาตรา 20) “ข้อพิพาททางแพ่ง” หมายถึงข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลสองฝ่ายหรือมากกว่า เกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลตามกฎหมายแพ่งโดยบุคคลที่ถูกโต้แย้งสิทธิจะต้องนำคดีไปสู่ศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดตัดสินและบังคับตามข้อพิพาทนั้น ซึ่งเป็นการดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก ในการนี้พระราชบัญญัติได้กำหนดให้ข้อพิพาททางแพ่งบางกรณีสามารถไกล่เกลี่ยได้ด้วยความสมัครใจของคู่กรณีทุกฝ่าย ดังนี้

(ก.1) หน่วยงานของรัฐสามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งได้ 4 กรณี ดังนี้

กรณีที่ 1 ข้อพิพาทที่เกี่ยวกับที่ดินที่มีใช้ข้อพิพาทเกี่ยวข้องกับกรรมสิทธิ์ โดย “สิทธิในที่ดิน” ตามความหมายของกฎหมายที่ดินมี 2 ประการ คือ

1

กรรมสิทธิ์ หมายถึง ความเป็นเจ้าของซึ่งบุคคล อาจเป็นเจ้าของที่ดินได้โดยการมีกรรมสิทธิ์ โดยรัฐจะออกหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ให้ ได้แก่ โฉนดที่ดิน โฉนดแผนที่ โฉนดตราจองและตราจองที่ตราว่าได้ทำประโยชน์แล้ว ดังนั้น กรณีการแย่งการครอบครองที่ดินโดยสงบเปิดเผย และเจตนาเป็นเจ้าของติดต่อกันเป็นเวลา 10 ปี จึงจะได้กรรมสิทธิ์ (กรณีดังกล่าวไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้)

2

สิทธิครอบครอง หมายถึง สิทธิครอบครองในฐานะเป็นเจ้าของโดยการทำประโยชน์หรือการถือครอง โดยรัฐจะออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือหลักฐานที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้เช่น หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3, น.ส. 3 ก., น.ส. 3 ข.), แบบหมายเลข 3 ใบเหยียบย่ำ ตราจองรวมถึงที่ดินที่มีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) เป็นต้น ดังนั้น กรณีการแย่ง การครอบครองที่ดินโดยสงบ เปิดเผย และเจตนาเป็นเจ้าของติดต่อกันเป็นเวลา 1 ปีจึงจะได้กรรมสิทธิ์ (กรณีดังกล่าวไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้)

กรณีที่ 2 ข้อพิพาทระหว่างทายาทเกี่ยวกับทรัพย์สินมรดก โดย “ทรัพย์สินมรดก” คือ ทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตายที่ตกทอดแก่ทายาทเมื่อผู้ตายถึงแก่ความตาย รวมทั้ง สิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่างๆ ที่ผู้ตายมีอยู่ เว้นแต่ ตามกฎหมายหรือโดยสภาพแล้วเป็นการเฉพาะตัวของผู้ตายโดยแท้ ซึ่งทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกของผู้ตายตามกฎหมายแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ “ผู้รับพินัยกรรม” และ “ทายาทโดยธรรม” มี 6 ลำดับ ดังนี้ 1) ผู้สืบสันดาน คือบุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว และบุตรบุญธรรม 2) บิดามารดา ในกรณีของบิดาเฉพาะบิดาที่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้นที่มีสิทธิรับมรดก 3) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 4) พี่น้องร่วมแต่บิดาหรือ มารดาเดียวกัน หรือที่เรารู้จักเรียกว่า “พี่น้องต่างพ่อหรือต่างแม่” 5) ลุง ป้า น้า อา และ 6) ปู่ ย่า ตา ยาย

กรณีที 3 ขัอพิพาทอื่นตามทีกำหนดในพระราชกฤษฎีกา โดยกฎหมายเปิดช่องทางให้สามารถแก้ไขเพิ่มเติมข้อพิพาททางแพ่งอื่นนอกจากทีกำหนดในกรณีที 1 และที 2 ได้สะดวกและเหมาะสมตามสภาวะการณ์

กรณีที 4 ขัอพิพาทอื่นนอกจากกรณีที 1-2 และกรณีที 3 ทีมีทุนทรัพย์ไม่เกินห้าล้านบาทหรือไม่เกินจำนวนตามทีกำหนดในพระราชกฤษฎีกา โดยกฎหมายเปิดช่องทางให้สามารถแก้ไขเพิ่มเติมจำนวนทุนทรัพย์ในข้อพิพาททางแพ่งอื่นตามทีกำหนด ได้สะดวกและเหมาะสมตามสภาวะการณ์

(ก.2) หน่วยงานของรัฐไม่มีอำนาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งได้ รวม 3 กรณี ดังนี้

กรณีที 1 ขัอพิพาทเกี่ยวกับสิทธิแห่งสภาพบุคคล โดย “สิทธิแห่งสภาพบุคคล” หมายถึง สิทธิต่างๆ เกี่ยวกับสถานภาพ และความสามารถของบุคคล ตามทีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 ลักษณะ 2 หมวด 1 เช่น การใช้ชื่อใช้นาม การเป็นคนไร้ความสามารถการทำการแทนผู้ไม่อยู่ การถือสัญชาติ เป็นต้น

กรณีที 2 ขัอพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในครอบครัว โดย “สิทธิในครอบครัว” หมายถึง สิทธิทีเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างสามี ภริยา หรือบิดามารดา และบุตร เช่น การหย่าภริยาเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูจากสามี สามีหรือภริยาฟ้องเรียกค่าเสียหายหรือค่าทดแทนจากหญิงอื่นหรือจากชายอื่นทีมีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับภริยาหรือสามีของตน

กรณีที 3 ขัอพิพาทเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ โดย “อสังหาริมทรัพย์” หมายถึง ที่ดิน ทรัพย์อันติดกับที่ดิน หรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดิน รวมทั้งสิทธิทั้งหลายอันเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ที่ดินด้วย อาจแบ่งอสังหาริมทรัพย์ออกได้ ดังนี้

1

ที่ดิน พื้นดินทั่วไป รวมถึง
ภูเขา ห้วย หนอง คลอง
บึง ฯลฯ

2

ทรัพย์อันติดกับที่ดิน ได้แก่
ไม้ยืนต้น อาคาร โรงเรือน
หรือ สิ่งก่อสร้างบนที่ดิน
เช่น บ้าน ทาวน์เฮาส์ โรงงาน
อาคารพาณิชย์ เป็นต้น

3

ทรัพย์ซึ่งประกอบเป็นอัน
เดียวกับที่ดิน ได้แก่ แม่น้ำ
ลำคลอง แร่ธาตุ กรวด
ทรายทีมีอยู่ตามธรรมชาติ
หรือซึ่งมนุษย์นำมารวบไว้
กับที่ดินจนกลายเป็นส่วน
หนึ่งของพื้นดิน
ตามธรรมชาติ

4

สิทธิทั้งหลายอันเกี่ยวกับ
กรรมสิทธิ์ในที่ดิน ได้แก่
กรรมสิทธิ์ในที่ดินทีมีโฉนด
สิทธิครอบครองในที่ดินที
ไม่มีโฉนด การเช่ายอ
สิทธิอาศัย สิทธิเหนือพื้น
ดิน

ดังนั้น **กรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์** คือ ความเป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าวข้างต้น ย่อมมีสิทธิต่อทรัพย์สินของตนเอง โดยสรุป 5 ประการ คือ 1) สิทธิใช้สอยทรัพย์สิน 2) สิทธิจำหน่ายทรัพย์สิน 3) สิทธิได้ดอกผลแห่งทรัพย์สิน 4) สิทธิติดตามเอาทรัพย์สินคืนจากผู้ที่ไม่มียุติจะยึดถือได้ 5) มีสิทธิขัดขวางมิให้ผู้อื่นสอดเข้าเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ตัวอย่าง คดีพิพาทที่เกี่ยวกับการพิพาทเรื่องกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ ไม่สามารถจะนำมายื่นคำขอให้ไกล่เกลี่ยได้ เช่น ผู้จะซื้อฟองบังกัปให้ผู้จะขายโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินให้แก่ตน (อ้างสิทธิตามสัญญา), นายคำอ้างกรรมสิทธิ์ในที่ดินว่าได้ครอบครองปรปักษ์ในที่ดินของนายขาว เกิน 10 ปี, การอ้างว่าเป็นที่งอกริมตลิ่ง, การอ้างให้เปิดทางจำเป็น, การขอให้รื้อถอนโรงเรือนที่ก่อสร้างรุกล้ำมาในที่ดิน, เจ้าของที่ดินขอให้ขับไล่ผู้เช่าที่ดินผู้อาศัย หรือผู้อื่นที่เข้ามาอยู่ในที่ดิน, การขอฟองบังกัปจำนองอสังหาริมทรัพย์อันมีผลบังคับ แก่ทรัพย์สินจำนองที่เป็นประกันให้ต้องถูกนำออกขายทอดตลาด, กรณีที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ์ (สิทธิครอบครอง) หากมีข้อโต้แย้งเรื่องความเป็นเจ้าของที่ดิน หรือขอให้เปิดทางจำเป็นในที่ดิน เป็นต้น

(ข) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา (ตามมาตรา 35)

(ข.1) หน่วยงานของรัฐสามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาได้ 2 กรณี (มาตรา 35)

กรณีที่ 1 ความผิดอันยอมความได้ คือ คดีที่ผู้เสียหายได้รับความเดือนร้อนหรือเสียหายโดยตรง (ความผิดต่อส่วนตัว) สังคมไม่ได้รับผลกระทบหรือเดือดร้อนจากการกระทำผิดนั้นด้วย

กรณีที่ 2 ความผิดลหุโทษ ความผิดลหุโทษเป็นความผิดต่อแผ่นดินที่ไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้ แต่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ความผิดลหุโทษในคดีระหว่างบุคคล กระทำการไกล่เกลี่ยได้ซึ่งแบ่งความผิดลหุโทษออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความผิดลหุโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 390 มาตรา 391 มาตรา 392 มาตรา 393 มาตรา 394 มาตรา 395 และ มาตรา 397 ได้แก่

- มาตรา 390 ประมาทเป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายแก่กายและจิตใจ
- มาตรา 391 ทำร้ายผู้อื่นไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายและจิตใจ
- มาตรา 392 ทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัวหรือตกใจโดยการขู่เข็ญ
- มาตรา 393 คุกคามผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา
- มาตรา 394 ไล่ต้อนหรือทำให้สัตว์เข้าสวนไร่นาของผู้อื่นที่แต่งดินไว้เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์ หรือผลผลิตอยู่
- มาตรา 395 ปลอมแปลงลายให้สัตว์เข้าในสวนไร่นาของผู้อื่นที่แต่งดินไว้เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์ หรือผลผลิตอยู่

• มาตรา 397 กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการรังแกหรือข่มเหงผู้อื่นหรือกระทำให้ผู้อื่นได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญในที่สาธารณะสถานหรือต่อหน้าธารกำนัล

ส่วนที่ 2 ความผิดลหุโทษอื่น ที่ไม่กระทบต่อส่วนรวม ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

1.4.2 พนักงานสอบสวน (การไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน)

1.4.2.1 หลักการและเหตุผล

การไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนที่เกี่ยวกับความผิดอันยอมความได้ ความผิดลหุโทษและความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากมีคดีอาญาบางคดีที่มีลักษณะของการกระทำเป็นความผิดที่ไม่ร้ายแรงและไม่ส่งผลกระทบต่อสังคม ซึ่งผู้ต้องหาอาจกลับตนเป็นคนดีได้ และผู้เสียหายอาจได้รับการชดเชยเยียวยาตามสมควร หากมีการสนับสนุนให้คู่กรณีได้รับการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน เพื่อให้ผู้ต้องหาห้ามโอกาสแสดงความสำนึกในการกระทำและพยายามบรรเทาผลร้ายแห่งความผิดนั้น อันจะเป็นการนำไปสู่การยอมความ และยุติด้วยความสมานฉันท์

1.4.2.2 ประเภทคดีความผิดที่กระทำการไต่ถามข้อพิพาททางอาญาชั้นสอบสวนได้

(มาตรา 41) รวม 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

ประเภทที่ 1 ความผิดอันยอมความได้

ประเภทที่ 2 ความผิดลหุโทษ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความผิดลหุโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 390 มาตรา 391 มาตรา 392 มาตรา 393 มาตรา 394 มาตรา 395 และ มาตรา 397 ได้แก่

- มาตรา 390 ประมาทเป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายแก่กายและจิตใจ
- มาตรา 391 ทำร้ายผู้อื่นไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายและจิตใจ
- มาตรา 392 ทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัวหรือตกใจโดยการขู่เข็ญ
- มาตรา 393 ดุหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา
- มาตรา 394 ไล่ต้อนหรือทำให้สัตว์เข้าสวนไร่นาของผู้อื่นที่แต่งดินไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์

หรือผลผลิตอยู่

• มาตรา 395 ปลอ่ยปละละเลยให้สัตว์เข้าในสวนไร่นาของผู้อื่นแต่งดินไว้เพาะพันธุ์ไว้หรือมีพืชพันธุ์ หรือผลผลิตอยู่

• มาตรา 397 กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการรังแกหรือข่มเหงผู้อื่นหรือกระทำให้อับอายหรือเดือดร้อนรำคาญในที่สาธารณะหรือต่อหน้าธารกำนัล

ส่วนที่ 2 ความผิดลหุโทษอื่น ที่ไม่กระทบต่อส่วนรวม ตามที่กำหนดใน พระราชกฤษฎีกา

ประเภทที่ 3 ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 3 ปี ตามบัญชีท้าย พระราชบัญญัตินี้ ได้แก่

• มาตรา 294 วรรคหนึ่ง ความผิดฐานเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้และมีผู้ถึงแก่ความตายจากการชุมนุมต่อสู้

• มาตรา 295 ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย

• มาตรา 296 ความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยมีเหตุฉกรรจ์

- มาตรา 299 วรรคหนึ่ง ความผิดฐานเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้และมีผู้ได้รับอันตรายสาหัสจากการชุมนุมต่อสู้
- มาตรา 300 ความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส
- มาตรา 334 ความผิดฐานลักทรัพย์

1.4.2.3 การไกล่เกลี่ยในชั้นสอบสวนในคดีประเภทที่ 3 (ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ)

ดังกล่าว จะกระทำได้อาจต้องเข้าหลักเกณฑ์สำคัญ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 42)

- (1) ผู้ต้องหาไม่เคยได้รับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท คดีความผิดลหุโทษ ซึ่งพ้นระยะเวลาเกินสามปีนับแต่มีคำสั่งยุติคดี
- (2) ผู้ต้องหาไม่อยู่ระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือพ้นโทษมาแล้วเกินกว่า 5 ปี เว้นแต่เป็นคดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทคดีความผิดลหุโทษหรือคดีความผิดที่ผู้ต้องหาได้กระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

1.4.3 ผู้ไกล่เกลี่ย

กำหนดให้บุคคลที่ประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียน (มาตรา 9 วรรคหนึ่ง) เพื่อให้อำนาจแก่งานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสามารถดำเนินการรับขึ้นทะเบียนและอบรมผู้ไกล่เกลี่ยด้วยตนเองได้ โดยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วยงานเป็นนายทะเบียนและให้นายทะเบียนมีอำนาจสรรหาบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมซึ่งจะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยได้แต่ต้องได้รับความยินยอมจากบุคคลนั้น (มาตรา 9 วรรคสอง)

1.4.3.1 การขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ไกล่เกลี่ย

ระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้นายทะเบียนจัดให้มีทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ยศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนขึ้นในกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ โดยคำนึงถึงความพร้อมและความจำเป็นเมื่อมีทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ยให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจัดให้มีบัญชีรายชื่อผู้ไกล่เกลี่ยทั้งกรุงเทพมหานครและจังหวัด ทั้งนี้ ให้ทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ยสิ้นผลสามปีนับแต่วันมีประกาศขึ้นทะเบียน

1.4.3.2 การรับสมัครเป็นผู้ไถ่เกลีย โดยการดำเนินงาน รวม 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประกาศรับสมัครบุคคลที่ประสงค์ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไถ่เกลีย

ขั้นตอนที่ 2 บุคคลที่ประสงค์ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไถ่เกลียตามแบบที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามรวมทั้งเอกสารหลักฐานประกอบคำขอ

คุณสมบัติ ดังนี้

- ผ่านการอบรมการไถ่เกลียข้อพิพาทตามหลักสูตรที่คณะกรรมการพัฒนา การบริหารงานยุติธรรม แห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติรับรอง (มาตรา 10 ก. (1))

- เป็นผู้มิประสบการณในด้านต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์แก่การไถ่เกลียข้อพิพาท (มาตรา 10 ก. (2))

ลักษณะต้องห้าม ดังนี้

- เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดย ประมาท หรือความผิดลหุโทษ (มาตรา 10 ข. (1))

- เป็นคนไร้ความสามารถคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนวิกลจริตจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือ (มาตรา 10 ข. (2))

- เคยถูกเพิกถอนการเป็นผู้ไถ่เกลียตามพระราชบัญญัตินี้และยังไม่พ้น 5 ปีนับถึงวันยื่นคำขอรับ หนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไถ่เกลีย (มาตรา 10 ข. (3)) ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ไถ่เกลียมีมาตรฐาน เดียวกันและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารหลักฐานประกอบคำขอ ดังนี้

- ทะเบียนบ้าน และบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- แนบเอกสารหลักฐาน ได้แก่ สำเนาแสดงคุณวุฒิพร้อมแสดงต้นฉบับ รูปถ่ายสีปัจจุบันไม่สวมแว่นตา ขนาด 1.5 นิ้ว จำนวน 2 รูป เอกสารหลักฐานแสดงประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านการไถ่เกลียข้อพิพาท ในหน่วยงานภาครัฐหรือภาคประชาชนที่ดำเนินการไถ่เกลียข้อพิพาทไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง หรือหนังสือ รับรองประสบการณ์ด้านต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการไถ่เกลีย

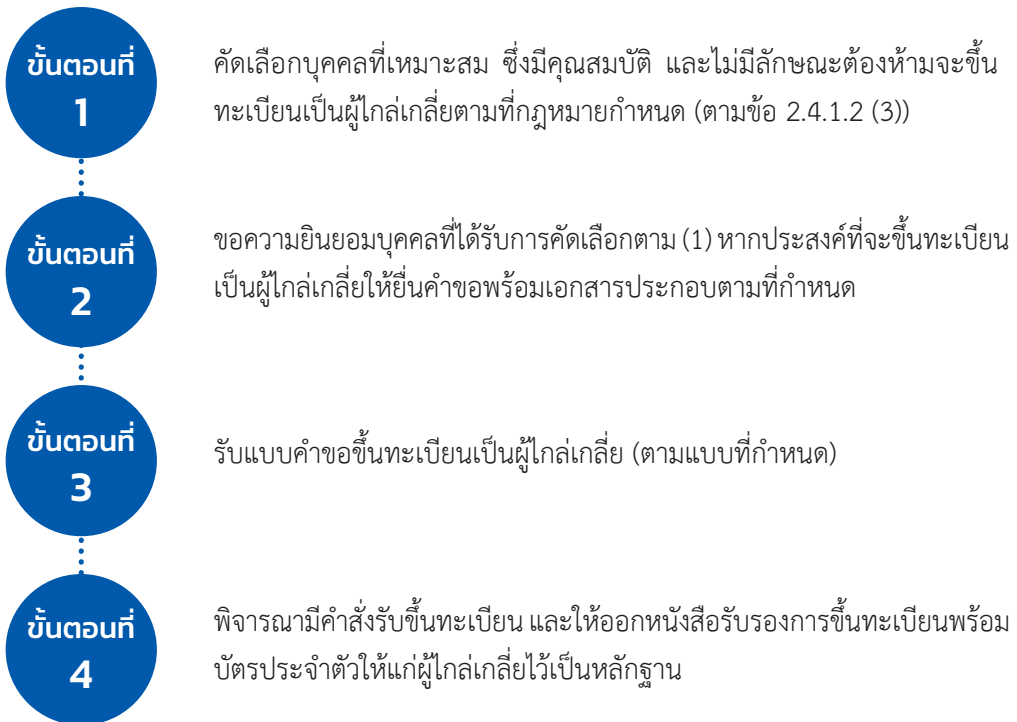
- ทั้งนี้ หากถูกต้องให้ลงทะเบียนรับคำขอพร้อมออกหลักฐานแสดง การรับให้แก่ผู้ยื่นคำขอและ ดำเนินการต่อไปขั้นตอนที่ 4 การพิจารณาคำขอขึ้นทะเบียน โดยเจ้าหน้าที่ทำความเข้าใจเสนอ นายทะเบียนประกอบการพิจารณา และมีผลการพิจารณา ดังนี้

กรณีนายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับขึ้นทะเบียนผู้ยื่นคำขอเป็นผู้ไถ่เกลีย และให้แสดงเหตุผลในการมีคำสั่งดังกล่าวด้วย พร้อมมีหนังสือแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอรอคำสั่งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีคำสั่ง

กรณีนายทะเบียนมีคำสั่งรับขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไถ่เกลีย และให้บันทึกไว้ในทะเบียนผู้ไถ่เกลียด้วย พร้อมออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน และบัตรประจำตัวผู้ไถ่เกลียไว้เป็นหลักฐานในการนี้ นายทะเบียนจะดำเนินการต่อทะเบียน แก่ไข ข้อความกรณีที่ผู้ไถ่เกลียที่ได้รับการขึ้นทะเบียนประสงค์จะแก้ไขข้อความในทะเบียนหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนหรือบัตรประจำตัวให้ถูกต้องตามความเป็นจริงหรือในกรณีที่หนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนหรือบัตรประจำตัวผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไถ่เกลียสูญหายชำรุดเสียหาย หรือถูกทำลาย หรือออกไปแทนหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนและบัตรประจำตัวใหม่

1.4.3.3 การสรรหาผู้ไกล่เกลี่ย

ให้นายทะเบียนมีอำนาจสรรหาบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมที่จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยด้วย แต่ต้องได้รับความยินยอมจากบุคคลนั้น บุคคลซึ่งมีความเหมาะสมดังกล่าว ให้ความหมายรวมถึงผู้ไกล่เกลี่ยที่ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 โดยการดำเนินงานรวม 4 ขั้นตอน ดังนี้

1.4.3.4 การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ไกล่เกลี่ย

1.4.3.4.1 หน้าที่และอำนาจของผู้ไกล่เกลี่ย (ตามมาตรา 11)

- (1) กำหนดแนวทางและจัดให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- (2) ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกและเสนอแนะคู่กรณีในการหาแนวทางยุติข้อพิพาท
- (3) ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยความเป็นกลาง
- (4) จัดทำข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

1.4.3.4.2 ผู้ไกล่เกลี่ยกระทำการตามหน้าที่โดยสุจริต ได้รับการคุ้มครองไม่ต้องรับผิดทางทั้งทางแพ่งและทางอาญา เพื่อให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่ผู้ไกล่เกลี่ย เนื่องจากการเปิดเผยข้อเท็จจริงของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอาจไปกระทบต่อชื่อเสียงของบุคคลที่ถูกพาดพิงถึงในขณะดำเนินการไกล่เกลี่ยและจะทำให้ผู้มาขอขึ้นทะเบียนและทำหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทมากขึ้น

1.4.3.5 จริยธรรมของผู้ไกล่เกลี่ย (ตามมาตรา 12)

- (1) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลาง อิสระ ยุติธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ
- (2) เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททุกครั้ง ในกรณีที่ไม้อาจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ต้องแจ้งเหตุและความจำเป็นล่วงหน้าให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททราบ
- (3) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็วไม่ทำให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทล่าช้าเกินสมควร
- (4) ซื่อสัตย์สุจริต และไม่เรียกรับหรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด จากคู่กรณีหรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท
- (5) ปฏิบัติหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยความสุภาพ
- (6) รักษาความลับที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- (7) ไม่กระทำการในลักษณะเป็นการขัดขวางข้อพิพาท หรือบีบบังคับให้คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดลงลายมือชื่อในข้อตกลงระงับข้อพิพาท
- (8) กรณีอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ไกล่เกลี่ยมีความระมัดระวังในพฤติกรรมของตนที่ไม่เหมาะสมในการทำหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

1.4.3.6 การเปิดเผยข้อเท็จจริง ที่อาจเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นกลางและความเป็นอิสระของผู้ไกล่เกลี่ย กฎหมายกำหนดให้ผู้ไกล่เกลี่ยต้องแจ้งข้อเท็จจริงให้คู่กรณีทราบโดยเฉพาะในเรื่อง ดังนี้

- (1) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรส
- (2) เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้อง หรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น
- (3) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทน
- (4) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้หรือเป็นนายจ้างหรือลูกจ้าง

1.4.3.7 การคัดค้าน การถอนถอน การสิ้นสุด และการเพิกถอนผู้ไกล่เกลี่ย

1.4.3.7.1 การคัดค้าน

- เหตุแห่งการคัดค้านผู้ไกล่เกลี่ย ตามมาตรา 13 ได้แก่ (1) เป็น คู่หมั้นหรือคู่สมรส (2) เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น (3) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์ หรือผู้แทนหรือตัวแทน (4) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างหรือลูกจ้าง
- คู่กรณีแจ้งคัดค้าน หรือผู้ไกล่เกลี่ยเห็นเองว่าตนมีเหตุดังกล่าวให้แจ้งต่อ นายทะเบียนพร้อมเหตุแห่งการคัดค้าน และแจ้งคัดค้านให้ผู้ไกล่เกลี่ยทราบเพื่อทำคำชี้แจง เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับคำชี้แจงแล้วให้ตรวจสอบข้อเท็จจริง และทำความเข้าใจเสนอนายทะเบียนพิจารณาต่อไป
- นายทะเบียนพิจารณาคัดค้าน คำชี้แจง และความเห็นของเจ้าหน้าที่หากมีเหตุผลเพียงพอให้มีคำสั่งให้ผู้ไกล่เกลี่ยนั้นพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ และมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนอื่นปฏิบัติหน้าที่แทน พร้อมแจ้งผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ในกรณีนายทะเบียนเห็นว่าคัดค้านหรือข้อเท็จจริงไม่มีเหตุผลเพียงพอให้มีคำสั่งยกคัดค้านและให้ดำเนินการกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่อไปโดยเร็ว

1.4.3.7.2 การถอดถอน

• เหตุแห่งการถอดถอน ตามมาตรา 15 ได้แก่ (1) กระทำฉ้อฉลหรือข่มขู่คู่กรณี หรือ บุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท (2) ไม่มาปฏิบัติหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยเกินสองครั้งโดยไม่มีเหตุอันควร (3) ขาดจริยธรรมตามมาตรา 12 และ (4) ถูกตั้งข้อรังเกียจตามมาตรา 14

• คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยื่นคำขอถอดถอนหรือหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเห็นเองว่ามีเหตุดังกล่าว และให้นายทะเบียนรับคำขอถอดถอน แล้วแจ้งให้ผู้ไกล่เกลี่ยทราบโดยเร็ว พร้อมทำคำชี้แจงเมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับคำชี้แจงแล้วให้ตรวจสอบข้อเท็จจริง และทำความเข้าใจเสนอแนะนายทะเบียนพิจารณา

• นายทะเบียนพิจารณาคำขอถอดถอน ต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงและรับฟังคำชี้แจง หากไม่ปรากฏเหตุอันควรถอดถอนให้มีคำสั่งยกคำขอถอดถอน และให้ผู้ไกล่เกลี่ยปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ เว้นแต่ได้มีการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนอื่นแล้ว ในกรณีที่ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีเหตุอันสมควรถอดถอนให้นายทะเบียนมีคำสั่งถอดถอน และให้ผู้ไกล่เกลี่ยสิ้นสุดการปฏิบัติหน้าที่ในข้อพิพาทนั้น พร้อมแจ้งผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.4.3.7.3 การสิ้นสุดภาพ และการเพิกถอน

• เมื่อมีเหตุแห่งการสิ้นสุดภาพและเพิกถอนตามกฎหมายนายทะเบียนมีคำสั่งถอดถอนผู้ไกล่เกลี่ยดังกล่าว

• เจ้าหน้าที่รวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และเอกสารหลักฐานแล้วทำความเข้าใจเสนอแนะนายทะเบียนพิจารณามีคำสั่งต่อไป

• นายทะเบียนพิจารณามีคำสั่งให้ผู้ไกล่เกลี่ยสิ้นสุดภาพหรือเพิกถอน หากปรากฏข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฯ และให้จำหน่ายชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้ไกล่เกลี่ย กรณีเพิกถอนยื่นคำร้องขอขึ้นทะเบียนใหม่ได้เมื่อครบ 5 ปีนับแต่วันที่นายทะเบียน มีคำสั่ง

1.4.3.8 ความเป็นผู้ไกล่เกลี่ยสิ้นสุด

1.4.3.8.1 เหตุแห่งการสิ้นสุดของผู้ไกล่เกลี่ยตามกฎหมาย ดังนี้

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) สิ้นสภาพการเป็นผู้ไกล่เกลี่ยหรือถูกเพิกถอนการเป็นผู้ไกล่เกลี่ย
- (4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 10

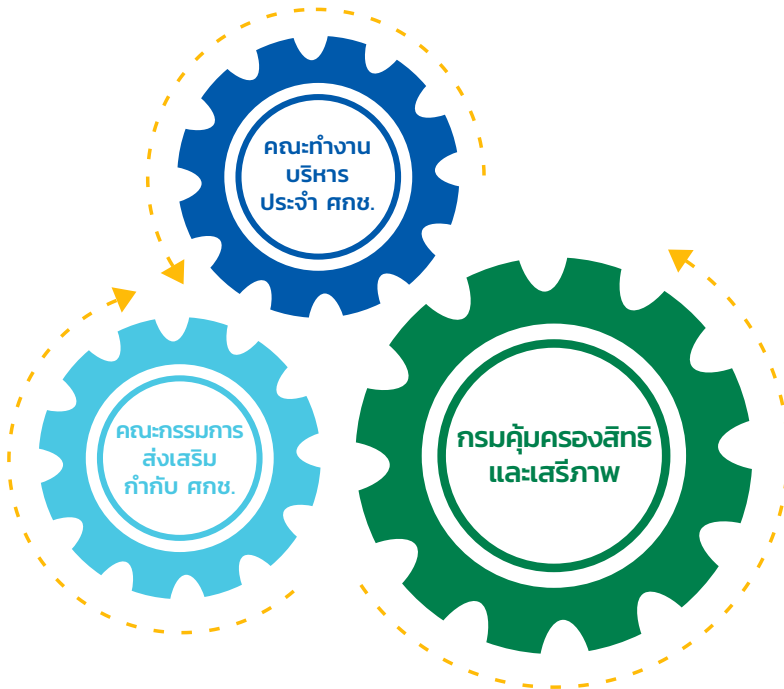
1.4.3.8.2 เมื่อได้รับทราบเหตุแห่งการสิ้นสุดดังกล่าวข้างต้น ให้รวบรวมข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐานแล้วทำความเข้าใจเสนอแนะนายทะเบียนเพื่อพิจารณามีคำสั่งคัดรายชื่อผู้ไกล่เกลี่ยนั้นออกจากทะเบียนและบัญชีรายชื่อผู้ไกล่เกลี่ย และแจ้งผลผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.4.3.9 สิทธิของผู้ไกล่เกลี่ยที่จะได้ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็น

พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 กำหนด “ในการปฏิบัติหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยในหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้ผู้ไกล่เกลี่ยได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง” (รายละเอียดปรากฏในส่วนที่ 5)

1.4.4 ศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน (ศกช.)

แผนภูมิที่ 4 การบริหารจัดการศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน

1.4.4.1 หลักการสำคัญตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 กำหนด

ไว้ในมาตรา 68 มาตรา 69 และมาตรา 70 โดยสรุป ดังนี้

- กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน
- ผู้ไกล่เกลี่ยของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 10
 - อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นนายทะเบียนของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน
 - กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
 - ศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชนมีอำนาจหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท โดยมาตรา 69 กำหนดให้ภายใต้บังคับมาตรา 20 การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชนให้กระทำได้ในกรณี ดังต่อไปนี้ (1) ข้อพิพาททางแพ่งที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินห้าแสนบาทหรือไม่เกินจำนวนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา (2) ข้อพิพาททางแพ่งอื่นนอกจาก (1) ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา (3) ข้อพิพาททางอาญาตามมาตรา 35 โดยสรุปอำนาจหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของ ศกช. ดังนี้

(ก) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง (มาตรา 20) “ข้อพิพาททางแพ่ง” หมายถึง ข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลสองฝ่ายหรือมากกว่า เกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลตามกฎหมายแพ่ง โดยบุคคลที่ถูกโต้แย้งสิทธิจะต้องนำคดีไปสู่ศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดตัดสินและบังคับตามข้อพิพาทนั้น ซึ่งเป็นการดำเนินคดีตามกฎหมายกระบวนกฤษฎีธรรมกระแสหลัก ในการนี้พระราชบัญญัติได้กำหนดให้ข้อพิพาททางแพ่งบางกรณีสามารถไกล่เกลี่ยได้ด้วยความสมัครใจของคู่กรณีทุกฝ่าย ดังนี้

(ก.1) ศกช. สามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งได้ 4 กรณี ดังนี้

กรณีที่ 1 ข้อพิพาทที่เกี่ยวกับที่ดินที่มีใช้ข้อพิพาทเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ โดย “สิทธิในที่ดิน” ตามความหมายของกฎหมายที่ดินมี 2 ประการ คือ

ประการที่ 1) กรรมสิทธิ์ หมายถึง ความเป็นเจ้าของซึ่งบุคคล อาจเป็นเจ้าของที่ดินได้โดยการมีกรรมสิทธิ์ โดยรัฐจะออกหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ให้ได้แก่ โฉนดที่ดิน โฉนดแผนที่ โฉนดตราจอง และตราจองที่ตราว่าได้ทำประโยชน์แล้ว ดังนั้น กรณีการแย่งการครอบครองที่ดินโดยสงบเปิดเผย และเจตนาเป็นเจ้าของติดต่อกันเป็นเวลา 10 ปี จึงจะได้กรรมสิทธิ์ (กรณีดังกล่าวไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้)

ประการที่ 2) สิทธิครอบครอง หมายถึง สิทธิครอบครองในฐานะเป็นเจ้าของ โดยการทำประโยชน์หรือการถือครอง โดยรัฐจะออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือหลักฐานที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้ เช่น หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3, น.ส. 3 ก., น.ส. 3 ข.), แบบหมายเลข 3 ใบเหี้ยบบ้างตราจองรวมถึงที่ดินที่มีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.1) เป็นต้น ดังนั้น กรณีการแย่งการครอบครองที่ดินโดยสงบเปิดเผย และเจตนาเป็นเจ้าของติดต่อกันเป็นเวลา 1 ปีจึงจะได้กรรมสิทธิ์ (กรณีดังกล่าวไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้)

กรณีที่ 2 ข้อพิพาทระหว่างทายาทเกี่ยวกับทรัพย์สินมรดก โดย “ทรัพย์สินมรดก” คือ ทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตายที่ตกทอดแก่ทายาทเมื่อผู้ตายถึงแก่ความตาย รวมทั้ง สิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่างๆ ที่ผู้ตายมีอยู่ เว้นแต่ตามกฎหมายหรือโดยสภาพแล้วเป็นการเฉพาะตัวของผู้ตายโดยแท้ ซึ่งทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกของผู้ตายตามกฎหมายแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ “ผู้รับพินัยกรรม” และ “ทายาทโดยธรรม” มี 6 ลำดับ ดังนี้ 1) ผู้สืบสันดาน คือบุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว และบุตรบุญธรรม 2) บิดามารดา ในกรณีของบิดาเฉพาะบิดาที่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้นที่มีสิทธิรับมรดก 3) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 4) พี่น้องร่วมแต่บิดาหรือ มารดาเดียวกัน หรือที่เรามักเรียกกันว่า “พี่น้องต่างพ่อหรือต่างแม่” 5) ลุง ป้า น้า อา และ 6) ปู่ ย่า ตา ยาย

กรณีที่ 3 ข้อพิพาทอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา โดยกฎหมายเปิดช่องทางให้สามารถแก้ไขเพิ่มเติมข้อพิพาททางแพ่งอื่นนอกจากที่กำหนดในกรณีที่ 1 และที่ 2 ได้สะดวกและเหมาะสมตามสถานการณ์

กรณีที่ 4 ข้อพิพาทอื่นนอกจากกรณีที่ 1-2 และกรณีที่ 3 ที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินห้าแสนบาท หรือไม่เกินจำนวนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา โดยกฎหมายเปิดช่องทางให้สามารถแก้ไขเพิ่มเติมจำนวนทุนทรัพย์ในข้อพิพาททางแพ่งอื่นตามที่กำหนด ได้สะดวกและเหมาะสมตามสถานการณ์

(ก.2) ศกข.ไม่มีอำนาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งได้ รวม 3 กรณี ดังนี้

กรณีที่ 1 ข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิแห่งสภาพบุคคล โดย“สิทธิแห่งสภาพบุคคล” หมายถึง สิทธิต่างๆ เกี่ยวกับสถานะภาพ และความสามารถของบุคคล ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 ลักษณะ 2 หมวด 1 เช่น การใช้ชื่อใช้นาม การเป็นคนไร้ความสามารถ การทำการแทนผู้ไม่อยู่ การถือสัญชาติ เป็นต้น

กรณีที่ 2 ข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในครอบครัว โดย“สิทธิในครอบครัว”หมายถึง สิทธิที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างสามี ภริยา หรือบิดามารดา และบุตร เช่น การหย่า ภริยาเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูจากสามี สามีหรือภริยาฟ้องเรียกค่าเสียหายหรือค่าทดแทนจากหญิงอื่นหรือจากชายอื่นที่มีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับภริยาหรือสามีของตน

กรณีที่ 3 ข้อพิพาทเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ โดย“อสังหาริมทรัพย์” หมายถึง ที่ดิน ทรัพย์อันติดกับที่ดิน หรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดิน รวมทั้งสิทธิทั้งหลายอันเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ที่ดินด้วย อาจแบ่งอสังหาริมทรัพย์ออกได้ ดังนี้

- ที่ดิน พื้นดินทั่วไป รวมถึงภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง ฯลฯ
- ทรัพย์อันติดกับที่ดิน ได้แก่ ไม้ยืนต้น อาคาร โรงเรือน หรือ สิ่งก่อสร้างบนที่ดิน เช่น บ้าน ทาวน์เฮาส์ โรงงาน อาคารพาณิชย์ เป็นต้น
- ทรัพย์ซึ่งประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดิน ได้แก่ แม่น้ำ ลำคลอง แร่ธาตุ กรวด ทรายที่มีอยู่ตามธรรมชาติ หรือซึ่งมนุษย์นำมารวมไว้กับที่ดินจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของพื้นดินตามธรรมชาติ
- สิทธิทั้งหลายอันเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ได้แก่ กรรมสิทธิ์ในที่ดินที่มีโฉนด สิทธิครอบครองในที่ดินที่ไม่มีโฉนด ภาระ จำยอม สิทธิอาศัย สิทธิเหนือพื้นดิน

ดังนั้น กรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ คือ ความเป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าวข้างต้น ย่อมมีสิทธิต่อทรัพย์สินของตนเอง โดยสรุป 5 ประการ คือ 1) สิทธิใช้สอยทรัพย์สิน 2) สิทธิจำหน่ายทรัพย์สิน 3) สิทธิได้ดอกผลแห่งทรัพย์สิน 4) สิทธิติดตามเอาทรัพย์สินคืนจากผู้ที่ไม่ใช่สิทธิจะยึดถือได้ 5) มีสิทธิขัดขวางมิให้ผู้อื่นสอดเข้าเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ตัวอย่าง คดีพิพาทที่เกี่ยวกับการพิพาทเรื่องกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ ไม่สามารถจะนำมายื่นคำขอให้ไกล่เกลี่ยได้ เช่น ผู้จะซื้อฟ้องบังคับให้ผู้จะขายโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินให้แก่ตน (อ้างสิทธิตามสัญญา), นายดำอ้างกรรมสิทธิ์ในที่ดินว่าได้ครอบครองปรปักษ์ในที่ดินของนายขาว เกิน 10 ปี, การอ้างว่าเป็นที่อกริมตลิ่ง, การอ้างให้เปิดทางจำเป็น, การขอให้รื้อถอนโรงเรือนที่ก่อสร้างรุกล้ำมาในที่ดิน, เจ้าของที่ดินขอให้ขับไล่ผู้เช่าที่ดินผู้อาศัย หรือผู้อื่นที่เข้ามาอยู่ในที่ดิน, การขอฟ้องบังคับจำนองอสังหาริมทรัพย์อันมีผลบังคับแก่ทรัพย์จำนองที่เป็นประกันให้ต้องถูกนำออกขายทอดตลาด, กรณีที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ (สิทธิครอบครอง) หากมีข้อโต้แย้งเรื่องความเป็นเจ้าของที่ดินหรือขอให้เปิดทางจำเป็นในที่ดิน เป็นต้น

(ข) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

(ข.1) ศกช. สามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาได้ 2 กรณี (ตามมาตรา 35)

กรณีที่ 1 ความผิดอันยอมความได้ คือ คดีที่ผู้เสียหายได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายโดยตรง (ความผิดต่อส่วนตัว) สังคมไม่ได้รับผลกระทบหรือเดือดร้อนจากการกระทำผิดนั้นด้วย

กรณีที่ 2 ความผิดลหุโทษ ความผิดลหุโทษเป็นความผิดต่อแผ่นดินที่ไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้แต่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ความผิดลหุโทษในคดีระหว่างบุคคลกระทำการไกล่เกลี่ยได้ ซึ่งแบ่งความผิดลหุโทษออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่

1

ความผิดลหุโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 390 มาตรา 391 มาตรา 392 มาตรา 393 มาตรา 394 มาตรา 395 และ มาตรา 397 ได้แก่

- มาตรา 390 ประมาทเป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายแก่กายและจิตใจ
- มาตรา 391 ทำร้ายผู้อื่นไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายและจิตใจ
- มาตรา 392 ทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัวหรือตกใจโดยการขู่เข็ญ
- มาตรา 393 ดุหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา
- มาตรา 394 ไล่ต้อนหรือทำให้สัตว์เข้าสวนไร่นาของผู้อื่น ที่แต่งดินไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์ หรือผลผลิตอยู่
- มาตรา 395 ปลอ่ยปละละเลยให้สัตว์เข้าในสวนไร่นาของผู้อื่นที่แต่งดินไว้เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืช พันธุ์ หรือผลผลิตอยู่
- มาตรา 397 กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการรังแกหรือข่มเหงผู้อื่นหรือกระทำให้ผู้อื่นได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญในที่สาธารณะสถานหรือต่อหน้าธารกำนัล

ส่วนที่

2

ความผิดลหุโทษอื่น ที่ไม่กระทบต่อส่วนรวม ตามที่กำหนดใน พระราชกฤษฎีกา

- ในกรณีที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเห็นว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนในเรื่องใดได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และออกหนังสือรับรองให้แล้วให้ข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นบังคับกันได้หรือให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตามพระราชบัญญัตินี้
- ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนตามระเบียบที่อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

1.4.4.2 ระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน พ.ศ. 2562 ประกาศ ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน 2562 เพื่อรองรับข้อกำหนดของพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9 และมาตรา 68 แห่งพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562
อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จึงได้ออกระเบียบไว้ ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 ข้อ
กำหนด 6 หมวด รวม 54 ข้อ ดังนี้

- **อารัมภบท** ข้อ 1 – ข้อ 3
- **หมวด 1 บททั่วไป** ข้อ 4 – ข้อ 6
- **หมวด 2 คณะกรรมการส่งเสริม** ข้อ 7 – ข้อ 10
และกำกับการดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยฯ
- **หมวด 3 ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน**
 - ส่วนที่ 1 การจัดตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ฯ ข้อ 11 – ข้อ 16
 - ส่วนที่ 2 การขึ้นทะเบียนศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ข้อ 17 – ข้อ 20
 - ส่วนที่ 3 การอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ข้อ 21
- **หมวด 4 ผู้ไกล่เกลี่ยศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน**
 - ส่วนที่ 1 การขึ้นทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ย ข้อ 22 – ข้อ 33
 - ส่วนที่ 2 จริยธรรมสำหรับผู้ไกล่เกลี่ย ข้อ 34
 - ส่วนที่ 3 การคัดค้าน การถอดถอน การสิ้นสภาพ ข้อ 35 – ข้อ 38
และการเพิกถอนผู้ไกล่เกลี่ย
 - ส่วนที่ 4 ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็น ข้อ 39
- **หมวด 5 การดำเนินงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาท**
 - ส่วนที่ 1 การยื่นคำร้อง ข้อ 40 – ข้อ 45
 - ส่วนที่ 2 การแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย ข้อ 46
 - ส่วนที่ 3 การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท โดยผู้ไกล่เกลี่ย ข้อ 47 – ข้อ 52
 - ส่วนที่ 4 การบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท ข้อ 53
- **หมวด 6 เบ็ดเตล็ด** ข้อ 54

ทั้งนี้ รายละเอียดการจัดตั้ง การขึ้นทะเบียน การประเมินมาตรฐาน และการอุดหนุนค่าใช้จ่าย ศกช.
ปรากฏในส่วนที่ 2 และการดำเนินงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ปรากฏในส่วนที่ 3 รวมทั้งการบังคับ
ตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท ปรากฏในส่วนที่ 4 คู่มือนี้

1.4.4.3 การกิจศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ดังนี้

(1)
รับคำร้องขอ
ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(2)
ดำเนินงานเกี่ยวกับ
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
ภาคประชาชนตาม
กฎหมายว่าด้วยการ
ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(3)
ประสานงาน
และสนับสนุน
การดำเนินงาน
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(4)
ส่งเสริมและเผยแพร่
ประชาสัมพันธ์
เกี่ยวกับการ
ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(5)
ดำเนินงานอื่น ๆ
ตามที่นายกฯ ะเบียน
กำหนด

1.4.4.4 คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับการดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

1.4.4.4.1 องค์ประกอบคณะกรรมการฯ ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่ง รวม 5 คนและ
ผู้ทรงคุณวุฒิ รวม 4 คน ดังนี้

• อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	ประธานกรรมการ
• รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	รองประธานกรรมการ
• ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด	กรรมการ
• ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	กรรมการ
• ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมการระงับข้อพิพาท	กรรมการ
• ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
• ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท	กรรมการและเลขานุการ
• เจ้าหน้าที่ในกองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท	ผู้ช่วยเลขานุการ
- จำนวนไม่เกินสองคน

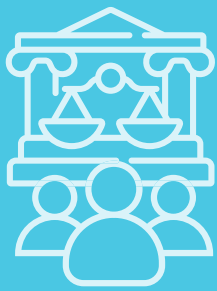
1.4.4.4.2 หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการฯ ดังนี้

- (1) กำหนดนโยบายการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน
- (2) กำกับดูแลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- (3) กำหนดมาตรฐานและประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน
- (4) พิจารณาการอุดหนุนค่าใช้จ่ายของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนตามระเบียบที่อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง
- (5) จัดให้มีฐานข้อมูลกลางเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ส่วนที่ 2

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
ภาคประชาชน

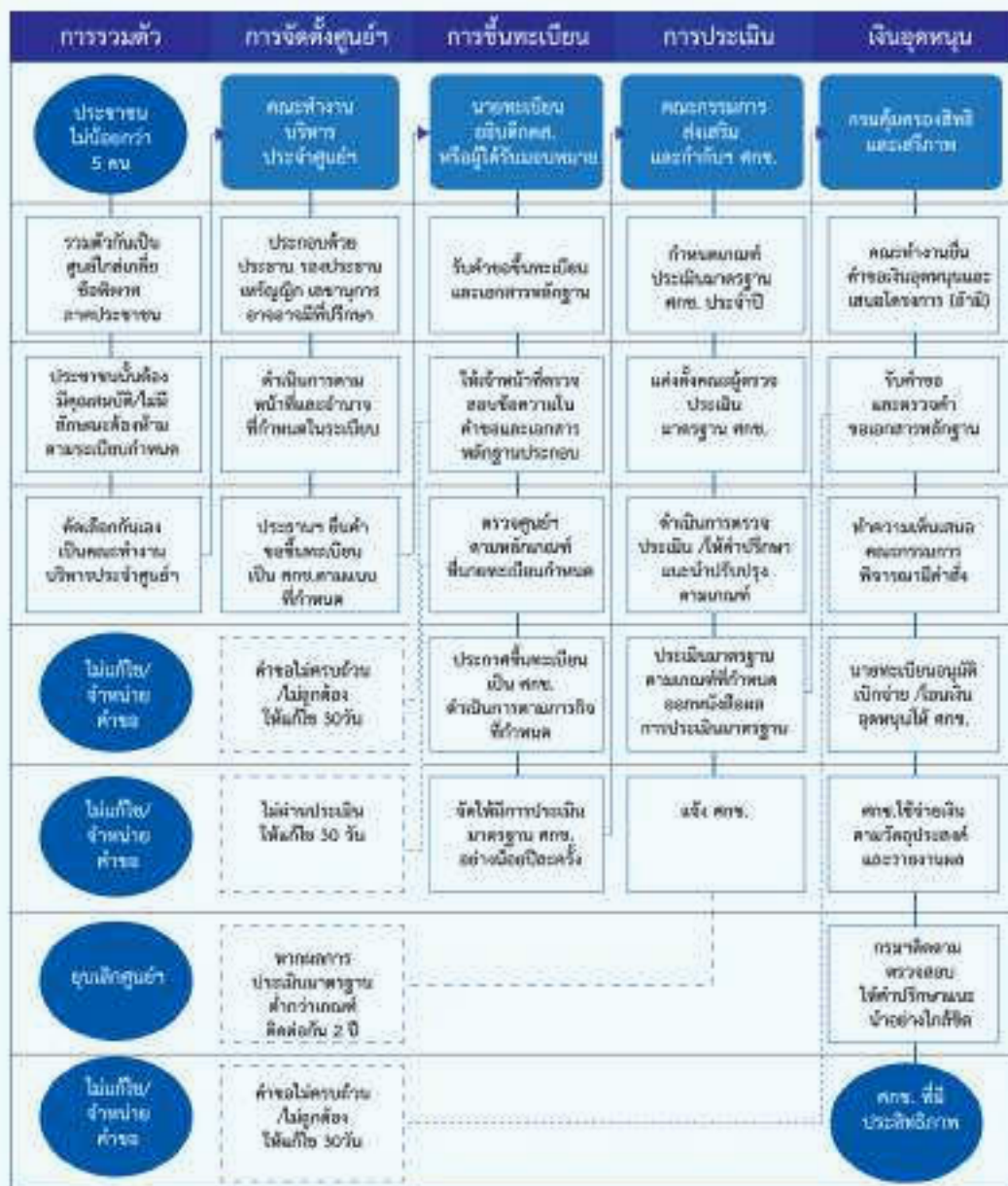

READ MORE >

ส่วนที่ 2

ศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน

แผนภูมิที่ 5 กระบวนการขับเคลื่อนศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน (ศกช.)

2.1 การรวมตัวของประชาชนเพื่อจัดตั้งเป็น ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับภาคประชาชนในรูปแบบของ เครือข่ายและอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา ภายใต้ระเบียบ กระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยเครือข่ายและอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ พ.ศ. 2548 โดยเครือข่ายและอาสาสมัครได้รวมตัวกันเป็นศูนย์ประสานงานในชุมชน เพื่อดำเนินงาน เกี่ยวกับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ หรือจัดการรณรงค์และให้ความรู้ การให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ เป็นผู้ดำเนินการหรือประสานงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และการจัดการความขัดแย้ง การระงับข้อพิพาทชุมชน เสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายในการ ทำงานด้านสิทธิเสรีภาพ ตลอดจนดำเนินการหรือให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนากลไก การจัดการความขัดแย้งในชุมชน และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกรณีที่มีเหตุความ ไม่เป็นธรรมในชุมชน

“เป็นผู้ดำเนินการหรือประสานงาน ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ และการจัดการ ความขัดแย้ง การระงับข้อพิพาทชุมชน”

พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 บัญญัติให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อดำเนินงาน เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน โดยประชาชนจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน ที่ประสงค์จะ ดำเนินการเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

• คุณสมบัติ

- (1) เป็นบุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทย
- (2) เป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะ
- (3) มีภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ในเขตที่จะขอขึ้นทะเบียนศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

• ลักษณะต้องห้าม

- (1) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (2) เป็นบุคคลที่ศาลมีคำสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถหรือคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (3) เป็นผู้เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้ กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ทั้งนี้ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จะดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ของคณะทำงานบริหารประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน จากเอกสาร หลักฐาน และ ฐานข้อมูลของทางราชการ หากมีคุณสมบัติครบถ้วนจึงมีคำสั่งแต่งตั้งเป็นคณะทำงานบริหารประจำ ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

2.2 การจัดตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

เมื่อภาคประชาชนรวมตัวกันเป็นศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 และคัดเลือกกันเอง เพื่อกำหนดที่เป็นคณะกรรมการบริหารประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เภรณญิก และเลขาณการ ทั้งนี้ ประธานควรมีคุณสมบัติเป็นผู้นำชุมชน ผู้นำท้องที่หรือท้องถื่น หรือเป็นผู้นำภาคประชาสังคมที่ดำเนินการอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ โดยมีผู้ผ่านการอบรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามหลักสูตรที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ รับรอง อย่างน้อย 1 คน และอาจแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการได้ตามความเหมาะสม

“ศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เหรัญญิก และเลขานุการ”

**คณะกรรมการประจำศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน
มีวาระดำรงตำแหน่ง คราวละ 3 ปี มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้**

- (1) ประสานจัดกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- (2) จัดทำแผนการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน
- (3) เสนอขอรับเงินอุดหนุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน
- (4) ส่งเสริมการรับรู้เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน
- (5) ประสานการดำเนินงานเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาระหว่างหน่วยงานในพื้นที่
- (6) รายงานผลการดำเนินงานต่อกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นประจำทุกเดือน

ทั้งนี้ คณะกรรมการบริหารประจำศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) นายทะเบียนให้ออก เพราะบกพร่องไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ
- (4) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (5) เป็นบุคคลที่ศาลมีคำสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

กรณีบุคคลในคณะทำงานพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระให้คณะทำงานดำเนินการสรรหาบุคคลเพื่อมาดำรงตำแหน่งแทน โดยต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่นายทะเบียนกำหนดและให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของบุคคลในคณะทำงานซึ่งตนแทน

2.3 การขึ้นทะเบียนศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน พ.ศ. 2562 หมวด 3 ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ส่วนที่ 2 การขึ้นทะเบียน ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน กำหนดขั้นตอนการขึ้นทะเบียนศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประธานคณะกรรมการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ต่ออธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามแบบคำขอพร้อมแนบเอกสารประกอบคำขอให้ครบถ้วน

ขั้นตอนที่ 2 กองส่งเสริมการระงับข้อพิพาทหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย รับคำขอขึ้นทะเบียน และดำเนินการตรวจสอบข้อความในคำขอและเอกสารหลักฐานประกอบคำขอ เมื่อเห็นว่าถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ลงทะเบียนรับคำขอและออกใบรับคำขอให้แก่ผู้ยื่นคำขอ หากข้อความในคำขอและเอกสารหลักฐานประกอบคำขอไม่ถูกต้องครบถ้วนให้มีหนังสือแจ้งผู้ยื่นคำขอทราบเพื่อดำเนินการแก้ไข ให้แล้วเสร็จภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือหากพ้นระยะเวลาดังกล่าวให้จำหน่ายคำขอ

ขั้นตอนที่ 3 ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ที่จะได้รับการขึ้นทะเบียนต้องได้รับการตรวจสอบศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน โดยผ่านเกณฑ์ตามที่นายทะเบียนกำหนด คือ ต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 โดยแบ่งเกณฑ์การประเมิน 4 ด้าน จำนวน 35 ตัวชี้วัด มีรายละเอียด ดังนี้

ด้านที่ 1	โครงสร้างเชิงกายภาพ	จำนวน 6	ตัวชี้วัด	
ด้านที่ 2	บุคลากร	จำนวน 6	ตัวชี้วัด	
ด้านที่ 3	การบริหารจัดการ	แบ่งเป็น 3 ด้านย่อย	จำนวน 12	ตัวชี้วัด
	• ระบบข้อมูล	จำนวน 5	ตัวชี้วัด	
	• การพัฒนางาน	จำนวน 5	ตัวชี้วัด	
	• การมีส่วนร่วม	จำนวน 2	ตัวชี้วัด	
ด้านที่ 4	งานบริการ	แบ่งเป็น 3 ด้านย่อย	จำนวน 11	ตัวชี้วัด
	• การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	จำนวน 3	ตัวชี้วัด	
	• การอำนวยความสะดวก และลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึง ความยุติธรรมของประชาชน	จำนวน 2	ตัวชี้วัด	
	• มาตรฐานการให้บริการ	จำนวน 6	ตัวชี้วัด	

การตรวจสอบศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน เป็นการตรวจว่าศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนที่ประชาชนยื่นคำขอจัดตั้งได้มาตรฐานตามที่กำหนดหรือไม่ หากผ่านเกณฑ์ที่กำหนดนายทะเบียนจึงประกาศเป็นศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนตามกฎหมาย กรณีไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ หากพ้นระยะเวลา

ดังกล่าวแล้วให้ถือว่า ผู้ยื่นคำขอไม่ประสงค์ที่จะยื่นคำขออีกต่อไปและให้นายทะเบียนจำหน่ายคำขอ หากแก้ไขเรียบร้อยแล้วผ่านเกณฑ์ที่กำหนด นายทะเบียนจึงประกาศเป็นศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาท ภาคประชาชนตามกฎหมาย

ขั้นตอนที่ 4 กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ โดยอนุกรรมการตรวจประเมินมาตรฐานศูนย์ใกล้เคียง ข้อพิพาทภาคประชาชน ซึ่งมีผู้อำนวยการกองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท หรือผู้อำนวยการสำนักงาน ยุติธรรมจังหวัด หรือยุติธรรมจังหวัด เป็นประธาน ดำเนินการตรวจมาตรฐานศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาท ภาคประชาชน สรุปและรายงานผลการตรวจประเมินเสนอนายทะเบียน

ขั้นตอนที่ 5 กรณีผ่านมาตรฐาน อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในฐานะนายทะเบียน มีประกาศ ขึ้นทะเบียนเป็นศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชนตามกฎหมาย ศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชนตามกฎหมาย มีภารกิจ ดังนี้

- (1) รับคำร้องขอใกล้เคียงข้อพิพาท
- (2) ดำเนินงานเกี่ยวกับการใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการใกล้เคียงข้อพิพาท
- (3) ประสานงานและสนับสนุนการดำเนินงานใกล้เคียงข้อพิพาท
- (4) ส่งเสริม และเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการใกล้เคียงข้อพิพาท
- (5) ดำเนินงานอื่นๆ ตามที่นายทะเบียนกำหนด

การขับเคลื่อนงานของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน คณะทำงานบริหารประจำ ศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชนควรมีการประชุมคณะทำงาน อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง หรือตามที่คณะทำงาน บริหารประจำศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชนเห็นสมควร อาทิ

- (1) การประชุมกำหนดแนวทางการดำเนินงาน การจัดทำโครงการและวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การขอรับเงินอุดหนุนศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน
- (2) การพิจารณาเสนอขอรับเงินอุดหนุน
- (3) การประชุมรายงานผลการดำเนินงานใกล้เคียงข้อพิพาท การจัดกิจกรรมตามภารกิจของ ศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน การเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาท ภาคประชาชน
- (4) เรื่องอื่นๆ ตามภารกิจของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน

โดยการประชุมคณะทำงานบริหารประจำศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน ต้องมีคณะทำงาน เข้าร่วมการประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

การใกล้เคียงข้อพิพาทของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน สามารถดำเนินการใกล้เคียง ข้อพิพาท ตามคู่มือปฏิบัติงานศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน (ศกช.) ส่วนที่ 3 กระบวนการ ใกล้เคียงข้อพิพาททั้งนี้ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กำหนดให้มีการประเมินมาตรฐานศูนย์ใกล้เคียง ข้อพิพาทภาคประชาชนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อยกระดับศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน ให้เป็นที่ยอมรับ เชื่อมั่นเชื่อถือแก่ประชาชนในท้องถิ่นชุมชน และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนและจัดสรร ทรัพยากรในการส่งเสริม สนับสนุน หรือพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน

2.4 การประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน พ.ศ. 2562 กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับกับการดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน โดยอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นประธาน กำหนดมาตรฐานและประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน และข้อ 19 กำหนดให้นายทะเบียนจัดให้มีการประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งหรือตามที่คณะกรรมการกำหนด

อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในฐานะประธานคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับกับการดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน จึงมีประกาศ เรื่อง มาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน กำหนดมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน แบ่งเป็น 4 ด้าน จำนวน 35 ตัวชี้วัด มีรายละเอียด ดังนี้

ด้านที่ 1	โครงสร้างเชิงกายภาพ	จำนวน 6	ตัวชี้วัด
ด้านที่ 2	บุคลากร	จำนวน 6	ตัวชี้วัด
ด้านที่ 3	การบริหารจัดการ	จำนวน 12	ตัวชี้วัด
	แบ่งเป็น 3 ด้านย่อย		
	• ระบบข้อมูล	จำนวน 5	ตัวชี้วัด
	• การพัฒนางาน	จำนวน 5	ตัวชี้วัด
	• การมีส่วนร่วม	จำนวน 2	ตัวชี้วัด
ด้านที่ 4	งานบริการ	จำนวน 11	ตัวชี้วัด
	แบ่งเป็น 3 ด้านย่อย		
	• การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	จำนวน 3	ตัวชี้วัด
	• การอำนวยความสะดวก และลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึง ความยุติธรรมของประชาชน	จำนวน 2	ตัวชี้วัด
	• มาตรฐานการให้บริการ	จำนวน 6	ตัวชี้วัด

เพื่อให้ประชาชนผู้รับบริการมีความมั่นใจว่าจะได้รับการอำนวยความสะดวกยุติธรรม ผ่านบริการที่ดีมีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐาน สามารถรักษาสติของตนในการรับบริการจากศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ยกย่องศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้เป็นที่ยอมรับ เชื่อมั่น เชื่อถือแก่ประชาชนในท้องถิ่นชุมชน และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนและจัดสรรทรัพยากรในการส่งเสริมสนับสนุน หรือพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน จึงกำหนดให้มีการตรวจและประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน การประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน เป็นการประเมินว่าศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน สามารถรักษามาตรฐานตามที่กำหนดหรือไม่ โดยกำหนดให้มีการประเมินมาตรฐานอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง กรณีมีผลการประเมินต่ำกว่าเกณฑ์สองรอบการประเมินติดต่อกันให้ยุบเลิกศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนผู้ทำหน้าที่ตรวจศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนหรือประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับกับการดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน มีคำสั่งที่ 33/2563 ลงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2563 แต่งตั้งอนุกรรมการตรวจประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อดำเนินการตรวจประเมินมาตรฐาน ดังนี้

ชุดที่ 1 คณะอนุกรรมการตรวจประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ มีผู้อำนวยการกองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท เป็นประธาน

ชุดที่ 2 คณะอนุกรรมการตรวจประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน สำนักงานยุติธรรมจังหวัด มีผู้อำนวยการสำนักงานยุติธรรมจังหวัด เป็นประธาน

ชุดที่ 3 คณะอนุกรรมการตรวจประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน สำนักงานยุติธรรมจังหวัด มียุติธรรมจังหวัด เป็นประธาน

คณะอนุกรรมการตรวจประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน มีหน้าที่และอำนาจ

- (1) ตรวจและประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนในพื้นที่ความรับผิดชอบให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
- (2) สรุปรายงานผลการตรวจและประเมินเสนอนายทะเบียนและคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับการดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนทราบ
- (3) สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับการดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนทราบ
- (4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใด ตามที่คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับการดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนมอบหมาย

เมื่อดำเนินการประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนแล้ว คณะอนุกรรมการตรวจประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนจะสรุปรายงานผลการตรวจและประเมินเสนอ นายทะเบียน (อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ) และคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับการดำเนินงาน ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนทราบ และนายทะเบียนจะออกหนังสือรับรองให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนที่ผ่านการประเมินมาตรฐานประจำปี กรณีศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนใดไม่ผ่านการประเมินติดต่อกัน 2 ปี ให้นายทะเบียนดำเนินการยุบศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนนั้น

2.5 การขอรับเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนที่มีผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และผ่านการประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนประจำปี คณะทำงานบริหารประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนอาจกำหนดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาเสนอขอรับเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายการดำเนินการของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนเช่น โครงการเกี่ยวกับการดำเนินงานตามกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน หรือการพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพของคณะทำงาน หรือพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หรือโครงการด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอื่นๆ ที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวม

“อาจกำหนดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณา เสนอขอรับเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายการ ดำเนินการของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาท ภาคประชาชน”

ทั้งนี้ ร่างระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ว่าด้วยเงินอุดหนุนศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน พ.ศ. อยู่ระหว่างกระบวนการจัดทำเป็นกฎหมายลำดับรอง ภายใต้ระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ว่าด้วยการใกล้เคียงข้อพิพาทของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน พ.ศ. 2562 ข้อ 21 ที่กำหนดให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชนซึ่งดำเนินการตามมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนด มีหลักการสำคัญเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอุดหนุนค่าใช้จ่ายเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน ดังนี้

1. ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพอุดหนุนค่าใช้จ่ายแก่ศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชนที่ผ่านการประเมินมาตรฐาน โดยอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติเบิกจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่ศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน

2. การยื่นคำขอรับเงินอุดหนุน ให้คณะทำงานยื่นแบบคำขอรับเงินอุดหนุนประจำปีต่ออธิบดี หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย โดยศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครให้ยื่นต่อกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ในเขตจังหวัดอื่นให้ยื่นต่อสำนักงานยุติธรรมจังหวัด พร้อมด้วยเอกสารดังต่อไปนี้

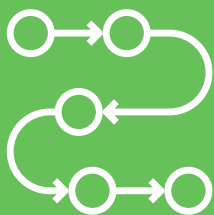
- (1) สำเนาประกาศนายทะเบียนให้เป็นศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน
- (2) เอกสารผลการประเมินมาตรฐานศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน และหรือ
- (3) โครงการ แผนการดำเนินงาน และค่าใช้จ่ายงบประมาณตามแบบที่กำหนด

3. คณะกรรมการพิจารณาอุดหนุนค่าใช้จ่ายการดำเนินการของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน เช่น โครงการเกี่ยวกับการดำเนินงานตามกฎหมายว่าด้วยการใกล้เคียงข้อพิพาทของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน หรือการพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพของคณะทำงาน หรือพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการใกล้เคียงข้อพิพาท หรือโครงการด้านการใกล้เคียงข้อพิพาทอื่น ๆ ที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวม ตามอัตราที่กำหนด

4. ศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชนที่ได้รับเงินอุดหนุนต้องรายงานผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินอุดหนุนตามที่อธิบดีกำหนด ภายในสามสิบวัน ก่อนสิ้นปีงบประมาณ

ส่วนที่ 3

กระบวนการใกล้เคียง
ข้อพิพาท

READ MORE >

ส่วนที่ 3

กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน (กศช.) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่

1

การรับคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ขั้นตอนที่

2

การแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย

ขั้นตอนที่

3

การดำเนินการไกล่เกลี่ย

ขั้นตอนที่

4

การสิ้นสุดการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ขั้นตอนที่

5

การออกหนังสือรับรอง
บันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาท

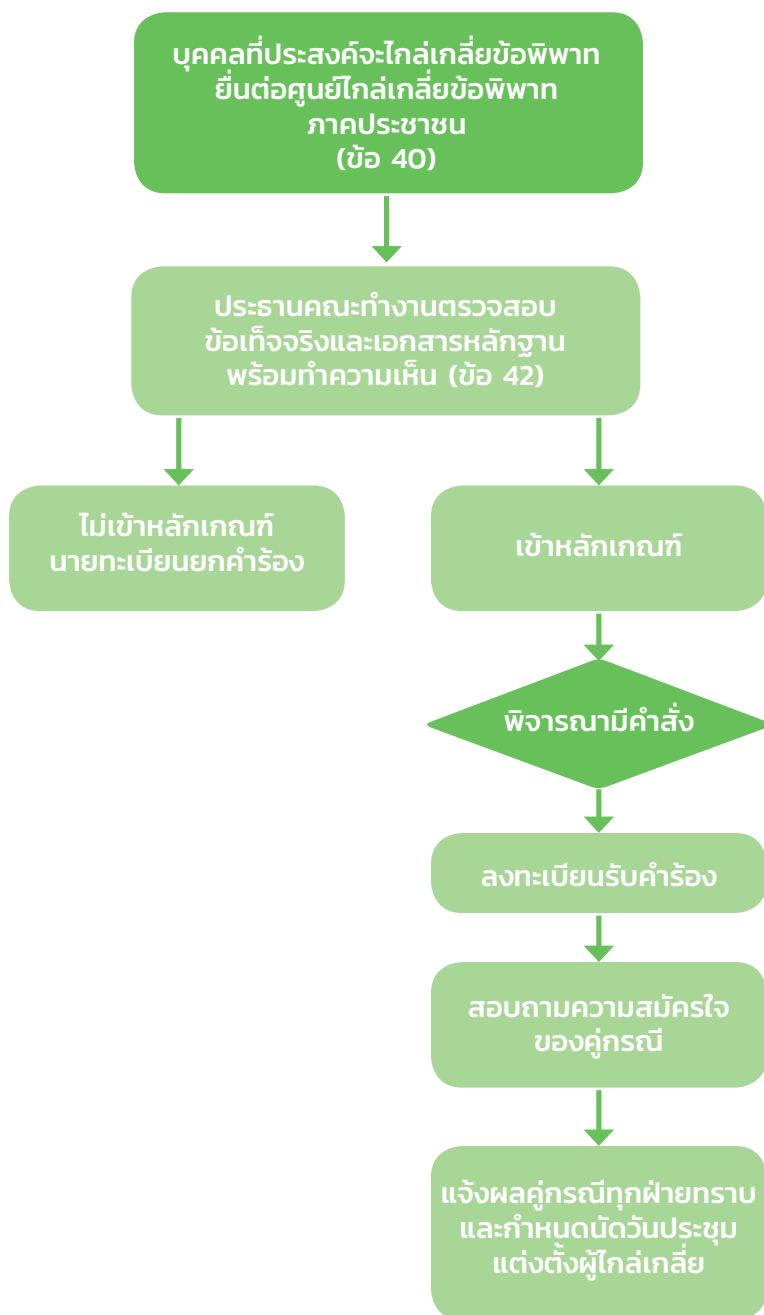

ขั้นตอนที่ 1

การรับคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

แผนภูมิที่ 6 การรับคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

การรับคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

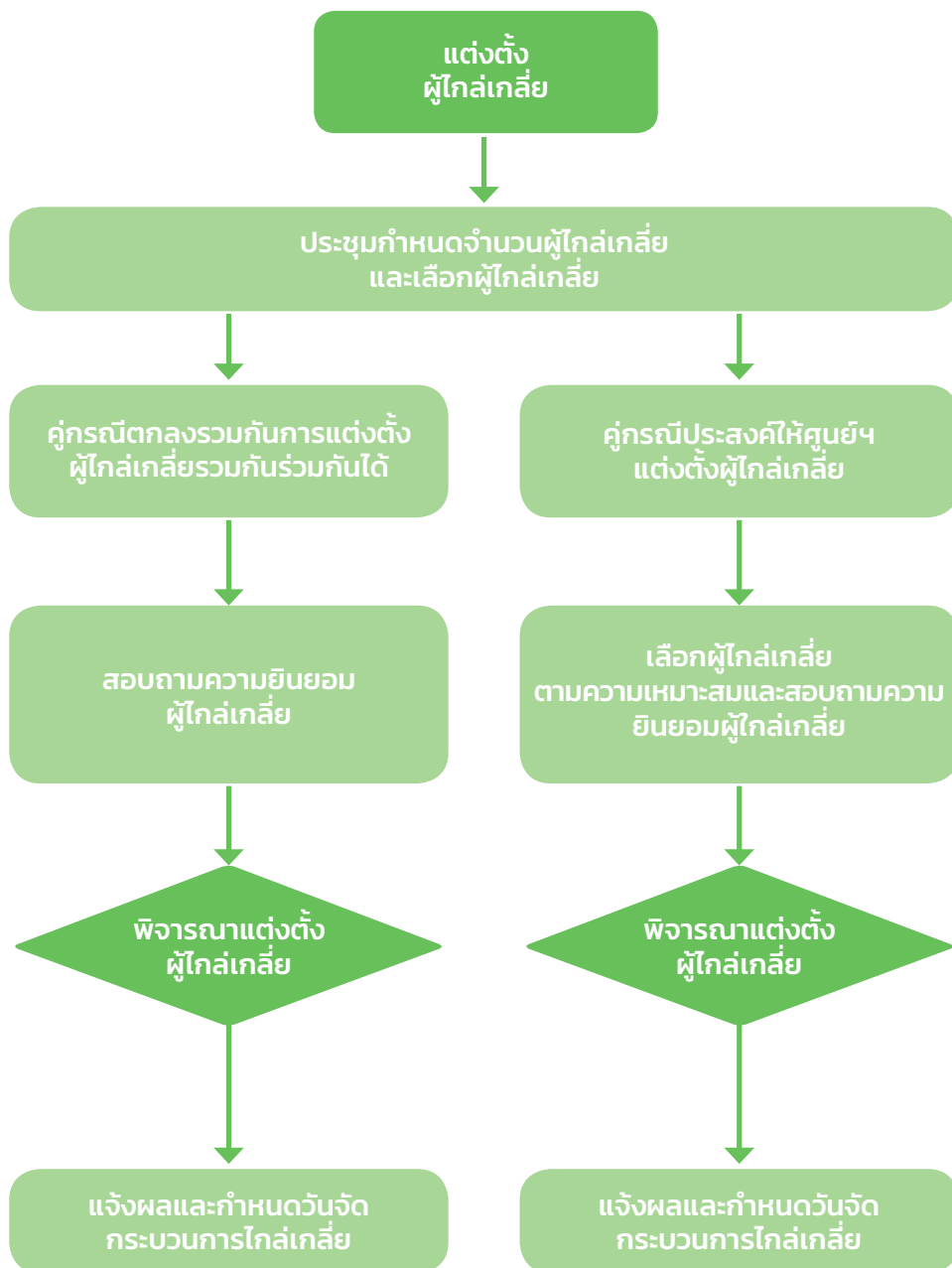
ขั้นตอน การดำเนินงาน	คำอธิบาย	ระยะเวลา/ เอกสารอ้างอิง
1. การรับคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท 1.1 รับคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และ 1.2 ประธานคณะทำงานหรือบุคคลที่นายทะเบียนมอบหมายตรวจสอบข้อเท็จจริงและหลักเกณฑ์ข้อพิพาทที่ขอให้ดำเนินการและเอกสารหลักฐานพร้อมทำความเข้าใจ	คำนิยาม คู่กรณี หมายถึง ผู้ที่มีข้อพิพาทระหว่างกันไม่ว่าทั้งทางแพ่งหรือทางอาญาซึ่งประสงค์จะเจรจาตกลงกันระงับข้อพิพาททางแพ่งหรือทางอาญาโดยสันติวิธีปราศจากการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทและให้ข้อตกลงระหว่างคู่กรณีมีผลผูกพันโดยชอบด้วยกฎหมาย ข้อพิพาท หมายถึง ข้อขัดแย้ง ข้อโต้แย้ง ข้อโต้แย้งระหว่างคู่กรณี ที่ทั้งสองฝ่ายไม่สามารถตกลงกันได้ การรับคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้ดำเนินการ ดังนี้ คณะทำงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนแนะนำการกรอกข้อมูล • บุคคลที่ประสงค์จะขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้ยื่นคำร้องต่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ดังนี้ (1) ยื่นคำร้องด้วยตนเองโดยทำเป็นหนังสือ (2) ยื่นคำร้องโดยทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (3) โดยช่องทางอื่นที่นายทะเบียนกำหนด • คำร้องต้องมีรายละเอียด ดังนี้ (1) ชื่อ สกุล ที่อยู่ ของผู้ยื่นคำร้อง (2) ชื่อ สกุล ที่อยู่ ของคู่กรณี และผู้ที่เกี่ยวข้อง (3) สรุปข้อเท็จจริงในประเด็นข้อพิพาท (4) ความประสงค์ในการขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เช่น คำขอให้ปลดเปลื้องทุกข์หรือจำนวนเงินที่เรียกร้อง (5) หนังสือแสดงความสมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของคู่กรณีอีกฝ่าย (ถ้ามี) • สถานที่ยื่นคำร้อง ยื่นต่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ซึ่งคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีภูมิลำเนา หรือสถานที่เกิด ข้อพิพาทหรือตามที่คู่กรณีตกลงกัน หรือทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	- ระยะเวลาดำเนินการ 1 วัน - แบบคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ขั้นตอน การดำเนินงาน	คำอธิบาย	ระยะเวลา/ เอกสารอ้างอิง
	เมื่อประธานคณะทำงาน หรือบุคคลที่นายทะเบียนมอบหมายได้รับคำร้องแล้วให้ตรวจสอบข้อความในคำร้อง และเอกสารหรือหลักฐานที่ยื่นประกอบคำร้องว่าถูกต้อง ครบถ้วนหรือไม่ หากเห็นว่าถูกต้องครบถ้วนให้ลง ทะเบียนรับคำร้อง พร้อมลงรายละเอียดการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทในแฟ้มเอกสารและแบบการตรวจสอบ (Chek list) ด้วย	- แบบปกหน้าแฟ้ม - แบบตรวจสอบ (Chek list)
1.3 การพิจารณามีคำสั่ง รับคำร้อง/ไม่รับคำร้อง	• กรณีไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามข้อ 40 วรรคสอง ให้นายทะเบียนยกคำร้อง (ประธานคณะทำงานทำหนังสือแจ้งไปยังนายทะเบียน) • กรณีคำร้องมีข้อความหลักฐานครบถ้วน ให้ศูนย์ฯ ออกหลักฐานแสดงการรับคำร้อง • กรณีคำร้องไม่ถูกต้องหรือมีรายการไม่ครบถ้วน ให้คืน คำร้องนั้นไปให้ทำมาใหม่หรือแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้อง ภายในระยะเวลา 30 วัน หากผู้ยื่นคำร้องไม่แก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ยื่นคำร้อง ไม่ประสงค์จะยื่นคำร้อง	- ใบรับคำขอหลักฐาน ออกให้แก่ผู้ยื่นคำร้อง (กรณีครบถ้วน) - ใบรับคำขอหลักฐาน ออกให้แก่ผู้ยื่นคำร้อง และแจ้งรายการแก้ไข เพิ่มเติม (กรณีคำร้องไม่ถูกต้องหรือมีรายการไม่ ครบถ้วน)
1.4 ลงทะเบียน รับคำร้อง	เมื่อประธานคณะทำงานหรือบุคคลที่นายทะเบียน มอบหมายตรวจสอบหลักเกณฑ์ข้อพิพาทและข้อความ และเอกสารประกอบแล้วให้ลงทะเบียนรับคำร้อง ในสารบบที่จัดทำไว้	
1.5 สอบถามความ สมัคใจคู่กรณีอีกฝ่าย	เมื่อศูนย์ฯ ดำเนินการลงทะเบียนรับคำร้องขอไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทแล้ว ให้จัดทำหนังสือสอบถามความสมัคใจ ไปยังคู่กรณี อีกฝ่ายหนึ่งเพื่อให้คู่กรณีและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง(ถ้ามี) ตอบรับการ เข้าร่วมการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาท โดยให้คู่กรณี ตอบกลับมาภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำร้อง เว้นแต่ คู่กรณีทั้งสองฝ่าย ร่วมกันยื่นคำร้อง	- หนังสือสอบถาม ความสมัคใจของ คู่กรณีในการเข้าร่วมการ ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท 3 วัน

ขั้นตอน การดำเนินงาน	คำอธิบาย	ระยะเวลา/ เอกสารอ้างอิง
	- กรณีคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งไม่สมัครใจหรือไม่ตอบรับภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้จำหน่ายคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้น - กรณีคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งสมัครใจ ให้แจ้งผู้ยื่นคำร้องทราบ และให้ประธานคณะทำงานหรือบุคคลที่นายทะเบียนมอบหมายเรียกคู่กรณีทั้งสองฝ่ายมาเพื่อให้กำหนดวัน และเวลา นัดไกล่เกลี่ย และเสนอรายชื่อผู้ไกล่เกลี่ย เพื่อกำหนดจำนวนผู้ไกล่เกลี่ยและเลือกผู้ไกล่เกลี่ยรวมทั้งชี้แจงคู่กรณีเกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ผลทางกฎหมายในการไกล่เกลี่ย และสิทธิในการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ทั้งนี้ ถ้ามีคู่กรณีมากกว่าสองฝ่าย และคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ไม่สมัครใจ ให้ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างคู่กรณีที่สมัครใจ เข้าร่วมไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่อไปได้ ให้แจ้งผู้ยื่นคำร้องทราบ และให้ประธานคณะทำงานหรือบุคคลที่นายทะเบียนมอบหมายเรียกคู่กรณีทั้งสองฝ่ายมาเพื่อให้กำหนดวัน และเวลา นัดไกล่เกลี่ย และเสนอรายชื่อผู้ไกล่เกลี่ย เพื่อกำหนดจำนวนผู้ไกล่เกลี่ยและเลือกผู้ไกล่เกลี่ยรวมทั้งชี้แจงคู่กรณีเกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ผลทางกฎหมายในการไกล่เกลี่ย และสิทธิในการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	-หนังสือแจ้ง ความประสงค์ขอ ดำเนินการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาท
1.6 แจ้งผลคู่กรณีทุกฝ่ายทราบและกำหนดนัดวันแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย	กรณีคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งไม่สมัครใจหรือไม่ตอบรับภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ประธานคณะทำงานหรือบุคคลที่นายทะเบียนมอบหมาย ดำเนินการแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยทราบ กรณีคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งสมัครใจ ให้ประธานคณะทำงานหรือบุคคลที่นายทะเบียนมอบหมายดำเนินการแจ้งคู่กรณีทุกฝ่ายทราบ และกำหนดวัน เวลา สถานที่นัดหมายให้ คู่กรณีทุกฝ่ายมาพร้อมกัน เพื่อร่วมกันแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย	-หนังสือยุติ การไกล่เกลี่ย ข้อพิพาท - หนังสือเชิญคู่กรณี (กำหนด เวลา สถานที่) มาแต่งตั้ง ผู้ไกล่เกลี่ย

ขั้นตอนที่ 2 การแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย

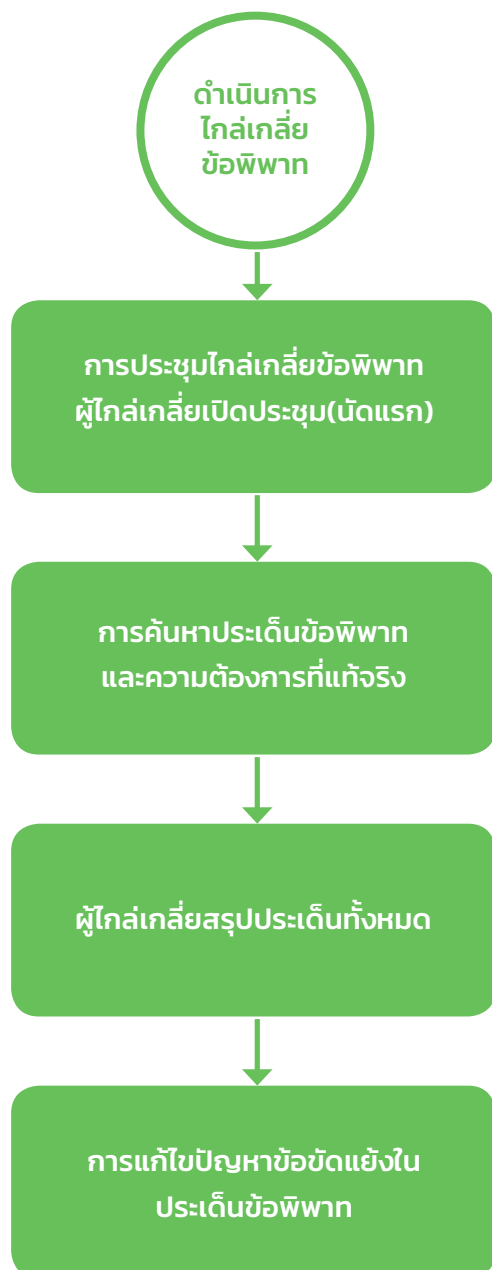
ขั้นตอน การดำเนินงาน	คำอธิบาย	ระยะเวลา/ เอกสารอ้างอิง
2. การแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย 2.1 ประชุมกำหนดจำนวนและเลือกผู้ไกล่เกลี่ย	เมื่อคู่กรณีทุกฝ่ายตกลงยินยอมเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน จะแจ้งเป็นหนังสือให้คู่กรณี ทุกฝ่ายทราบ พร้อมกำหนดวันเวลาสถานที่ ให้คู่กรณีมาพร้อมกันเพื่อกำหนดจำนวนและเลือกผู้ไกล่เกลี่ย เมื่อคู่กรณีทุกฝ่ายมาพร้อมกันตามกำหนดนัดให้เจ้าหน้าที่จัดให้คู่กรณีร่วมกันกำหนดจำนวนผู้ไกล่เกลี่ย และเลือกผู้ไกล่เกลี่ยจากบัญชีผู้ไกล่เกลี่ยที่ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนจัดทำไว้ • กรณีเลือกผู้ไกล่เกลี่ยได้ให้ดำเนินการดังนี้ - ก.กรณีผู้ไกล่เกลี่ยหนึ่งคนให้คู่กรณีร่วมกันแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย - ข.กรณีผู้ไกล่เกลี่ยสองคนให้คู่กรณีแต่ละฝ่ายแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย ฝ่ายละหนึ่งคน - ค.กรณีผู้ไกล่เกลี่ยสามคนให้คู่กรณีแต่ละฝ่ายแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย ฝ่ายละหนึ่งคนและให้คู่กรณีทุกฝ่ายร่วมกันแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย คนที่สามในการดำเนินการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยนั้น ศูนย์ฯ อาจจัดให้คู่กรณีเลือกผู้ไกล่เกลี่ยในลำดับสำรองไว้ 2 ลำดับกรณีผู้ไกล่เกลี่ยหลักที่คู่กรณีร่วมกัน แต่งตั้งไม่สามารถเข้าร่วมการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ย ในข้อพิพาทนั้นการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนหนึ่งหรือหลายคนเกิดจาก การที่คู่กรณีร่วมกันตกลงกันแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย • กรณีไม่สามารถเลือกผู้ไกล่เกลี่ยได้ - ก.คู่กรณีไม่สามารถตกลงแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยได้ และคู่กรณี ตกลงกันขอให้ศูนย์ฯ แต่งตั้ง ผู้ไกล่เกลี่ยจากบัญชีผู้ไกล่เกลี่ย ให้ศูนย์ฯ พิจารณาแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยต่อไป - ข.คู่กรณีไม่สามารถตกลงแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยได้ และไม่ร้องขอ ให้ศูนย์ฯ แต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย ให้ศูนย์ฯ จัดทำบันทึกเสนอความเห็นต่อนายทะเบียนเพื่อจำหน่ายคำร้อง	-ระยะ เวลา 5 วัน -หนังสือตอบรับเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยจากคู่กรณี - หนังสือเชิญคู่กรณี (กำหนดวัน เวลา สถานที่) มาแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย

ขั้นตอน การดำเนินงาน	คำอธิบาย	ระยะเวลา/ เอกสารอ้างอิง
2.2 สอบถาม ความยินยอมของ ผู้ไกล่เกลี่ย	เมื่อคู่กรณีทุกฝ่ายร่วมกันกำหนดจำนวนผู้ไกล่เกลี่ย และร่วมกันเลือกผู้ไกล่เกลี่ยจากบัญชีผู้ไกล่เกลี่ยที่ศูนย์ฯ จัดทำไว้เรียบร้อยแล้ว หรือ ศูนย์ฯ เลือกผู้ไกล่เกลี่ยตามความเหมาะสมแล้ว ศูนย์ฯ จะมีหนังสือสอบถามความยินยอมไปยังผู้ไกล่เกลี่ยในการเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยในข้อพิพาทนั้น ทั้งนี้ • ผู้ไกล่เกลี่ยไม่ยินยอมที่จะถูกแต่งตั้งเป็นผู้ไกล่เกลี่ย ให้ประธานคณะทำงาน แจ้งให้คู่กรณีทุกฝ่ายทราบ และจะดำเนินการสอบถาม ความยินยอมของผู้ไกล่เกลี่ยในลำดับรองที่คู่กรณีเลือกสำรองไว้ เพื่อจะได้แต่งตั้งเป็นผู้ไกล่เกลี่ยต่อไป หรือ ดำเนินการจัดให้คู่กรณีเลือกผู้ไกล่เกลี่ยคนใหม่เพื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยในข้อพิพาทนั้น • ผู้ไกล่เกลี่ยให้ความยินยอมที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ไกล่เกลี่ยให้ประธานคณะทำงานแจ้งให้คู่กรณีทุกฝ่ายทราบ ถึงจำนวนผู้ไกล่เกลี่ย และผู้ไกล่เกลี่ยที่ให้ความยินยอมในการเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ย	-ระยะเวลาดำเนินการ 5 วัน นับแต่คู่กรณีตกลงเลือกผู้ไกล่เกลี่ยได้ -หนังสือสอบถามความยินยอมการเป็นผู้ไกล่เกลี่ย (พร้อมลงลายมือชื่อผู้ไกล่เกลี่ย)
2.3 การพิจารณามีคำสั่ง	เมื่อผู้ไกล่เกลี่ยที่คู่กรณีร่วมกันตกลงแต่งตั้งตอบรับ เข้าร่วมการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยแล้ว ให้ประธานคณะทำงาน จัดทำบันทึกเสนอนายทะเบียนเพื่อมีหนังสือแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย	- หนังสือแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย
2.4 แจ้งผลและกำหนดวันจัดกระบวนการไกล่เกลี่ย	เมื่อดำเนินการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยแล้ว ให้ประธานคณะทำงานแจ้งผลการ แต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีทุกฝ่ายและผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ผู้ไกล่เกลี่ยทุกคนทราบ พร้อมทั้งประสานผู้ไกล่เกลี่ย เพื่อกำหนด วัน เวลา นัด คู่กรณีทุกฝ่ายมาพร้อมกันเพื่อเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนัดแรก	- หนังสือแจ้งผลการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยถึงผู้ไกล่เกลี่ยและคู่กรณีทุกฝ่ายภายใน 3 วันนับแต่มีหนังสือแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย

ขั้นตอนที่ 3

การดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

การดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ขั้นตอน การดำเนินงาน	คำอธิบาย	ระยะเวลา/ เอกสารอ้างอิง
3. การดำเนิน การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท 3.1 การไกล่เกลี่ย ข้อพิพาท	เป็นขั้นตอนการดำเนินการไกล่เกลี่ย โดยผู้ที่มีบทบาทสำคัญในขั้นตอนนี้ได้แก่ ผู้ไกล่เกลี่ยที่ต้องทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับข้อพิพาทแล้วนำมาวิเคราะห์พิจารณาข้อพิพาท เพื่อออกแบบการไกล่เกลี่ยและกำหนดแนวทาง การไกล่เกลี่ย โดยกำหนดขั้นตอนวิธีการว่าจะไกล่เกลี่ยอย่างไร ดังนี้ 1. รวบรวมข้อมูลของคู่กรณีทั้งสองฝ่าย 2. กำหนดตัวผู้เกี่ยวข้องในการร่วมประชุม เช่น คู่กรณีตัวแทน 3. ประเมินสไตล์ บุคลิกภาพรวมถึงอำนาจที่มี ของคู่กรณีแต่ละฝ่าย 4. ตรวจสอบความเข้าใจของคู่กรณีเกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ย 5. การจัดสถานที่ไกล่เกลี่ย กำหนดรูปแบบและแนวทางการไกล่เกลี่ยให้เหมาะสมกับข้อพิพาทและคู่กรณี 6. ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก และเสนอแนะคู่กรณีในการหาแนวทางยุติข้อพิพาท	ระยะเวลาดำเนินการ 30 วัน (ขยายได้อีก 30 วัน)
3.2 การประชุม การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท (นัดแรก)	• วันนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นขั้นตอนการประชุม การไกล่เกลี่ยร่วมกันนัดแรก เมื่อคู่กรณีทุกฝ่ายมาพร้อมกันตามนัดประธานคณะทำงาน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย มีหน้าที่เชิญคู่กรณีและ ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าสู่ห้องไกล่เกลี่ยที่ได้จัดเตรียมไว้ และรวบรวม เครื่องมือสื่อสารทุกชนิดของคู่กรณีทุกฝ่ายเพื่อให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เว้นแต่จะได้รับอนุญาต เป็นการเฉพาะกรณี ทั้งนี้ ตลอดระยะเวลาในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท คณะทำงานมีหน้าที่อำนวยความสะดวก โดยให้คู่กรณีทุกฝ่ายแสดงความสมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วย	-แบบแสดงความ สมัครใจเข้าร่วม การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ขั้นตอน การดำเนินงาน	คำอธิบาย	ระยะเวลา/ เอกสารอ้างอิง
	• ผู้ไกล่เกลี่ยต้องดำเนินการดังนี้ 1. กล่าวเปิดประชุม ต้อนรับและแนะนำตนเอง 2. อธิบายให้คู่กรณีทราบถึงข้อดีและประโยชน์ของการไกล่เกลี่ย 3. อธิบายให้คู่กรณีทราบถึงสิทธิในการคัดค้าน ถอดถอนการเป็นผู้ไกล่เกลี่ย และสิทธิในการถอนตัวออกจากกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท 4. เปิดเผยถึงความเป็นกลางและความเป็นอิสระของตนเอง ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีทราบ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับคู่กรณีไม่ว่าฝ่ายใดในเรื่อง ดังนี้ (1) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรส (2) เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใดๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น (3) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทน (4) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างหรือลูกจ้าง 5. ตกลงกับคู่กรณีเพื่อกำหนดกรอบระยะเวลา และแผนการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท 6. สอบถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อพิพาท ความประสงค์ของคู่กรณีในการระงับข้อพิพาท และข้อเท็จจริงอื่นที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท 7. อธิบายให้คู่กรณีเข้าใจซึ่งกันและกันหรือผ่อนปรน เข้าหากันอันนำไปสู่การตกลงระงับข้อพิพาทกันได้ 8. แจ้งให้คู่กรณีทราบว่าต้องดำเนินการไกล่เกลี่ย ต่อหน้าคู่พิพาทเว้นแต่เพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในบางสถานการณ์ อาจมีการดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทลับหลังคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดก็ได้ และผู้ไกล่เกลี่ย มีหน้าที่แจ้งการดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้น ให้คู่กรณีที่มีได้เข้าร่วมทราบด้วย	

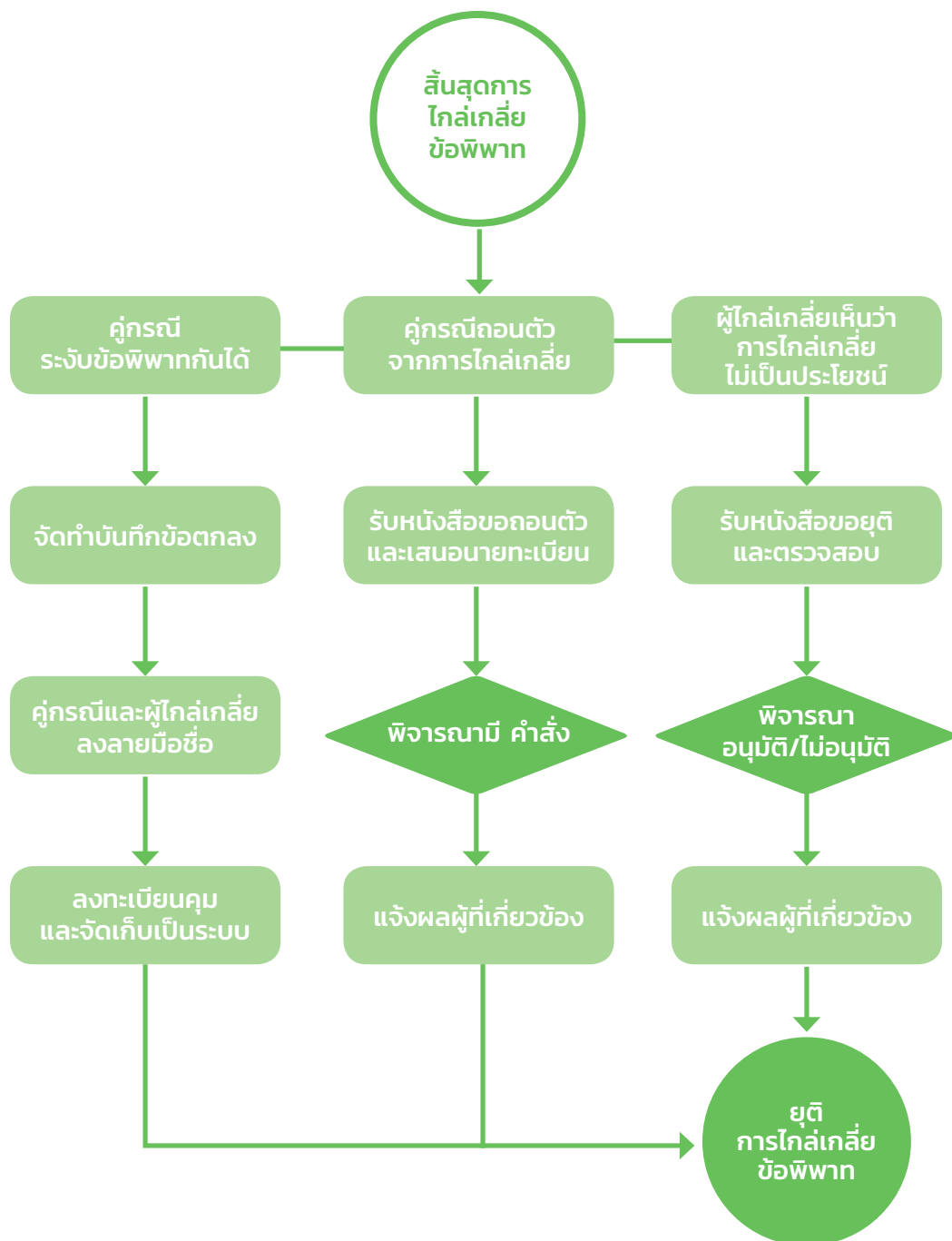
ขั้นตอน การดำเนินงาน	คำอธิบาย	ระยะเวลา/ เอกสารอ้างอิง
	9. แจ้งให้คู่กรณีทราบว่าการกระบวนการไกล่เกลี่ยนั้นเป็นความลับ อนุญาตให้ทนายความหรือที่ปรึกษาของคู่กรณีหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยก็ได้ อันได้แก่ ผู้ร้องและผู้ถูกร้อง ผู้แทนหรือผู้รับมอบอำนาจ หรือ บุคคลที่คู่กรณียินยอมให้เข้าร่วมด้วยเท่านั้น 10. ตรวจสอบผู้เข้าร่วมประชุมว่า ได้รับมอบอำนาจมาถูกต้องและมีอำนาจตัดสินใจหรือไม่ 11. อธิบายให้คู่กรณีทราบและตระหนักว่าการไกล่เกลี่ย เป็นวิธีการค้นหาทางออกด้วยการแก้ไขปัญหาร่วมกันโดยอิสระ ข้อพึงปฏิบัติของผู้ไกล่เกลี่ยที่สำคัญ • พิจารณาว่าคู่กรณีฝ่ายใดควรเริ่มก่อน - คู่กรณีผู้ยื่นคำร้อง - คู่กรณีอีกฝ่าย - ให้คู่กรณีตกลงกันเอง • บทบาทของผู้ไกล่เกลี่ย - ฟังอย่างตั้งใจ ไม่ขัดจังหวะระหว่างการกล่าวข้อเท็จจริง - ถามคำถามในกรณีที่ต้องการความชัดเจน และ ช่วยให้เนื้อหาอยู่ในประเด็น - ควบคุมการไกล่เกลี่ยให้เป็นไปตามกติกาที่วางไว้ - สรุปคำกล่าวข้อเท็จจริงของทั้งสองฝ่าย ด้วยถ้อยคำที่เหมาะสม	

ขั้นตอน การดำเนินงาน	คำอธิบาย	ระยะเวลา/ เอกสารอ้างอิง
3.3 การค้นหาประเด็น ข้อพิพาทและ ความต้องการที่แท้จริง	ขั้นตอนหลังจากที่ผู้ไกล่เกลี่ยได้กล่าวเปิดประชุม เรียบร้อยแล้ว ผู้ไกล่เกลี่ยมีหน้าที่รวบรวมข้อมูลเพื่อ กำหนดประเด็นข้อพิพาท โดยผู้ไกล่เกลี่ยขอให้คู่กรณี กล่าวเปิดการเจรจาโดยให้กล่าวในหัวข้อต่อไปนี้ เช่น ปัญหาที่เกิดขึ้นคืออะไรมีที่มา หรือเบื้องหลังอย่างไร ผลของข้อพิพาทที่กระทบถึงตน ความวิตก กังวลต่อสิ่งที่ จะเกิดขึ้น เคยพยายามแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใดแล้ว บ้างมีข้อเสนอเป็นทางเลือกในการยุติข้อพิพาท หรือมี ข้อเสนอในการเยียวยาแก้ไขความเสียหายอย่างไรบ้าง สรุปได้ ดังนี้ 1. ให้คู่กรณีเสนอเรื่องราวและสิ่งที่ต้องการโดยย่อ 2. กระตุ้นให้คู่กรณีทุกฝ่ายพูดและเสนอเรื่องราว และสิ่งที่ต้องการมากที่สุด 3. เป็นผู้รวบรวมรับฟังข้อเท็จจริง และเป็นนักฟัง จับประเด็นที่ดี 4. จำแนกจุดยืนและความต้องการของแต่ละฝ่ายว่า มีความต้องการอะไรบ้าง	
3.4 สรุปประเด็นทั้งหมด	หลังจากการค้นหาประเด็นข้อพิพาทและความ ต้องการที่แท้จริงแล้ว ผู้ไกล่เกลี่ยมีหน้าที่สรุปประเด็น ที่ได้จากคู่กรณีทุกฝ่าย โดย กำหนดประเด็นในการเจรจา 1. กำหนดประเด็นที่จะเจรจาไกล่เกลี่ยในเชิงบวก และมีลักษณะเป็นกลาง 2. อาจใช้อุปกรณ์เพื่อช่วยแยกแยะประเด็น เช่น ไวท์บอร์ด หรือฟลิปชาร์ต 3. อนุญาตให้แต่ละฝ่ายเริ่มเสนอประเด็นได้ แต่ถ้า ไม่มีใครเสนอให้ผู้ไกล่เกลี่ยกำหนดประเด็นเอง ๒-๓ ประเด็น จากนั้นขอให้คู่กรณีช่วยกันเพิ่มเติม 4. ให้ผู้ไกล่เกลี่ยแยกประเด็นที่ทั้งสองฝ่ายมีความ เห็นพ้องต้องกัน	

ขั้นตอน การดำเนินงาน	คำอธิบาย	ระยะเวลา/ เอกสารอ้างอิง
	การเสนอทางเลือก - กำหนดให้คู่กรณีร่วมกันหาทางออกของปัญหา - ช่วยให้คู่กรณีมุ่งเน้นไปที่การแก้ปัญหาในประเด็นที่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงมากกว่าการให้ความสำคัญกับจุดยืนของแต่ละฝ่าย - ช่วยให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายคิดแก้ปัญหาในเชิงสร้างสรรค์ - ช่วยให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายร่วมกันหาทางออกที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	
3.5 การแก้ไขข้อพิพาทข้อขัดแย้งในประเด็นพิพาท	เป็นขั้นตอนที่ผู้ไกล่เกลี่ยหีบยกเอาประเด็นและทางเลือกในแต่ละประเด็นขึ้นมาประเมินหาทางออกที่ละเรื่องตามลำดับ โดยขอให้คู่กรณีเน้นเจรจาที่ผลประโยชน์หรือความต้องการ ที่แท้จริง ซึ่งขั้นตอนนี้อาจมีการแยกประชุมไกล่เกลี่ย หรือผู้ไกล่เกลี่ย เป็นผู้เสนอทางเลือกให้คู่กรณีพิจารณาก็ได้ - ผู้ไกล่เกลี่ยจะต้องสรุปประเด็นทั้งหมด ทั้งประเด็นหลัก และประเด็นย่อยว่ามีข้อพิพาทมากน้อยเพียงใด - ผู้ไกล่เกลี่ยจะต้องค้นหาความต้องการที่แท้จริงของแต่ละฝ่ายว่าต้องการอะไร - ผู้ไกล่เกลี่ยจัดทางเลือกที่คู่กรณีรับไม่ได้ออกไป - ผู้ไกล่เกลี่ยจะต้องเสนอทางเลือกที่เป็นไปได้แก่คู่กรณีโดยหาทางเลือกหลาย ๆ ทางที่มีทางเป็นไปได้มากที่สุด ให้แก่คู่กรณี ทั้งนี้ ในการดำเนินการประชุมไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในแต่ละครั้งต้องมีการจัดทำรายงานการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททุกครั้ง ถึงข้อสรุปร่วมกันของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเพื่อให้ทราบว่าคู่กรณีทุกฝ่ายสามารถตกลงกันได้หรือไม่ อาทิ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสำเร็จ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไม่สำเร็จ เลื่อนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไปอีกครั้ง หรือการเลื่อนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไปปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ตกลงกันไว้ก่อน เป็นต้น	-แบบรายงานการประชุม การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่างๆ

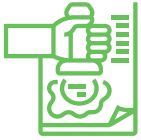
ขั้นตอนที่ 4 การสิ้นสุดการใกล้เคียงข้อพิพาท

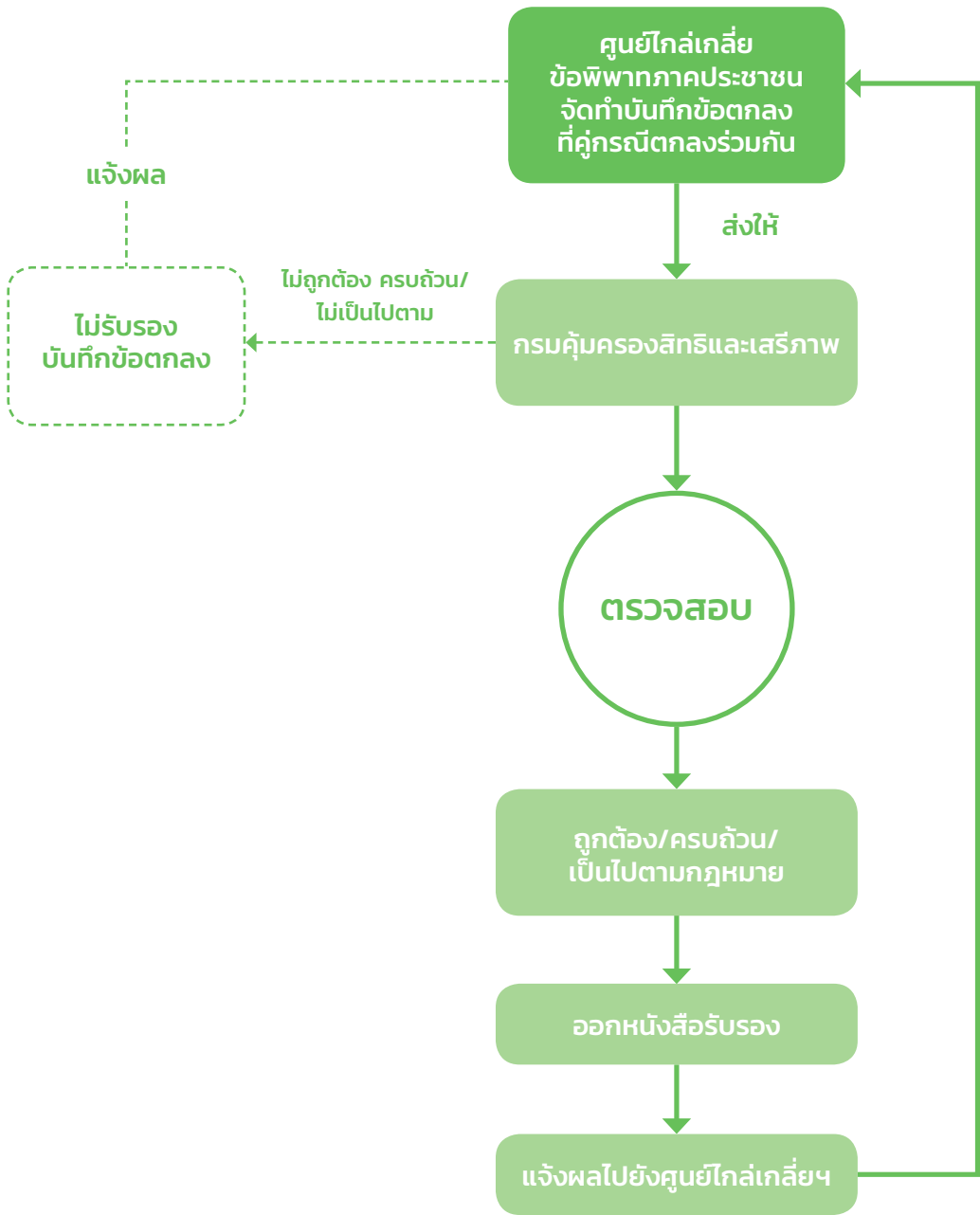
การสิ้นสุดการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ขั้นตอน การดำเนินงาน	คำอธิบาย	ระยะเวลา/ เอกสารอ้างอิง
4.การสิ้นสุดการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาท	เมื่อคู่กรณีสามารถหาข้อยุติร่วมกันได้แล้วผู้ไกล่เกลี่ย สรุปผลการเจรจาไกล่เกลี่ยเป็นลายลักษณ์อักษรและ จัดทำบันทึกข้อตกลงการระงับข้อพิพาทบันทึกข้อตกลง ระงับข้อพิพาทอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้	- แบบฟอร์มบันทึก ข้อตกลง -หนังสือแจ้งผล การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
4.1 คู่กรณีระงับ ข้อพิพาทกันได้	1. ชื่อและที่อยู่ของคู่กรณี 2. ข้อพิพาทตามกฎหมาย 3. ความสมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท 4. สาระสำคัญของข้อตกลงอันเป็นผลของการ ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เช่น การชดใช้เยียวยาความเสียหาย เงื่อนไขที่คู่กรณี ต้องปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติระยะ เวลาดำเนินการ หรือ ข้อตกลงไม่ติดใจที่จะรับการชดใช้ เยียวยาความเสียหาย	
4.1.1 จัดทำบันทึก ข้อตกลงการระงับ ข้อพิพาท	ผู้ไกล่เกลี่ยอ่านบันทึกข้อตกลงให้คู่กรณีฟัง เพื่อ ยืนยันความถูกต้องของข้อความและความเข้าใจที่ตรง กันและผู้ไกล่เกลี่ย พร้อมด้วยคู่กรณีลงลายมือชื่อรับรอง ในบันทึกข้อตกลง และให้ประธานคณะทำงานหรือบุคคล ที่นายทะเบียนมอบหมายดำเนินการส่งบันทึกข้อตกลง ระงับข้อพิพาท ต่อกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	
4.1.2 คู่กรณีและ ผู้ไกล่เกลี่ยลงลายมือชื่อ ในบันทึกข้อตกลง	เมื่อกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเห็นว่าการ ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ฯ ได้ดำเนินการตามกฎหมาย ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และออกหนังสือรับรอง ให้แล้ว ให้ข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นบังคับกันได้ หรือ ให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับ ประธานคณะทำงาน จะนำบันทึกข้อตกลงการระงับ ข้อพิพาทส่งมอบให้คู่กรณีทุกฝ่ายยึดถือไว้ฝ่ายละหนึ่ง ฉบับและศูนย์ฯ ยึดถือไว้หนึ่งฉบับ ศูนย์ฯ นำบันทึกข้อตกลงที่คู่กรณีไกล่เกลี่ยระงับ ข้อพิพาทกันแล้วนั้น จัดเก็บเข้าสารบบเรื่องเสร็จ	

ขั้นตอน การดำเนินงาน	คำอธิบาย	ระยะเวลา/ เอกสารอ้างอิง
4.1.3 ลงทะเบียนคุม และ จัดเก็บเป็นระบบ	พร้อมทำบันทึก รายงานนายทะเบียน พร้อมทั้งมีหนังสือ แจ้งผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับข้อพิพาทอันอยู่ระหว่างการดำเนินการสอบสวนหรือ ระหว่างพิจารณาคดี อีกทั้งให้คู่กรณีและผู้เกี่ยวข้องตอบแบบสอบถาม ความพึงพอใจในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วย	-แบบสอบถาม ความพึงพอใจ
4.2 คู่กรณีถอนตัว จากการไกล่เกลี่ย 4.2.1 รับหนังสือ ขอถอนตัวและเสนอ นายทะเบียน 4.2.2 พิจารณามีคำสั่งและ 4.2.3 แจ้งผลผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง มีสิทธิขอถอนตัวจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยทำเป็น หนังสือแจ้งต่อ ผู้ไกล่เกลี่ยได้ เมื่อคู่กรณียื่นหนังสือขอถอนตัวออกจากกระบวนการ ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแล้ว ให้ประธานคณะทำงาน รับหนังสือขอถอนตัวแล้วจัดทำรายงานเสนอนายทะเบียน เพื่อมีคำสั่งพิจารณาต่อไป เมื่อนายทะเบียน มีคำสั่งประการใดแล้ว ให้ประธาน คณะทำงาน แจ้งผลให้คู่กรณีทุกฝ่ายและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องและผู้ไกล่เกลี่ยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ทั้งนี้ให้ถือว่ากระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุด ลง นับตั้งแต่วันที่นายทะเบียนมีคำสั่ง เว้นแต่คู่กรณี ประสงค์ จะดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่อ ไปให้คู่กรณีตกลงแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนใหม่เพื่อปฏิบัติ หน้าที่ต่อไป	- แบบคำร้องขอถอนตัว - แบบรายงานการประชุม การไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทต่างๆ
4.3 ผู้ไกล่เกลี่ยเห็นว่า การไกล่เกลี่ย ไม่เป็นประโยชน์ 4.3.1 รับหนังสือขอยุติ และตรวจสอบ 4.3.2 พิจารณาอนุมัติ ไม่อนุมัติ	เมื่อนายทะเบียนมีคำสั่ง ให้ประธานคณะทำงาน ดำเนินการแจ้งผลให้คู่กรณีทุกฝ่ายและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้ไกล่เกลี่ยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ทั้งนี้ให้ถือว่ากระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลง นับตั้งแต่วันที่นายทะเบียน มีคำสั่ง เว้นแต่คู่กรณีประสงค์ จะดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่อไปให้คู่กรณี ตกลง แต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนใหม่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป	- แบบขอยุติ การไกล่เกลี่ย - แบบรายงาน การประชุม การไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทต่างๆ

ขั้นตอนที่ 5 การออกหนังสือรับรองการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

การออกหนังสือรับรองบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาท

ขั้นตอน การดำเนินงาน	คำอธิบาย	ระยะเวลา/ เอกสารอ้างอิง
5. การรับรองบันทึกข้อตกลง 5.1 ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนส่งบันทึกข้อตกลงให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพรับรอง	ที่มาตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทมาตรา 69 วรรคสอง กำหนดให้ในกรณีที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเห็นว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนในเรื่องใดได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และออกหนังสือรับรองให้แล้ว ให้ข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นบังคับกันได้หรือให้สิทธิภาคีอาญามาฟ้องระงับไปตามพระราชบัญญัตินี้ การออกหนังสือรับรอง ให้ประธานคณะทำงานของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน หรือบุคคลที่นายทะเบียนมอบหมายดำเนินการส่งบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาท มายังกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เพื่อให้พิจารณารับรองข้อตกลงระงับข้อพิพาท • ศูนย์ฯ ในส่วนกลาง คือ เขตกรุงเทพมหานคร ให้ส่งถึงอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพผ่านกองส่งเสริมการระงับ ข้อพิพาท กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร • ศูนย์ฯ ที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค ให้ส่งถึงพนักงานคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพประจำสำนักงานยุติธรรมจังหวัดที่ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนนั้น ตั้งอยู่ในเขตอำนาจเพื่อนำเสนอนายทะเบียนหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจพิจารณาต่อไปซึ่งสามารถส่งทางไปรษณีย์ หรือไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือช่องทางอื่นที่ นายทะเบียนกำหนด	บันทึกข้อตกลงที่คู่กรณีและผู้ไกล่เกลี่ยลงลายมือชื่อ
5.2 ตรวจสอบรายละเอียดของบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาท	เมื่อเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้รับบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยฯ ในเรื่องที่ทำ การไกล่เกลี่ยสำเร็จแล้ว ให้พิจารณาว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของ	

ขั้นตอน การดำเนินงาน	คำอธิบาย	ระยะเวลา/ เอกสารอ้างอิง
5. การรับรองบันทึก ข้อตกลง	ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนในเรื่องที่ส่งมาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วย การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือไม่ โดยมีขั้นตอนรายละเอียดดังนี้ (1) ต้องตรวจสอบรายชื่อและที่อยู่ของคู่กรณีทั้งสองฝ่าย ว่าเป็นบุคคลเดียวกันกับที่ได้ยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยไว้หรือไม่ หรือเป็นบุคคลได้รับมอบอำนาจมาอย่างถูกต้องหรือไม่ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องขอตรวจหรือเรียกดูเอกสารมอบอำนาจตามกฎหมายด้วยทุกครั้งที่มีการดำเนินการไกล่เกลี่ย โดยสามารถตรวจได้ตั้งแต่ขั้นยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยของคู่กรณี หรือในวันที่มีการจัดกระบวนการไกล่เกลี่ย เนื่องจากอาจมีบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมไกล่เกลี่ยแทน เมื่อถึงกำหนดนัดเพราะเรื่องอำนาจและความสามารถของผู้เข้าไกล่เกลี่ยมีผลทางกฎหมายที่อาจถูกศาลปฏิเสธ หรือคู่กรณีใช้กล่าวอ้างถึงความบกพร่องในเรื่องความสามารถที่จะเข้าทำข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้ หากต้องพิสูจน์กันขึ้นชั้นไต่สวนของศาล (2) ต้องตรวจสอบข้อพิพาทหรือข้อหาตามกฎหมาย เช่น ประเพณคดีแพ่ง คดีอาญา หรือความผิดที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นเรื่องเดียวกันหรือประเด็นเดียวกันกับเนื้อหาที่ได้จัดทำบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นหรือไม่ รวมทั้งต้องตรวจสอบมูลเหตุที่มาของข้อพิพาท ว่ามีลักษณะต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมายหรือไม่เป็นการพันวิสัยหรือไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือไม่ (3) ต้องตรวจสอบเอกสารแสดงถึงความสมัครใจเข้าร่วมไกล่เกลี่ย เช่น หนังสือหรือใบตอบรับเข้าร่วมไกล่เกลี่ยข้อพิพาท (ถ้ามี) หรือบันทึกการขอเข้าร่วมไกล่เกลี่ยด้วยความสมัครใจ และ ในบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาทนี้ จะต้องปรากฏถ้อยคำที่แสดงถึงความสมัครใจของคู่กรณีทั้งสองฝ่ายที่ตกลงกันจัดทำบันทึกนี้ โดยไม่มีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถูกบังคับ ชูเชื้อ หลอกลวง หรือมีการฉ้อฉลหรือกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใดในการจัดทำบันทึกดังกล่าว	บันทึกข้อตกลงที่คู่กรณีและผู้ไกล่เกลี่ยลงลายมือชื่อ

ขั้นตอน การดำเนินงาน	คำอธิบาย	ระยะเวลา/ เอกสารอ้างอิง
	(4) ต้องตรวจถ้อยคำเนื้อหาในบันทึกข้อตกลงในสาระสำคัญ เช่น การชดใช้เยียวยาค่าเสียหายมีหรือไม่ จำนวนเท่าใด กำหนดระยะเวลาจ่ายชดใช้กันเมื่อใด ด้วยวิธีการใดเงื่อนไขที่กำหนดให้ปฏิบัติ หรืองดเว้นการปฏิบัติ ต้องระบุให้ชัดเจน ระยะเวลาดำเนินการ หรือ แม้แต่หากคู่กรณีไม่ติดใจที่จะรับการชดใช้เยียวยา ความเสียหาย ก็ให้จดบันทึกไว้ในข้อตกลง อย่างชัดเจนด้วย	
5.3 การออกหนังสือ รับรอง	ภายหลังจากเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ดำเนินการตรวจรูปแบบของบันทึกข้อตกลง และการตรวจข้อกฎหมายของเรื่องที่พิพาทกัน ว่าเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือไม่เรียบร้อยแล้ว • กรณีเห็นว่ามีความถูกต้องสมบูรณ์ เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้เสนอเรื่องต่อผู้มีอำนาจของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพพิจารณาสั่งรับรอง และออกหนังสือรับรองให้ • กรณีเห็นว่าบันทึกข้อตกลงมีความบกพร่องไม่สมบูรณ์และ ไม่เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้เสนอเรื่องต่อผู้มีอำนาจของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพพิจารณาสั่งไม่รับรอง	- หนังสือรับรองบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาท - หนังสือแจ้งผลการรับรอง
5.4 แจ้งผลการพิจารณา	เมื่อผู้มีอำนาจของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้มีคำสั่งรับรอง หรือไม่รับรองบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาทในเรื่องที่ส่งมาให้แจ้งผลการพิจารณาไปยังศูนย์ฯเพื่อทราบภายใน 7 วัน	บันทึกแจ้งผลการพิจารณา ระยะเวลาดำเนินการ 7 วัน

ส่วนที่ 4

การบังคับข้อตกลง
ระดับข้อพิพาท

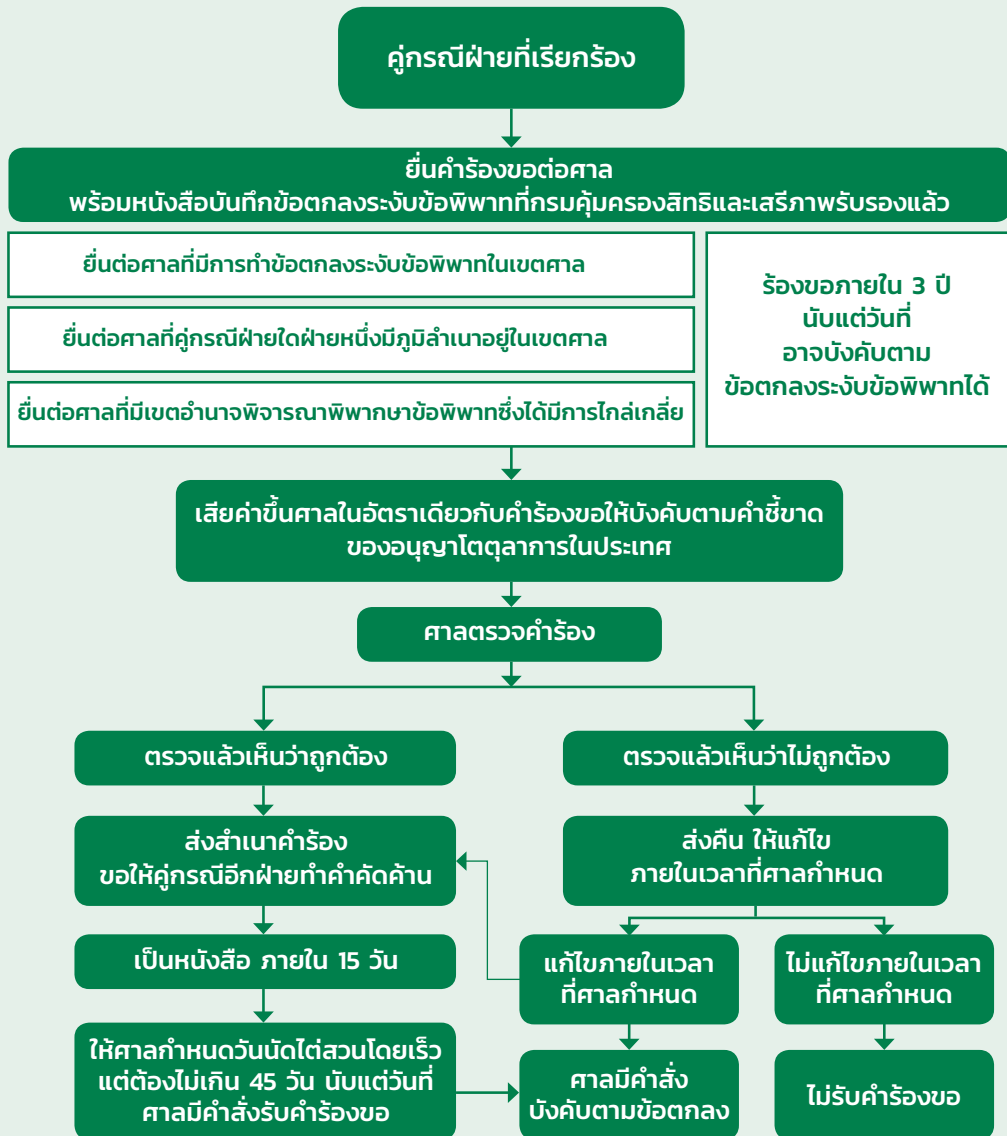

READ MORE >

ส่วนที่ 4

การบังคับข้อตกลงระงับข้อพิพาท

แผนภูมิ 10 แผนผังขั้นตอนการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทกรณีศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

อ้างอิง :

สำนักส่งเสริมตุลาการ, คู่มือปฏิบัติงานการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามระเบียบสำนักศาลยุติธรรม ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562

4.1 ขั้นตอนการยื่นคำขอบังคับ ตามบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาท (ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน)

กรณีข้อพิพาททางแพ่ง ในกรณีของศูนย์ไกล่เกลี่ยภาคประชาชนในหมวด 5 ได้บัญญัติถึงผลเมื่อการไกล่เกลี่ยได้กระทำลงเป็นผลสำเร็จในมาตรา 69 วรรคสอง ว่า “ในกรณีที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเห็นว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนในเรื่องใดได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้และออกหนังสือรับรองให้แล้ว ให้ข้อตกลงระงับข้อพิพาททางแพ่งนั้นบังคับกันได้

กรณีข้อพิพาททางอาญา ในกรณีของศูนย์ไกล่เกลี่ยภาคประชาชนในหมวด 5 ได้บัญญัติถึงผลเมื่อการไกล่เกลี่ยได้กระทำลงเป็นผลสำเร็จในมาตรา 69 วรรคสอง ว่า “ในกรณีที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเห็นว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนในเรื่องใดได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้และออกหนังสือรับรองให้แล้ว ให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตามพระราชบัญญัตินี้ โดยแจ้งผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการหรือศาลทราบโดยให้ส่งสำเนาทันทีข้อตกลงดังกล่าวไปด้วย

โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 คู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องยื่นคำร้องขอต่อศาลให้บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

การร้องขอให้ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท ให้ยื่นคำร้องขอต่อศาลที่มี การทำข้อตกลงระงับข้อพิพาทในเขตศาล หรือศาลที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลหรือศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาข้อพิพาทซึ่งได้มีการไกล่เกลี่ยนั้น ภายในสามปีนับแต่วันที่ อาจบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้

ผู้ร้องต้องยื่นคำร้องขอพร้อมกับต้นฉบับบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 หรือสำเนาที่รับรองถูกต้องของบันทึกข้อตกลงดังกล่าว และหนังสือรับรองการไกล่เกลี่ยที่ออกโดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ผู้ร้องเสียค่าขึ้นศาลอัตราเดียวกับคำร้องขอให้ศาลบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในประเทศ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ทุนทรัพย์ไม่เกินห้าสิบล้านบาทเสียอัตราร้อยละ 0.5 ของจำนวนที่ร้องขอให้ศาลบังคับแต่ไม่เกินห้าหมื่นบาท)

ขั้นตอนที่ 2 ศาลตรวจคำร้องขอ

ศาลมีอำนาจตรวจคำร้องขอว่าเป็นการขอให้บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาททางแพ่งซึ่งเป็นผลมาจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและการไกล่เกลี่ย เป็นไปตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 เมื่อตรวจแล้วเห็นว่าถูกต้อง ให้ส่งสำเนาคำร้องขอให้คู่กรณีอีกฝ่ายทำคำคัดค้านเป็นหนังสือยื่นต่อศาลภายในสิบห้าวัน

ขั้นตอนที่ 3 การพิจารณาของศาล

ศาลกำหนดวันนัดไต่สวนคำร้องขอโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอในการไต่สวนคำร้องขอ ให้ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงระดับข้อพิพาท

ขั้นตอนที่ 4 ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงระดับข้อพิพาท

ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงระดับข้อพิพาท เว้นแต่ความปรากฏแก่ศาล หรือคู่กรณีซึ่งถูกบังคับตามข้อตกลงนั้นพิสูจน์ให้เห็นได้ว่า

- (1) คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้บกพร่องในเรื่องความสามารถที่จะเข้าทำข้อตกลงระดับข้อพิพาท
- (2) มูลเหตุแห่งข้อพิพาทหรือข้อตกลงระดับข้อพิพาทมีลักษณะเป็นการต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมาย เป็นการพนันวิสัย หรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
- (3) ข้อตกลงระดับข้อพิพาทเกิดจากกลฉ้อฉล บังคับ ชูเชื้อ หรือกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ
- (4) เหตุเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยตามมาตรา 24 ที่มีผลต่อการทำบันทึกข้อตกลงอย่างมีนัยสำคัญ

หน้าที่และอำนาจของศาลยุติธรรม เมื่อศาลตรวจและรับคำร้องขอแล้ว ก็จะดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งกล่าวพอเป็นสังเขปได้ว่า ศาลจะมีคำสั่งให้นัดไต่สวนคำร้องกำหนดวันนัดไต่สวนคำร้อง และส่งสำเนาคำร้องขอให้แก่คู่กรณีอีกฝ่าย โดยสั่งให้คู่กรณีอีกฝ่ายยื่นคำคัดค้านเข้ามาตามระยะเวลาที่กำหนด กรณีที่คู่กรณีอีกฝ่ายยื่นคำคัดค้านและศาลมีคำสั่งรับเป็นคำคัดค้านแล้ว คู่กรณีฝ่ายยื่นคำร้องขอจะต้องนำพยานหลักฐานมาสืบในวันนัดไต่สวนคำร้อง และคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งต้องนำพยานหลักฐานมาสืบในวันนัดสืบพยานตามคำคัดค้าน เพื่อพิสูจน์ว่าข้อเท็จจริงตามที่ตนอ้างในคำร้องหรือคำคัดค้านนั้นเป็นความจริงและมีน้ำหนักน่าเชื่อถือมากกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง เมื่อทั้งสองฝ่ายสืบพยานเสร็จสิ้นแล้วศาลจึงมีคำสั่งชี้ขาดตัดสินคดี

หน้าที่ของคู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้อง เมื่อคู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องให้คู่กรณีอีกฝ่ายปฏิบัติตามข้อตกลง คู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องนั้นมีภาระการพิสูจน์ คือ ต้องมีพยานบุคคลและพยานเอกสารหรือพยานวัตถุมาสนับสนุนต่อศาลเป็นต้นว่า พยานมีตัวคู่กรณีและผู้ไกล่เกลี่ยหรือนายทะเบียนมาเบิกความต่อศาลว่า มีข้อพิพาทเกิดขึ้นและคู่กรณีพิพาทได้สมัครใจเข้าไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้นในหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และได้มีการดำเนินการไกล่เกลี่ยตามขั้นตอนของกระบวนการโดยชอบ แล้วได้ข้อตกลงตามบันทึกข้อตกลงโดยส่งบันทึกข้อตกลงเป็นพยาน เป็นต้น โดยฝ่ายผู้คัดค้านก็ต้องนำสืบพยานหลักฐานเพื่อหักล้างหรือทำลายน้ำหนักพยานหลักฐานของคู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องให้รับฟังไม่ได้ และศาลควรรับฟังข้อเท็จจริงฝ่ายตนอย่างไร

4.2 การอุทธรณ์คำสั่งศาลเกี่ยวกับข้อตกลงรับข้อพิพาท

เมื่อศาลได้มีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงรับข้อพิพาท เว้นแต่ความปรากฏแก่ศาล หรือคู่กรณีซึ่งถูกบังคับตามข้อตกลงนั้นพิสูจน์ให้เห็นว่า ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 33 (1) – (4) แล้ว ห้ามมิให้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว เว้นแต่

- (1) ศาลมีคำสั่งไม่บังคับตามข้อตกลงรับข้อพิพาท
 - (2) ศาลมีคำสั่งไม่เป็นไปตามข้อตกลงรับข้อพิพาท
 - (3) ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงรับข้อพิพาทโดยฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง
- คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด**

บทบัญญัติมาตรา 33 อธิบายได้ว่า

มาตรา 33 วรรคหนึ่ง บัญญัติเป็นหลักว่า ถ้าศาลไต่สวนคำร้องแล้วได้ความตามคำร้อง ก็ให้ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงรับข้อพิพาท แต่ก็มีข้อยกเว้นให้มิคำสั่งไม่บังคับตามข้อตกลงได้ถ้าคู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องนำพยานหลักฐานมาสืบพิสูจน์ได้ความ 4 ประการ คือ

(1) คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้บกพร่องในเรื่องความสามารถที่จะเข้าทำข้อตกลงรับข้อพิพาทการเป็นผู้บกพร่องในความสามารถ หมายถึง การที่บุคคลนั้นมีสถานะเป็นผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถคนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริตหรือบุคคลล้มละลาย บุคคลเหล่านี้กฎหมายจำกัดสิทธิในการทำสัญญาหรือข้อตกลงทั้งนี้เพื่อช่วยเหลือคุ้มครองประโยชน์ของบุคคลเหล่านั้นเอง โดยหากบุคคลเหล่านั้นเข้าทำสัญญาหรือข้อตกลงใดสัญญาหรือข้อตกลงนั้นจะไม่สมบูรณ์ตามกฎหมาย เช่น มีผลเป็นโมฆียะ บุคคลที่มีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องอาจบอกล้างให้สัญญาหรือข้อตกลงมีผลเป็นโมฆะได้ การที่คู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องยื่นคำคัดค้านคำร้องขอที่เท่ากับบอกล้างข้อตกลงนั่นเอง ซึ่งหากคู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องพิสูจน์ข้อเท็จจริงนั้นได้ ข้อตกลงก็เป็นโมฆะ ศาลบังคับให้ตามข้อตกลงนั้นไม่ได้

(2) มูลเหตุแห่งข้อพิพาทหรือข้อตกลงรับข้อพิพาทมีลักษณะเป็นการต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมายเป็นการพันวิสัยหรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน มูลเหตุแห่งข้อพิพาท คือ ต้นเหตุที่ทำให้เกิดข้อพิพาท หรือข้อตกลงรับข้อพิพาท คือ ผลของการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ได้ผลลัพธ์ออกมาเป็นข้อตกลง ซึ่งหากลักษณะของมูลเหตุแห่งข้อพิพาทหรือข้อตกลงรับข้อพิพาทเข้าเหตุประการหนึ่งประการใดใน 3 ประการดังกล่าว คือ ต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมาย หรือเป็น การพันวิสัย หรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ข้อตกลงนั้นก็จะมีผลเป็นโมฆะ ใช้บังคับไม่ได้ศาลจึงรับบังคับตามข้อตกลงนั้นไม่ได้

(3) ข้อตกลงรับข้อพิพาทเกิดจากกลฉ้อฉล บังคับ ชูเชื้อ หรือกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใดๆ กรณีนี้ในการทำสัญญาหรือข้อตกลง มีหลักอยู่ว่าคู่กรณีต้องสมัครใจเข้าทำสัญญาหรือข้อตกลง ซึ่งหมายความว่าคู่กรณีเข้าทำสัญญาหรือข้อตกลงโดยการแสดงเจตนาโดยไม่บกพร่องนั่นเอง

ถ้าการแสดงเจตนาบกพร่อง เช่น ถูกกลฉ้อฉล หรือถูกข่มขู่บังคับ มีผลให้สัญญาหรือข้อตกลงเป็นโมฆียะได้ ดังนั้น หากคู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องยื่นคำคัดค้านคำร้องขอจะเท่ากับบอกกล่าวข้อตกลงนั่นเอง ซึ่งหากคู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องพิสูจน์ข้อเท็จจริงนั้นได้ ข้อตกลงก็เป็นโมฆะ ศาลบังคับให้ตามข้อตกลงนั้นไม่ได้

อนึ่ง ในข้อนี้มาตรา 33 มีบทบัญญัติเปิดช่องทางที่เป็นเหตุให้คู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องจะพิสูจน์ให้ศาลมีคำสั่งไม่บังคับตามข้อตกลงได้อย่างกว้างๆ ไม่ระบุเหตุเฉพาะเจาะจง คือ เหตุที่ข้อตกลงระงับข้อพิพาทเกิดจากการกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใดๆ คือ

(4) มีเหตุเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยตามมาตรา 24 ที่มีผลต่อการทำบันทึกข้อตกลงอย่างมีนัยสำคัญ เหตุเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยตามมาตรา 24 คือ เหตุที่ปรากฏภายหลัง การทำบันทึกข้อตกลงตามมาตรา 30 แล้ว ผู้ไกล่เกลี่ยมิได้เปิดเผยข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นกลางหรือความเป็นอิสระของผู้ไกล่เกลี่ย หรือการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งมาตรา 24 เองบัญญัติว่าถ้ามีเหตุดังกล่าวจะไม่เป็นการตัดสิทธิคู่กรณีในการพิสูจน์เพื่อให้ศาลมีคำสั่งไม่บังคับตามข้อตกลงได้

พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 มีบทบัญญัติเรื่องการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทอยู่ในส่วนที่ 2 มาตรา 32 และมาตรา 33 ซึ่งเป็นบทบัญญัติเฉพาะ แต่กระบวนกรบังคับตามข้อตกลงได้ใช้วิธีการทางศาล ดังนั้นบทบัญญัติเฉพาะดังกล่าวจึงไม่เพียงพอต่อการบังคับคดีในทางปฏิบัติ จึงมีมาตรา 34 บัญญัติให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดในเรื่องการยื่นคำร้องขอและการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามมาตรา 32 และมาตรา 33 เป็นแนวปฏิบัติของศาลในการปฏิบัติตามสองมาตราดังกล่าวทั้งในเรื่องการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทนี้ หากข้อเท็จจริงใดหรือวิธีการปฏิบัติใดที่พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทฯ ไม่มีบัญญัติบังคับไว้ ก็ให้นำเอาบทบัญญัติในประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ดังนี้

“มาตรา 34 ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา มีอำนาจออกข้อกำหนดในเรื่องการยื่นคำร้องขอและการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามมาตรา 32 และการมีคำสั่งตามมาตรา 33 ทั้งนี้ นอกจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ดังนั้น วิธีการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท นอกจากจะพิจารณาตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทฯ มาตรา 32 และมาตรา 33 แล้ว ยังต้องพิจารณาข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาในเรื่องการยื่นคำร้องขอและการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทด้วย นอกจากนี้ หากบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทฯ บังคับไปไม่ถึงข้อเท็จจริงใดหรือวิธีการปฏิบัติใด ก็ให้นำเอาบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ 5

การเบิกจ่ายค่าตอบแทน
และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็น
ในการดำเนินการ
ใกล้เกลี่ยข้อพิพาท

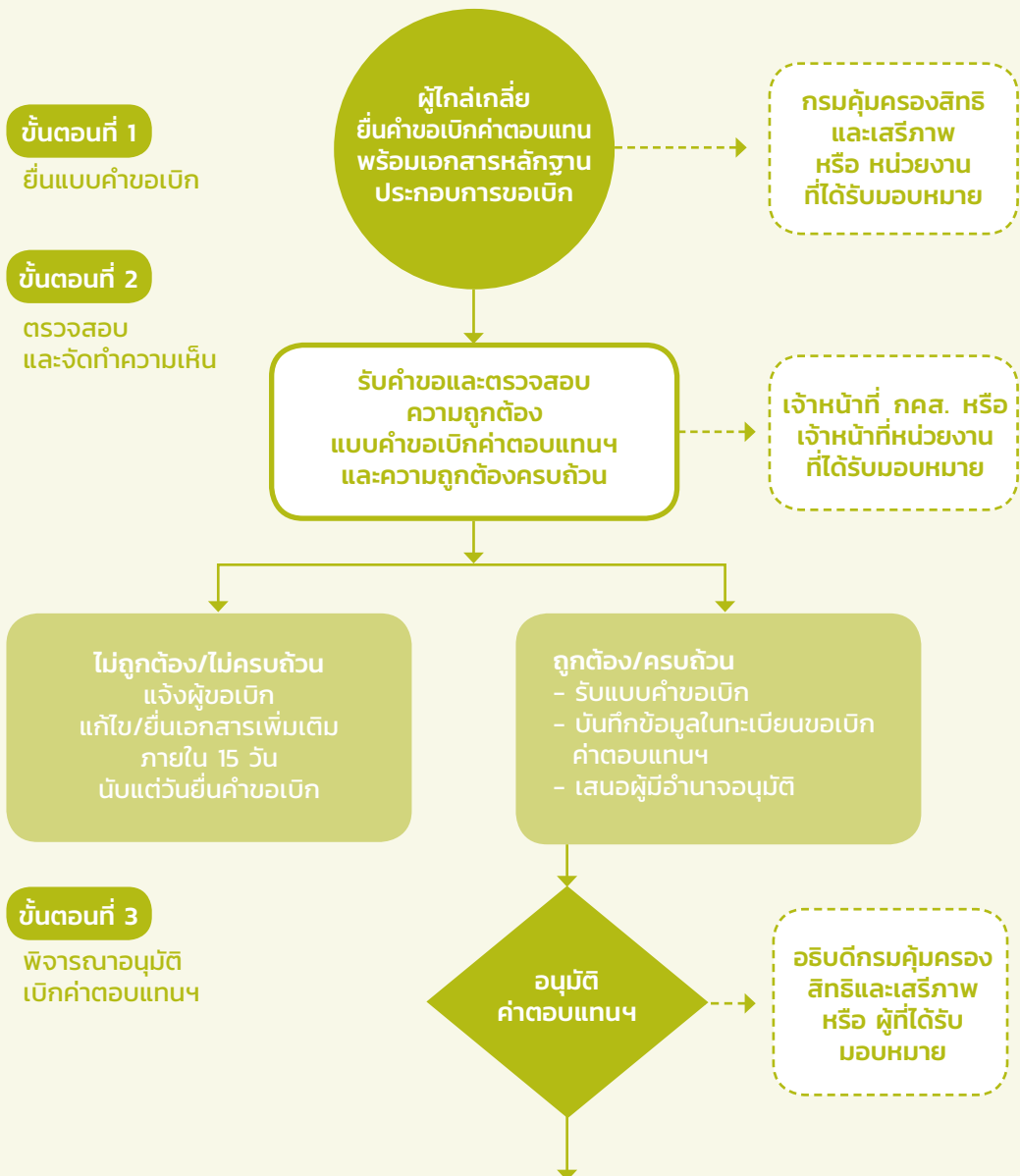

READ MORE >

ส่วนที่ 5

การเบิกจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่น ที่จำเป็นในการดำเนินการใกล้เคียง ข้อพิพาท

แผนภูมิที่ 11 การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็น

ขั้นตอนที่ 4

แจ้งผลการพิจารณา

- แจ้งผลพิจารณาต่อผู้ยื่นฯ
- ส่งคำขอเบิกค่าตอบแทนที่ได้รับอนุมัติให้ฝ่ายการเงินดำเนินการเบิกจ่าย

จนท. กคส.
หรือ จนท.หน่วยงาน
ที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นตอนที่ 5

ขออนุมัติเบิกจ่ายเงิน

- ฝ่ายการเงินตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่ขอเบิกจ่าย
- เสนอผู้มีอำนาจอนุมัติเบิกจ่าย

จนท. การเงิน กคส.
หรือ จนท.หน่วยงาน
ที่ได้รับมอบหมาย

อนุมัติเบิกจ่าย

อธิบดีกรมคุ้มครอง
สิทธิและเสรีภาพ หรือ
ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นตอนที่ 6

ขออนุมัติเบิกจ่ายเงิน

จ่ายเงินค่าตอบแทน

- รับด้วยตัวเอง
- โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของผู้ไกล่เกลี่ย

การเบิกจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นของผู้ไกล่เกลี่ย

ขั้นตอน/กระบวนการ	รายละเอียด/คำอธิบาย
1) ยื่นแบบคำขอเบิกค่าตอบแทนฯ	ผู้ไกล่เกลี่ยฯ ยื่นแบบคำขอเบิกค่าตอบแทนฯ (ตามระเบียบที่ฯ กำหนด) พร้อมแนบเอกสารหลักฐานประกอบการขอเบิก (1) สำเนาหนังสือแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยตามแบบที่กำหนด (2) สำเนาบันทีกข้อตกลงไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ได้รับการรับรอง จากกรมคุ้มครองสิทธิ พร้อมสำเนาบันทึกรายงานการไกล่เกลี่ยในแต่ละครั้ง (3) สำเนารายงานการประชุมไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเรื่องที่ขอเบิกค่าตอบแทน ทุกครั้งที่มีการประชุมไกล่เกลี่ยข้อพิพาท (4) ใบเสร็จ/ใบสำคัญรับเงิน (ฉบับจริง) ของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงจากการเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยกรณีผู้ไกล่เกลี่ยเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 (5) สำเนาสมุดบัญชีธนาคาร กรณีหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจ่ายด้วยวิธีการ โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของผู้ไกล่เกลี่ย ทั้งนี้ ให้ผู้ขอเบิกค่าตอบแทนฯ ยื่นแบบคำขอเบิกพร้อมเอกสารข้างต้นต่อเจ้าหน้าที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย
2) ตรวจสอบแบบคำขอเบิกค่าตอบแทนฯ และจัดทำความเห็น	เจ้าหน้าที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย รับคำขอและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่กรอกในแบบขอเบิกค่าตอบแทนฯ พร้อมทั้งความครบถ้วนถูกต้องของเอกสารแนบคำขอเบิกค่าตอบแทนฯ กรณี “ครบถ้วนถูกต้อง” ให้รับคำขอและบันทึกรายการในระบบ หรือสมุดคุมเลขที่คำขอเบิก แล้วจัดทำความเห็นเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติเบิกค่าตอบแทนฯ ต่อไป กรณี “ไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง” ให้แจ้งผู้ยื่นฯ ดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเอกสารเพิ่มเติมภายใน ๑๕ วันนับแต่วันยื่นคำขอเบิก หากผู้ยื่นคำขอ ไม่ประสงค์ส่งเอกสารเพิ่มเติม เจ้าหน้าที่ขอสงวนสิทธิพิจารณา ค่าขอตามระเบียบ
3) การพิจารณาอนุมัติเบิกค่าตอบแทน	อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (นายทะเบียน) หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย พิจารณาอนุมัติให้เบิกค่าตอบแทนฯ แก่คำขอเบิกที่ได้ตรวจสอบแล้วเสร็จว่ามีสิทธิได้รับค่าตอบแทนฯ ตามระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่กำหนด

ขั้นตอน/กระบวนการ	รายละเอียด/คำอธิบาย
4) แจ้งผลการพิจารณา	เจ้าหน้าที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย แจ้งผลพิจารณาให้กับผู้ยื่นฯ ทราบ และดำเนินการส่งคำขอที่ได้รับอนุมัติแล้วให้ฝ่ายการเงินกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อดำเนินการเบิกจ่ายต่อไป
5) ขออนุมัติเบิกจ่ายเงิน	เจ้าหน้าที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือเจ้าหน้าที่การเงินของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารหลักฐานประกอบการขอเบิกเงิน และจัดทำความเห็นเสนอต่ออธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือผู้ที่รับมอบหมาย หรือหัวหน้าส่วนราชการ (หน่วยงานเบิกจ่าย) หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย พิจารณาสั่งอนุมัติเบิกจ่ายเงินให้แก่ผู้ยื่นคำขอเบิกค่าตอบแทนฯ
6) จ่ายค่าตอบแทน	เจ้าหน้าที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย จ่ายค่าตอบแทนฯ ให้แก่ผู้ยื่นคำขอเบิกที่ได้รับการอนุมัติ (รับด้วยตนเอง/โอนเข้าบัญชี)

หมายเหตุ:

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของผู้ไกล่เกลี่ยได้รับการขึ้นทะเบียนกับกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ต้องดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง และทางอาญา ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 บัญญัติให้กระทำได้ หากดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนอกเหนือที่บัญญัติไว้ เมื่อไม่สามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยได้ จึงทำให้ผู้ไกล่เกลี่ยไม่สามารถเบิกค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นของผู้ไกล่เกลี่ยได้

หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นของผู้ไกล่เกลี่ย

เมื่อผู้ไกล่เกลี่ยที่ได้รับการขึ้นทะเบียนกับกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้ปฏิบัติหน้าที่แล้ว ย่อมมีสิทธิที่จะเบิกค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นได้ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยการจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกำหนด

ข้อสังเกต การจ่ายค่าตอบแทนนั้นเป็นการจ่ายตามรายเรื่องไม่ใช่รายบุคคล ดังนั้น ถ้ามีการใช้ผู้ไกล่เกลี่ยที่ขึ้นทะเบียนหลายคน ให้แต่ละคนมีสิทธิที่จะเบิกค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นได้ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมฯ โดยให้ผู้ไกล่เกลี่ยศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ดำเนินการตามแบบที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกำหนด มีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1) เสนอแบบฟอร์มคำขอเบิกค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นให้ผู้ใกล้ชิดลงลายมือชื่อและกรอกรายละเอียดเกี่ยวกับเวลาการปฏิบัติงานในแต่ละคดี

- ในกรณีที่ขอเบิกค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็น คดีเดียว ให้ใช้แบบคำขอเบิกค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นของผู้ใกล้ชิด แบบที่ 1 (ตัวอย่างแบบคำขอแบบที่ 1)

- สำหรับกรณีที่ขอเบิกค่าตอบแทนหลายคดีรวมกันในคราวเดียว ให้ใช้แบบคำขอเบิกค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นของผู้ใกล้ชิด แบบที่ 2 (ตัวอย่างแบบคำขอที่ 2)

2) ให้ศูนย์ใกล้ชิดข้อพิพาทภาคประชาชน จัดส่งแบบรายงาน การใช้จ่ายเงินค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็น ที่เกิดขึ้นในแต่ละเดือนมายังกองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการเบิกจ่าย พร้อมต้นฉบับแบบคำขอเบิกค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่น ของผู้ใกล้ชิด (ตัวอย่าง แบบรายงานการใช้จ่ายเงินค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นของผู้ใกล้ชิด)

คำแนะนำในการเบิกค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นของผู้ใกล้ชิด

1. ผู้ตรวจสอบ เวลาการปฏิบัติงานของผู้ใกล้ชิดจะต้องเป็นประธานคณะทำงานบริหารประจำศูนย์ใกล้ชิดข้อพิพาทภาคประชาชน หรือคณะทำงานบริหารประจำศูนย์ใกล้ชิดข้อพิพาทภาคประชาชนที่ได้รับมอบหมาย เท่านั้น

2. ผู้มีอำนาจในการอนุมัติสั่งจ่าย ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นๆ แก่ผู้ใกล้ชิด ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงฯ ได้แก่ นายทะเบียน

(นายทะเบียน หมายถึง อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย)

ในกรณีการเบิกจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้ใกล้ชิดเกินกว่าเรื่องละ 1,000 บาท ให้นายทะเบียนเป็นผู้มีอำนาจในการอนุมัติสั่งจ่าย ตามระเบียบกระทรวงฯ

(นายทะเบียน หมายถึง อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย)

3. ผู้ที่สามารถเบิกค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่น ของผู้ใกล้ชิดตามระเบียบกระทรวงฯ ต้องเป็นผู้ใกล้ชิดที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ใกล้ชิดกับกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเท่านั้น

แบบที่ ๓ กรณีเบิกข้อพิพาทเดี่ยว

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน.....(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน).....

เลขทะเบียน.....

แบบคำขอเบิกค่าตอบแทนผู้ไกล่เกลี่ย				
วันที่ เดือน พ.ศ.				
เรียน (ส่วนราชการผู้รับผิดชอบ)				
อ้างถึง คำร้อง หมายเลขที่..... ระหว่าง..... ผู้ยื่นคำร้อง				
กับ..... คู่กรณี ทนายทนาย..... บาท				
ร่วมกับนาย/นาง/นางสาว..... ผู้ไกล่เกลี่ย หมายเลขทะเบียนเลขที่.....				
และนาย/นาง/นางสาว..... ผู้ไกล่เกลี่ย หมายเลขทะเบียนเลขที่.....				
ได้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทดังกล่าว ผลการไกล่เกลี่ย ☐ สำเร็จ ☐ สำเร็จบางส่วน ☐ ไม่สำเร็จ โดยได้ปฏิบัติงาน				
ไกล่เกลี่ยในระยะเวลา ดังนี้				
เวลาและการทำงานของผู้ไกล่เกลี่ย				
วัน/เดือน/ปี	เวลาเริ่มต้น/สิ้นสุด	จำนวนชั่วโมง	รายการการร	หมายเหตุ

จึงขอเบิกจ่ายค่าตอบแทนการปฏิบัติงานในคดีดังกล่าว จำนวน บาท

ลงชื่อ ผู้ไกล่เกลี่ย
(.....)
...../...../.....ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....
ได้ตรวจสอบเวลาการทำงานของผู้ไกล่เกลี่ยแล้ว ขอรับรองว่าถูกต้อง สมควรเบิกจ่ายได้ จำนวน บาทลงชื่อ ผู้ตรวจสอบ
(.....)
...../...../.....

คำสั่งผู้มีอำนาจอนุมัติ

.....
.....
.....ลงชื่อ ผู้มีอำนาจอนุมัติ
(.....)
...../...../.....

แบบที่ ๒ กรณีเบิกหลายข้อพิพาทรวมกัน

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน.....(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน).....

เลขทะเบียน.....

แบบคำขอเบิกค่าตอบแทนผู้ไกล่เกลี่ย				
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....				
เรื่อง..... (ส่วนราชการผู้รับผิดชอบ)				
อ้างถึง	๑. คำร้องหมายเลขที่.....	ระหว่าง.....	กับ.....	คู่กรณี
	๒. คำร้อง หมายเลขที่.....	ระหว่าง.....	กับ.....	คู่กรณี
	๓. คำร้อง หมายเลขที่.....	ระหว่าง.....	กับ.....	คู่กรณี
	๔. คำร้อง หมายเลขที่.....	ระหว่าง.....	กับ.....	คู่กรณี
ข้าพเจ้า.....		ผู้ไกล่เกลี่ย หมายเลขทะเบียน.....		
ร่วมกับนาย/นาง/นางสาว.....		ผู้ไกล่เกลี่ย หมายเลขทะเบียนเลขที่.....		
เลขนาย/นาง/นางสาว.....		ผู้ไกล่เกลี่ย หมายเลขทะเบียนเลขที่.....		
ได้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทดังกล่าว จนการไกล่เกลี่ย ☐ สำเร็จ ☐ สำเร็จบางส่วน ☐ ไม่สำเร็จ โดยได้ปฏิบัติงานไกล่เกลี่ยในระยะเวลา ดังนี้				
เวลาและการทำงานของผู้ไกล่เกลี่ย				
วัน/เดือน/ปี	เวลาเริ่มต้น/สิ้นสุด	จำนวนชั่วโมง	รายการ	หมายเหตุ

จึงขอเบิกจ่ายค่าตอบแทนการทำงานในคดีดังกล่าว จำนวน บาท

ลงชื่อ..... ผู้ไกล่เกลี่ย
(.....)
...../...../.....ข้าพเจ้า..... ตำแหน่ง.....
ได้ตรวจสอบเวลาการทำงานของผู้ไกล่เกลี่ยแล้ว ขอรับรองว่าถูกต้อง สมควรเบิกจ่ายได้ จำนวน บาทลงชื่อ..... ผู้ตรวจสอบ
(.....)
...../...../.....

คำสั่งผู้มีอำนาจอนุมัติ

ลงชื่อ..... ผู้มีอำนาจอนุมัติ
(.....)
...../...../.....

แบบรายงานการใช้จ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นของผู้ไกล่เกลี่ย
ศูนย์ไกล่เกลี่ย.....(ชื่อหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท)

ประจำเดือน.....พ.ศ.....

ลำดับที่	คำร้อง หมายเลขที่	ค่าตอบแทน		ค่าใช้จ่าย อื่น	รวม	หมายเหตุ
		เบิก ๑,๐๐๐ บาท	เบิก ๑,๐๐๐ บาท ขึ้นไป*			
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น						

ลงชื่อ.....(ผู้รายงาน)

ตำแหน่ง.....

โทร.

* กรณีเบิกค่าตอบแทนเกิน ๑,๐๐๐ บาท/ข้อพิพาท กรุณาแนบสำเนาแบบคำขอเบิกค่าตอบแทนทุกครั้ง

ส่วนที่ 6

การรายงานผล
การใกล้เคียงข้อพิพาท
และการจัดกิจกรรม
ที่เกี่ยวข้องกับ
การใกล้เคียงข้อพิพาท

READ MORE >

6.1 การรายงานผลการใกล้เคียงข้อพิพาท

6.1.1 ที่มาของการรายงานผลการใกล้เคียงข้อพิพาท

เมื่อกระบวนการใกล้เคียงข้อพิพาทสิ้นสุดลง ผู้ใกล้เคียงจะต้องแจ้งผลการใกล้เคียงข้อพิพาทให้นายทะเบียนทราบด้วย เพื่อความสะดวกในการแจ้งผลดังกล่าว คณะทำงานจะเสนอแบบฟอร์มรายงานการประชุมให้ผู้ใกล้เคียงลงลายมือชื่อ ในกรณีที่การใกล้เคียงข้อพิพาทไม่เสร็จสิ้นในนัดเดียว คณะทำงานจะเสนอแบบฟอร์มรายงานการประชุมให้ผู้ใกล้เคียงลงลายมือชื่อโดยกำหนดนัดใกล้เคียงครั้งต่อไปด้วย ในรายงานการประชุมดังกล่าวจะไม่มีกรบันทึกข้อเท็จจริงที่ได้ระหว่งการใกล้เคียง

หากผู้ใกล้เคียงใกล้เคียงข้อพิพาทสำเร็จ คู่กรณีจะทำบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาท คณะทำงานต้องส่งเรื่องให้นายทะเบียนทราบ

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2562 รับทราบข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการใกล้เคียงข้อพิพาท พ.ศ. ตามที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอ.... กระทรวงยุติธรรมควรจัดทำคู่มือเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับหน่วยงานของรัฐที่ประสงค์ดำเนินการใกล้เคียงข้อพิพาทตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้ทราบถึง กระบวนการยุติธรรมทางเลือกที่เกิดขึ้นตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ รวมทั้งทราบถึงขั้นตอน วิธีการ และทางเลือกในการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บข้อมูลตามพระราชบัญญัติการใกล้เคียงฉบับนี้ กระทรวงยุติธรรมควรดำเนินการจัดเก็บข้อมูลในส่วนของรายชื่อผู้ใกล้เคียง จำนวนคดีที่มีการใกล้เคียงข้อพิพาท ความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของการใกล้เคียง ทุนทรัพย์ในการใกล้เคียง โดยจัดเก็บในระบบฐานข้อมูลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

คณะทำงานมีหน้าที่เก็บสถิติการใกล้เคียงข้อพิพาทแล้วรายงานให้นายทะเบียนทราบ ภายในวันที่ 10 ของเดือนถัดไป โดยนำส่งรายงานไปยังพนักงานคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในพื้นที่ รวบรวมข้อมูลรายงานให้นายทะเบียนทราบต่อไป เพื่อประเมินผลการดำเนินงานด้านการใกล้เคียงข้อพิพาท และพัฒนางานด้านการใกล้เคียงข้อพิพาท นอกจากนี้ ข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการของบประมาณ เพื่อสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานซึ่งดำเนินการใกล้เคียงข้อพิพาท และศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาท ภาคประชาชนในปีถัดไปจึงได้ออกแบบฟอร์มรายงานและการติดตามประเมินผล การใกล้เคียงข้อพิพาท ดังนี้

6.1.2 แบบรายงานผลการใกล้เคียงข้อพิพาท

- (1) สารบบงานใกล้เคียงข้อพิพาท
- (2) แบบรายงานผลการใกล้เคียงข้อพิพาททางแพ่ง
- (3) แบบรายงานผลการใกล้เคียงข้อพิพาททางอาญา

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน.....

สารบบงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

เลขทะเบียน.....

ประจำเดือน

วัน เดือน ปี		คำร้อง เลขที่	ผู้ร้อง	ผู้ถูกร้อง	ประเภท ข้อพิพาท	เรื่อง	ทุนทรัพย์	ชื่อผู้ไกล่เกลี่ย	เลขทะเบียน ผู้ไกล่เกลี่ย	คณะทำงาน	ผลการไกล่เกลี่ย	หมายเหตุ
ข้อพิพาท เข้า	ข้อพิพาท ออก											

ลงชื่อ..... ผู้รายงาน (ประธานคณะทำงาน)
(.....)

คำอธิบาย

คำร้องเลขที่ หมายถึง เลขสารบบของงานไกล่เกลี่ย และเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วควรลงเลขสารบบยุติด้วย
ผู้ร้อง, ผู้ถูกร้อง ควรบันทึกเบอร์โทรศัพท์ที่สะดวกในการติดต่อไว้ด้วย (ถ้ามี)
ประเภทข้อพิพาท ข้อพิพาททางแพ่ง ข้อพิพาททางอาญา หรืออื่น ๆ

หมายเหตุ

รายงานของผลการดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนถัดไป

แบบรายงานผลการนำผลแก้ไขข้อผิดพลาดทางแห่ง

ศูนย์ไกลเกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน..... เลขทะเบียน.....

ประจำเดือน

ข้อพิพาท เข้าสู่ระบบ	ประเภท ข้อพิพาท	สถิติภาพเข้าสู่ระบบไกลเกลี่ย				มูลค่าร้อง	ผลการไกลเกลี่ย		ทุนทรัพย์ที่ ไกลเกลี่ยสำเร็จ	ค้างไป	รวมทุนทรัพย์ ที่เหลือไป	ผู้ไกลเกลี่ย	หมายเหตุ
		ออกมา	รับใหม่	รวม	สำเร็จ		ไม่สำเร็จ						

รายชื่อ.....ผู้รายงาน (ประธานคณะทำงาน)

คำอธิบาย

ข้อพิพาทที่เข้าสู่ระบบ

ประเภทข้อพิพาท

ข้อพิพาทที่ได้สู่ระบบไปแล้วคือ:

หมายถึง จำนวนข้อพิพาททางแห่งที่มีประวัติการยื่นคำร้องขอวินิจฉัยแก้ไขข้อพิพาททางภาคประชาชนในเดือนนั้น

หมายถึง ข้อพิพาทที่ยกข้อพิพาทที่เข้าด้วยกรณีข้อพิพาทข้อพิพาทที่เกี่ยวกับทรัพย์สินบุคคล, ข้อพิพาทที่มีคุณลักษณะ
ไปตรงกรณีเรื่อง เช่น สัญญาซื้อขาย, สัญญาเช่าทรัพย์สิน, สัญญาเช่าซื้อ เป็นต้น

หมายถึง ข้อพิพาททางแห่งที่ได้สู่ระบบมาแล้วไปแล้วคือข้อพิพาทที่ได้ผลการดำเนินการดำเนินการไกลเกลี่ยข้อพิพาททางภาคประชาชน

ยกมา	หมายถึง ข้อพิพาททางแพ่งที่ค้างอยู่ในระหว่างการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท (เป็นข้อพิพาทที่ค้างไปของเดือนที่ผ่านมา)
ยกคำร้อง	หมายถึง กรณีที่ไม่ได้ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจึงยกคำร้องออกจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เช่น กรณีคู่ความไม่ประสงค์จะเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย คู่กรณีไม่มาตามนัด คู่กรณีขอยกเลิกนัด <u>ข้อพิพาทไม่เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เป็นต้น</u>
ผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไม่สำเร็จ	หมายถึง ผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการโดยศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน หมายถึง ผลของการไกล่เกลี่ยที่ไม่สามารถตกลงกันได้
ทุนทรัพย์ที่ไกล่เกลี่ยสำเร็จ	หมายถึง ทุนทรัพย์รวมของคดีที่สามารถไกล่เกลี่ยได้สำเร็จโดยการดำเนินการของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนทั้งเดือน
ค้างไป	หมายถึง ข้อพิพาททางแพ่งที่ไกล่เกลี่ย ที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ต้องยกไปไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่อในเดือนถัดไป
รวมทุนทรัพย์ที่เสร็จไป	หมายถึง ทุนทรัพย์ที่เสร็จจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททั้งเดือน โดยรวมทั้งข้อพิพาททั้งสำเร็จ และไม่สำเร็จ หรือจำหน่ายคำร้อง
หมายเหตุ	รายงานของผลการดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนถัดไป

นอกจากนี้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ดำเนินการพัฒนาระบบการรายงานและการติดตาม ประเมินผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเพื่อใช้สำหรับการรายงานผ่านระบบที่กรมกำหนด

6.2 การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน พ.ศ. 2562 บัญญัติว่าศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน มีภารกิจ ดังนี้ การรับคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การดำเนินงานเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ประสานงาน และสนับสนุนการดำเนินงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ส่งเสริม เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท แนวทางรูปแบบการจัดกิจกรรม ดังนี้

6.2.1 การประชาสัมพันธ์เชิงรุก เช่น การใช้เวทีประชุมขององค์กรชุมชนในพื้นที่ซึ่งคณะทำงานฯ เป็นสมาชิกอยู่เพื่อขอเข้าไปประชาสัมพันธ์ หรือเวทีการประชุมประจำเดือนของกำนันผู้ใหญ่บ้านหรือการออกหน่วยร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบถึงภารกิจศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งให้แก่ประชาชนในพื้นที่

6.2.2 จัดทำโครงการที่เกี่ยวกับการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน

ลักษณะบรรยายสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 ระยะเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน พ.ศ. 2562 และภารกิจศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ทั้งนี้ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่ควรเผยแพร่ให้แก่ประชาชน อาทิ

- บทบาทหน้าที่และกลไกการอำนวยความสะดวกของกระทรวงยุติธรรม ให้มุ่งเน้นประชาชนให้ได้รับรู้ รับทราบบทบาทหน้าที่ เชื่อมโยง เห็นภาพการทำงานในภาพรวมของกระทรวงยุติธรรม หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม และกลไกการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในพื้นที่ เช่น สำนักงานยุติธรรมจังหวัด ศูนย์ยุติธรรมชุมชน ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน โดยมีเป้าหมายว่าเมื่อประชาชนหรือบุคคลใกล้ชิดประสบปัญหาไม่ได้รับความเป็นธรรม ถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพ จะต้องติดต่อที่ใด

- ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิที่ประชาชนพึงได้รับจากกระทรวงยุติธรรม เช่น พระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2558 พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ความรู้เกี่ยวกับสิทธิของผู้ต้องหาในคดีอาญา ตามมาตรา 134/1 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยควรอธิบายให้อยู่ในรูปแบบที่เข้าใจง่ายว่าประชาชนจะได้รับประโยชน์อะไรจากกฎหมายดังกล่าว กรณีต้องการติดต่อขอรับบริการในสิทธิต่างๆ ที่มีการระบุไว้ในกฎหมายต้องดำเนินการอย่างไร

- กฎหมายอื่น ๆ ในชีวิตประจำวันตามบริบทแต่ละพื้นที่ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับที่ดิน กฎหมายเกี่ยวกับมรดก กฎหมายเกี่ยวกับการเช่าซื้อ เป็นต้น

6.2.3 กำแผนบูรณาการขับเคลื่อนกิจกรรมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ภาคประชาชน และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ อาทิ นายอำเภอ ผู้กำกับการสถานีตำรวจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านแกนนำกลุ่มองค์กรในชุมชน ประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมกิจกรรม

บรรณานุกรม

กฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562

ระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
ภาคประชาชน พ.ศ. 2562

หนังสือเอกสาร

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, กระทรวงยุติธรรม เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตรการไกล่เกลี่ย
และระงับข้อพิพาทในชุมชน 2557

กองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, เอกสารแนวทางปฏิบัติงานตามกฎหมาย
เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน (สำหรับศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน
(นำร่อง)), 2562

คู่มือปฏิบัติงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาท พ.ศ. 2562

ดร.อุทัยอาทิเวช, (2562) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
พ.ศ. 2562, 2562

สถาบันพระปกเกล้า, หลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยตามพระราชบัญญัติ
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562

ส่วนอำนวยความสะดวกเป็นธรรม สำนักการสอบสวนและนิติการกรมการปกครอง, คู่มือการไกล่เกลี่ยและ
ประนอมข้อพิพาท 2554

สำนักส่งเสริมงานตุลาการ, คู่มือปฏิบัติงานการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามระเบียบสำนักงานศาลยุติธรรม
ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562, พ.ศ. 2562

สำนักส่งเสริมตุลาการสำนักงานศาลยุติธรรม, คู่มือการจัดระบบไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลตามข้อกำหนด
ของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการไกล่เกลี่ย พ.ศ. 2554 กันยายน 2559

ภาคผนวก

READ MORE >

ภาคผนวก ก

ลำดับ	รายการเอกสาร	หน้า
1	พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562	100
2	ระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน พ.ศ. 2562	122
3	ระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย พ.ศ. 2562 (ใช้กับหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสังกัดกระทรวงยุติธรรม)	137
4	ประกาศกระทรวงยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท รายละเอียดคำร้องและระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 (ใช้กับหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสังกัดกระทรวงยุติธรรม)	139
5	ประกาศกระทรวงยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ย พ.ศ. 2562 (ใช้กับหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสังกัดกระทรวงยุติธรรม)	141

ภาคผนวก ข

ลำดับ	รายการเอกสาร	หน้า
1	คำสั่งกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ที่ 309/2562 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับการดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน สั้ ณ วันที่ 11 ธันวาคม 2562	148
2	ประกาศนายทะเบียน เรื่อง มาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ประกาศ ณ วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2563	150
3	คำสั่งคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับการดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ที่ 33/2563 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน สั้ ณ วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2563	153
4	แบบคำขอขึ้นทะเบียนศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน	155
5	คำอธิบายการตรวจและประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน	160

ภาคผนวก ค

ลำดับ	รายการเอกสาร	หน้า
1	แบบรายการเอกสารประกอบคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	178
2	แบบคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	179
3	ปกแฟ้มการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	181
4	แบบตรวจสอบ (Check List)	182
5	หนังสือสอบถามความสมัครใจคู่กรณี	184
6	หนังสือตอบรับสมัครใจเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	185
7	หนังสือเชิญคู่กรณีแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย	186
8	แบบเลือกผู้ไกล่เกลี่ย	187
9	หนังสือสอบถามความยินยอมการเป็นผู้ไกล่เกลี่ย	188
10	แบบแสดงความยินยอมเป็นผู้ไกล่เกลี่ย	189
11	หนังสือแจ้งความประสงค์การดำเนินงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	190
12	หนังสือยุติเรื่องการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	191
13	หนังสือแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย	192
14	แบบแสดงความสมัครใจ	193
15	รายงานการประชุมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	194
16	รายงานการไกล่เกลี่ยสำเร็จ	195
17	รายงานการไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ	196
18	การเลื่อนการไกล่เกลี่ย	197
19	การเลื่อนการไกล่เกลี่ยไปปฏิบัติตามเงื่อนไข	198
20	บันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาท	199
21	หนังสือแจ้งผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	201
22	แบบคำร้องขอคัดค้านผู้ไกล่เกลี่ย, ขอตตั้งข้อรังเกียจผู้ไกล่เกลี่ย ผู้ไกล่เกลี่ยขอยุติหน้าที่, คู่กรณีขอถอนตัว	202
23	แบบสอบถามความพึงพอใจในการไกล่เกลี่ย	203

ภาคผนวก ก

READ MORE >

หน้า ๓
เล่ม ๓๓๖ ตอนที่ ๖๗ ก ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติ
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ
พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้
โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้
กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่มากนักและข้อพิพาททางอาญาบางประเภทมีระบบ
และมาตรฐานเดียวกัน โดยกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ไกล่เกลี่ยและการขึ้นทะเบียนเป็น
ผู้ไกล่เกลี่ย เพื่อจัดระเบียบการประกอบอาชีพผู้ไกล่เกลี่ยและคุ้มครองประโยชน์ของคู่กรณีและบุคคลอื่น
ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติแห่งหมวด ๒ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง หมวด ๓ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา หมวด ๔ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน และหมวด ๕ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสเจรจาตกลงกัน ระบุข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาโดยสันติวิธีและปราศจากการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการในชั้นศาลและในชั้นการบังคับคดี

“ผู้ไกล่เกลี่ย” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนและได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

“ข้อตกลงระบุข้อพิพาท” หมายความว่า ข้อตกลงที่คู่กรณีตกลงให้มีผลผูกพันโดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อระบุข้อพิพาทหรือข้อเรียกร้องใด ๆ ที่แต่ละฝ่ายมีอยู่ และให้คู่กรณีแต่ละฝ่ายต่างมีสิทธิหน้าที่ หรือความรับผิดชอบเท่าที่กำหนดไว้ในข้อตกลงนั้น

“หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐซึ่งดำเนินการระบุข้อพิพาทโดยวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค สำนักงานงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง

“นายทะเบียน” หมายความว่า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของตน

หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งอาจดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

มาตรา ๕ ให้หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัตินี้แจ้งให้กระทรวงยุติธรรมทราบด้วย

หน้า ๓

เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๖๗ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

มาตรา ๖ ในการนี้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลงโดยไม่เป็นผล หากปรากฏว่าอายุความครบกำหนดไปแล้วในระหว่างการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือจะครบกำหนดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลง ให้อายุความขยายออกไปอีกหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลง

ในการนี้ศาลมีคำสั่งไม่บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามมาตรา ๓๓ ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้นับระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่คำสั่งของศาลถึงที่สุด

มาตรา ๗ ให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และอธิการสูงสุดรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของตน

ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนด และนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวงและระเบียบ และให้อธิการสูงสุดมีอำนาจออกข้อบังคับ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ข้อกำหนด กฎกระทรวง ระเบียบ และข้อบังคับเห็น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๘ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว ตามกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

หมวด ๑

ผู้ไกล่เกลี่ย

มาตรา ๙ บุคคลที่ประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียน

ให้นายทะเบียนมีอำนาจสรรหาบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมที่จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยได้ด้วย แต่ต้องได้รับความยินยอมจากบุคคลนั้น

การยื่นคำขอขึ้นทะเบียน การออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การต่ออายุหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การออกใบแทนหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน การแจ้งรายการในการยื่นคำขอขึ้นทะเบียน และแบบบัตรประจำตัวผู้ไกล่เกลี่ย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

การถอดถอนผู้ไกล่เกลี่ย การสิ้นสุดภาพของผู้ไกล่เกลี่ย และการเพิกถอนการเป็นผู้ไกล่เกลี่ย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง มาตรา ๑๐ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) ผ่านการอบรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามหลักสูตรที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติรับรอง

(๒) เป็นผู้มิประสบการณในคดีต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์แก่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ

(๓) เคยถูกเพิกถอนการเป็นผู้ไกล่เกลี่ยตามพระราชบัญญัตินี้ และยังไม่พ้นห้าปี นับถึงวันยื่นคำขอรับหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย

มาตรา ๑๑ ผู้ไกล่เกลี่ยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดแนวทางและจัดให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๒) ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และเสนอแนะสู่กรณีในการหาแนวทางยุติข้อพิพาท

(๓) ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยความเป็นกลาง

(๔) จัดทำข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ในกรณีที่ผู้ไกล่เกลี่ยกระทำการตามหน้าที่โดยสุจริต ย่อมได้รับการคุ้มครองไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่งและทางอาญา

มาตรา ๑๒ ผู้ไกล่เกลี่ยต้องถือปฏิบัติตามจริยธรรม ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลาง อิสระ ยุติธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ

(๒) เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททุกครั้ง ในกรณีที่ไมอาจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ ต้องแจ้งเหตุผลและความจำเป็นล่วงหน้าให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททราบ

เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๖๗ ก	หน้า ๕ ราชกิจจานุเบกษา	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒
----------------------	---------------------------	-----------------

(๓) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว ไม่ทำให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทล่าช้าเกินสมควร

(๔) ซื่อสัตย์สุจริต และไม่เรียกรับหรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากคู่กรณีหรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

(๕) ปฏิบัติหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยความสุภาพ

(๖) รักษาความลับที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๗) ไม่กระทำการในลักษณะเป็นการชี้นำข้อพิพาทหรือบีบบังคับให้คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดลงลายมือชื่อในข้อตกลงระงับข้อพิพาท

(๘) กรณีอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๓ ผู้ไกล่เกลี่ยต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นกลางและความเป็นอิสระของตนในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีทราบ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับคู่กรณีไม่ว่าฝ่ายใดในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรส

(๒) เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกที่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทน

(๔) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างหรือลูกจ้าง

มาตรา ๑๔ ผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกคู่กรณีตั้งข้อร้องเรียนที่มีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นกลางหรือไม่เป็นอิสระได้ หากมีการณีดังกล่าวผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกถอดถอนตามมาตรา ๑๕ (๔) ได้

ในการกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีหลายคน การตั้งข้อร้องเรียนจากบรรดาหนึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากคู่กรณีทุกคนในฝ่ายนั้น

มาตรา ๑๕ ผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกถอดถอนโดยคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายหรือหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยเหตุ ดังต่อไปนี้

(๑) กระทำการฉ้อฉลหรือข่มขู่คู่กรณีหรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

(๒) ไม่มาปฏิบัติหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยเกินสองครั้ง โดยไม่มีเหตุอันควร

(๓) ขาดจริยธรรมตามมาตรา ๑๒

(๔) ถูกตั้งข้อร้องเรียนจากมาตรา ๑๔

มาตรา ๑๖ ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ห้ามมิให้ผู้ไกล่เกลี่ยกระทำการหรือจัดให้กระทำการใด ๆ ที่เป็นการบังคับ ชูเชิญ หลอกลวง หรือกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ เพื่อให้คู่กรณีทำข้อตกลงรับข้อพิพาท

มาตรา ๑๗ ความเป็นผู้ไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) สิ้นสภาพการเป็นผู้ไกล่เกลี่ยหรือถูกเพิกถอนการเป็นผู้ไกล่เกลี่ย
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่ผู้ไกล่เกลี่ยถูกถอดถอนหรือความเป็นผู้ไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงในระหว่าง การดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท คู่กรณีอาจตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนใหม่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้น ต่อไปโดยอาจใช้เอกสารของกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการมาแล้วได้ตามที่คู่กรณีและผู้ไกล่เกลี่ยคนใหม่เห็นสมควร

มาตรา ๑๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยในหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้ผู้ไกล่เกลี่ยได้รับคำตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ตามระเบียบ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๒

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง

ส่วนที่ ๓

กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง

มาตรา ๒๐ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเกี่ยวข้องกับสิทธิ แห่งสภาพบุคคล สิทธิในครอบครัว หรือกรรมสิทธิในอสังหาริมทรัพย์ ไม่สามารถกระทำได้

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งให้กระทำได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) ข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดินที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์
- (๒) ข้อพิพาทระหว่างทายาทเกี่ยวกับทรัพย์สินมรดก
- (๓) ข้อพิพาทอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

(๔) ข้อพิพาทอื่นนอกจาก (๑) (๒) และ (๓) ที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินห้าล้านบาท หรือไม่เกินจำนวนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๑ ถ้าคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดประสงค์จะให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้ยื่นคำร้องต่อหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสอบถามความสมัครใจของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งที่จะเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ถ้าคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งไม่สมัครใจเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจำหน่ายคำร้องไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้น และแจ้งให้คู่กรณีผู้ยื่นคำร้องไกล่เกลี่ยข้อพิพาททราบ

ในกรณีที่มีคู่กรณีมากกว่าสองฝ่าย และคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่สมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้สามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างคู่กรณีที่สมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้

การยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท รายละเอียดของคำร้อง และระยะเวลาในการพิจารณา คำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทประกาศกำหนด

มาตรา ๒๒ ให้คู่กรณีตกลงแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนหนึ่งหรือหลายคนจากบัญชีผู้ไกล่เกลี่ยที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจัดทำไว้ หากคู่กรณีไม่สามารถตกลงแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยได้ คู่กรณีอาจขอให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยจากบัญชีดังกล่าว ทั้งนี้ ตามระเบียบที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกำหนด

การแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยตามวรรคหนึ่งจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้ง ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชี้แจงคู่กรณีเกี่ยวกับกระบวนการและผลทางกฎหมายในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท รวมทั้งสิทธิในการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

มาตรา ๒๓ เมื่อมีข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นกลางหรือความเป็นอิสระของผู้ไกล่เกลี่ยในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยตามมาตรา ๑๓ และคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดคัดค้านหรือผู้ไกล่เกลี่ยเห็นสมควรให้มีการแต่งตั้งกล่าว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยผู้นั้นหยุดการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไว้ก่อน และแจ้งให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททราบ เพื่อที่หัวหน้าหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทดังกล่าวจะได้มีคำสั่งต่อไป

การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และการให้ผู้ไกล่เกลี่ยคนอื่นปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้ไกล่เกลี่ยซึ่งถูกคัดค้าน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๓ เมื่อมีการทำบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาท ตามมาตรา ๓๐ แล้ว ถ้าปรากฏในภายหลังว่าผู้ไกล่เกลี่ยมิได้เปิดเผยข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุ อันควรสงสัยถึงความเป็นกลางหรือความเป็นอิสระของผู้ไกล่เกลี่ยตามมาตรา ๓๓ หรือการแต่งตั้ง ผู้ไกล่เกลี่ยไม่ชอบด้วยกฎหมาย บันทึกข้อตกลงนั้นไม่เสียไป แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิคู่กรณีในการที่สูงขึ้น เพื่อให้ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงดังกล่าว

มาตรา ๒๕ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและให้แล้วเสร็จโดยเร็ว โดยผู้ไกล่เกลี่ยอาจตกลงกับคู่กรณีเพื่อกำหนดกรอบระยะเวลาและแผนการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ด้วยก็ได้

ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เมื่อผู้ไกล่เกลี่ยสอบถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อพิพาทความประสงค์ของ คู่กรณีที่จะระงับข้อพิพาท และข้อเท็จจริงอื่นที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแล้ว ให้ผู้ไกล่เกลี่ย อธิบายให้คู่กรณีเข้าใจซึ่งกันและกันหรือผ่อนปรนเข้าหากันอันนำไปสู่การตกลงระงับข้อพิพาทกันได้

มาตรา ๒๖ ผู้ไกล่เกลี่ยต้องดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่อหน้าคู่กรณีทุกฝ่าย เว้นแต่ เพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในบางสถานการณ์ ผู้ไกล่เกลี่ยอาจดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ด้วยหลังคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดก็ได้ แต่ผู้ไกล่เกลี่ยต้องแจ้งถึงการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้นให้คู่กรณี ฝ่ายที่มีได้เข้าร่วมทราบด้วย

ผู้ไกล่เกลี่ยอาจอนุญาตให้ทนายความหรือที่ปรึกษาของคู่กรณีหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าร่วม การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยก็ได้

มาตรา ๒๗ ในระหว่างการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีสิทธิถอนตัว จากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยทำเป็นหนังสือแจ้งต่อผู้ไกล่เกลี่ยได้

มาตรา ๒๘ ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท คู่กรณีมีสิทธิเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันได้ โดยอิสระ ทั้งนี้ ข้อตกลงนั้นต้องไม่เป็นการขัดห้ามขัดแจ้งโดยกฎหมาย เป็นการทมิวิสัย หรือเป็นการขัดต่อ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

หน้า ๔

เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๖๗ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้รับฟังข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทดังต่อไปนี้ เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี กระบวนการอนุญาโตตุลาการ หรือกระบวนการพิจารณาอื่นใด เว้นแต่เพื่อการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

- (๑) ความประสงค์หรือความสมัครใจของคู่กรณีในการขอเข้าร่วมในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- (๒) ความเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของคู่กรณี
- (๓) การยอมรับหรือข้อความที่กระทำโดยคู่กรณีในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- (๔) ข้อเสนอใด ๆ ที่เสนอโดยผู้ไกล่เกลี่ย
- (๕) ข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นถึงความสมัครใจที่จะยอมรับข้อเสนอในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- (๖) เอกสารที่จัดทำโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะใช้หรือใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยเฉพาะ

พยานหลักฐานหรือข้อเท็จจริงใดที่มีอยู่และนำสืบได้อยู่แล้วในกระบวนการพิจารณาของศาล กระบวนการอนุญาโตตุลาการ หรือกระบวนการพิจารณาอื่นใด ย่อมไม่ต้องห้ามตามวรรคหนึ่งด้วยเหตุที่คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดนำไปใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

มาตรา ๓๐ เมื่อคู่กรณีได้มีข้อตกลงเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยบันทึกข้อตกลง การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือจัดให้มีการบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยให้คู่กรณีและผู้ไกล่เกลี่ยลงลายมือชื่อไว้

บันทึกข้อตกลงตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและที่อยู่ของคู่กรณี
- (๒) ข้อพิพาทตามกฎหมาย
- (๓) ความสมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๔)สาระสำคัญของข้อตกลงอันเป็นผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เช่น การขอให้เยียวยา ความเสียหาย เงื่อนไขที่คู่กรณีต้องปฏิบัติหรืองดเว้นปฏิบัติ ระยะเวลาดำเนินการ หรือข้อตกลงไม่โต้เถียงที่จะรับการขอให้เยียวยาความเสียหาย

มาตรา ๓๑ กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลงในกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) คู่กรณีตกลงระงับข้อพิพาทกันได้
- (๒) คู่กรณีถอนตัวจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามมาตรา ๒๘
- (๓) ผู้ไกล่เกลี่ยเห็นว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่อไปจะไม่เป็นประโยชน์และให้ยุติการไกล่เกลี่ย

ข้อพิพาท

ส่วนที่ ๒
การบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

มาตรา ๓๒ เมื่อคู่กรณีฝ่ายหนึ่งเรียกร้องให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทแล้ว แต่คู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องนั้นไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท คู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องอาจยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อให้บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้

การร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องกระทำภายในสามปีนับแต่วันที่อาจบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้ ถ้าไม่ได้ร้องขอภายในกำหนดดังกล่าว ให้มูลหนี้ตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นเป็นอันระงับไป

การร้องขอตามวรรคหนึ่งให้อินตอสถาปัตย์ธรรมที่มีการทำข้อตกลงระงับข้อพิพาทในเขตศาลนั้น หรือศาลยุติธรรมที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล หรือศาลยุติธรรมที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาข้อพิพาทซึ่งได้มีการไกล่เกลี่ยนั้น และให้เสียค่าขึ้นศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ในอัตราเดียวกับคำร้องขอให้ศาลบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในประเทศ

มาตรา ๓๓ ให้ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท เว้นแต่ความปรากฏแก่ศาล หรือคู่กรณีซึ่งถูกบังคับตามข้อตกลงนั้นพิสูจน์ให้เห็นได้ว่า

- (๑) คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้บกพร่องในเรื่องความสามารถที่จะเข้าทำข้อตกลงระงับข้อพิพาท
- (๒) มูลเหตุแห่งข้อพิพาทหรือข้อตกลงระงับข้อพิพาทมีลักษณะเป็นการต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมาย เป็นการหลอกลวง หรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
- (๓) ข้อตกลงระงับข้อพิพาทเกิดจากกลฉ้อฉล บังคับ ชูเชิญ หรือกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ

(๔) มีเหตุเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยตามมาตรา ๒๔ ที่มีผลต่อการทำบันทึกข้อตกลงอย่างมีนัยสำคัญ

ห้ามมิให้อุทธรณ์คำสั่งศาลตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่

- (๑) ศาลมีคำสั่งไม่บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท
 - (๒) ศาลมีคำสั่งไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท
 - (๓) ศาลมีคำสั่งบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทโดยฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง
- คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

หน้า ๑๑

เล่ม ๓๓๖ ตอนที่ ๖๗ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

มาตรา ๓๔ ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดในเรื่องการยื่นคำร้องขอและการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามมาตรา ๓๒ และการมีคำสั่งตามมาตรา ๓๓ ทั้งนี้ นอกจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๓

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

มาตรา ๓๕ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาให้กระทำได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ความผิดอันยอมความได้

(๒) ความผิดลหุโทษตามมาตรา ๓๔๐ มาตรา ๓๔๑ มาตรา ๓๔๒ มาตรา ๓๔๓ มาตรา ๓๔๔ มาตรา ๓๔๕ และมาตรา ๓๔๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และความผิดลหุโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวมตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามวรรคหนึ่งเมื่อคู่กรณีทำข้อตกลงระงับข้อพิพาททางอาญากันแล้ว ให้ถือว่าสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับเฉพาะคู่กรณีซึ่งทำข้อตกลงดังกล่าว

มาตรา ๓๖ ในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา หากคดีอยู่ในระหว่างการสอบสวน หรือพิจารณาพิพากษาของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลแล้ว ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพซึ่งมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนแจ้งให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล แล้วแต่กรณี ทราบ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลอาจรอการสอบสวน การสั่งคดี การพิจารณาพิพากษา หรือการพิพากษาคดี แล้วแต่กรณี ไว้ก่อนจนกว่าจะรู้ผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก็ได้

เมื่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาล้มเหลวแล้ว ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพแจ้งผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลทราบ ในกรณีที่คู่กรณีตกลงระงับข้อพิพาททางอาญากันได้ ให้ส่งสำเนานั้นถึงข้อตกลงดังกล่าวไปด้วย

ในกรณีที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาไม่เป็นผล ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล สอบสวน สั่งคดี หรือพิจารณาพิพากษาคดีต่อไป

มาตรา ๓๗ หากคู่กรณีทำข้อตกลงระงับข้อพิพาททางอาญาที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจมีสิทธิฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับเมื่อคู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่งแล้ว ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทในส่วนแพ่ง ให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งดำเนินการเพื่อขอให้มีการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทตามมาตรา ๓๖ ได้

ในกรณีตามวรรคหนึ่งซึ่งมีข้อตกลงระงับข้อพิพาทให้คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้รับประโยชน์แห่งเงื่อนไขในการปฏิบัติตามข้อตกลง ให้นำความในมาตรา ๖ มาใช้บังคับในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายนั้นไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง

มาตรา ๓๘ กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาใดซึ่งความในหมวดนี้มีได้บัญญัติไว้ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง มาใช้บังคับกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาโดยอนุโลม

หมวด ๔

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๓๙ ในหมวดนี้

“การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา” หมายความว่า การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน โดยพนักงานสอบสวนจัดให้คู่กรณีในคดีอาญามีโอกาสเจรจาตกลงหรือเยียวยาความเสียหายเพื่อระงับคดีอาญา

“คู่กรณี” หมายความว่า ผู้ต้องหาและผู้เสียหายในคดีอาญา แต่ไม่หมายความรวมถึงคดีอาญาที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐเป็นผู้เสียหาย

มาตรา ๔๐ เมื่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามมาตรา ๔๔ แล้ว ให้หยุดนับอายุความในการดำเนินคดีอาญา และเมื่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไปตามมาตรา ๖๑ ให้นับอายุความในการดำเนินคดีต่อจากเวลานั้น

พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือปลัดกระทรวงยุติธรรม หรืออธิบดีที่อธิการสูงสุดกำหนด แล้วแต่กรณี

เพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาหากผู้ต้องหาได้มีพฤติการณ์หลบหนี มีให้นำบทบัญญัติในเรื่องการฟ้องและการผิดฟ้องตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง รวมทั้งการควบคุมและการขังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ ทั้งนี้ จนกว่าพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งจะมีคำสั่งให้ดำเนินคดีต่อไป และให้นับระยะเวลาการฟ้อง การผิดฟ้อง การควบคุม และการขังตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นไป

กรณีความวรคสาม ถ้าผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราวในชั้นการสอบสวน มีให้นำบทบัญญัติในเรื่องระยะเวลาตามมาตรา ๑๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ

มาตรา ๔๑ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนให้กระทำในคดีความผิดดังต่อไปนี้

(๑) คดีความผิดอันยอมความได้

(๒) คดีความผิดลหุโทษตามมาตรา ๓๔๐ มาตรา ๓๔๑ มาตรา ๓๔๒ มาตรา ๓๔๓ มาตรา ๓๔๔ มาตรา ๓๔๕ และมาตรา ๓๔๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และความผิดลหุโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวมตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

(๓) ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปีตามบัญญัติท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๒ คดีความผิดตามมาตรา ๔๑ (๓) ต้องเป็นกรณีนี้

(๑) ผู้ต้องหาไม่เคยได้รับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่เป็นคดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท คดีความผิดลหุโทษ ซึ่งพ้นระยะเวลาเกินสามปีนับแต่มีคำสั่งยุติคดี และ

(๒) ผู้ต้องหาไม่อยู่ระหว่างห้องคำพิพากษาลงโทษให้จำคุกหรือพ้นโทษมาแล้วเกินกว่าห้าปี เว้นแต่เป็นคดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท คดีความผิดลหุโทษ หรือคดีความผิดที่ผู้ต้องหาได้กระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

มาตรา ๔๓ คดีที่อาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาได้ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้คู่กรณีทราบในโอกาสแรกว่ามีสิทธิยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

มาตรา ๔๔ เมื่อคู่กรณีทั้งสองฝ่ายสมัครใจและประสงค์จะเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา และคดีนั้นมิได้อยู่ในระหว่างการพิจารณาตัดสินของศาล ให้คู่กรณียื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนมีความเห็นเสนอ หากพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งเห็นว่าการยุติการณ์ของการกระทำความผิดไม่ร้ายแรงและไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม ให้พิจารณาว่าคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

การยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา การพิจารณาและระยะเวลาการสั่งคำร้อง และกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามความในหมวดนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามระเบียบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือปลัดกระทรวงยุติธรรม หรืออธิบดีที่อธิการสูงสุด กำหนด แล้วแต่กรณี

มาตรา ๔๕ ในกรณีมีผู้เสียหายหลายคน ผู้เสียหายซึ่งเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ต้องสมัครใจและประสงค์จะเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

ในกรณีที่มีคู่กรณีมากกว่าสองฝ่าย และคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่สมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้สามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างคู่กรณีที่มีสมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้

มาตรา ๔๖ ให้ผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดหรือฝืนความประสงค์ของผู้เสียหาย

มาตรา ๔๗ กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนใดซึ่งความในหมวดนี้มิได้บัญญัติไว้ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง และหมวด ๓ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา มาใช้บังคับกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวนโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

ผู้ไกล่เกลี่ย

มาตรา ๔๘ บุคคลที่ประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยตามความในหมวดนี้ ให้ยื่นคำขอต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม หรืออธิการสูงสุด แล้วแต่กรณี ในฐานะนายทะเบียน และให้นำความในมาตรา ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หน้า ๑๕

เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๖๗ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

ผู้ไกล่เกลี่ยตามวรรคหนึ่งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๐

มาตรา ๔๘ ให้พนักงานสอบสวนจัดให้มีการประชุมระหว่างคู่กรณีเพื่อเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ถ้าคู่กรณีไม่อาจตกลงเลือกผู้ไกล่เกลี่ยได้ ให้พนักงานสอบสวนเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยแล้วแจ้งให้ผู้ไกล่เกลี่ยและคู่กรณีทราบ

การเลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในระเบียบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือ ปลัดกระทรวงยุติธรรม หรืออธิบดีที่อธิการสูงสุด กำหนด แล้วแต่กรณี

ส่วนที่ ๓

กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

มาตรา ๕๐ ให้พนักงานสอบสวนกำหนดนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญารั้งแรกภายในเจ็ดวันนับแต่วันแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย แล้วแจ้งให้ผู้ไกล่เกลี่ยและคู่กรณีทราบ

ในกรณีเหตุจำเป็นที่มีอาจดำเนินการได้ทันภายในระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนขยายระยะเวลาไปยังพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งได้อีกไม่เกินเจ็ดวัน

มาตรา ๕๑ คู่กรณีต้องเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาด้วยตนเองและมีสิทธิให้ผู้ซึ่งตนไว้วางใจไม่เกินสองคนเข้าฟังการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาได้

ถ้าคู่กรณีซึ่งเป็นผู้ต้องหาเป็นผู้เยาว์ ให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาด้วย

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญตามหมวดนี้ให้กระทำการเป็นการลับ

มาตรา ๕๒ ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาหากมีความจำเป็นต้องใช้สาม ให้พนักงานสอบสวนจัดหาสามให้

มาตรา ๕๓ ก่อนเริ่มต้นการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ผู้ไกล่เกลี่ยจะต้องอธิบายให้คู่กรณีทราบถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ที่คู่กรณีซึ่งเป็นผู้ต้องหาได้กระทำลงตามคำร้องทุกข์ ข้อเท็จจริงอื่นที่เกี่ยวข้องกับคดี กระบวนการและผลทางกฎหมายในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา และสิทธิในการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

เพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ให้พนักงานสอบสวนให้ความร่วมมือกับผู้ไกล่เกลี่ยเพื่อทราบถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ และข้อเท็จจริงอื่นตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๕๔ ผู้ไกล่เกลี่ยต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตและเป็นกลาง และต้องช่วยเหลือหรือสนับสนุนคู่กรณีในการเจรจาเพื่อระงับคดีด้วยความสมัครใจ

มาตรา ๕๕ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาให้กระทำให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่กำหนดนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญารั้งแรก เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือเป็นกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่า คู่กรณีจะสามารถตกลงกันได้ ผู้ไกล่เกลี่ยอาจดำเนินการต่อไปได้อีกไม่เกินสามสิบวัน โดยให้บันทึกเหตุดังกล่าวไว้

กรณีที่ผู้ไกล่เกลี่ยอาจถูกถอดถอนตามมาตรา ๑๕ หรือกรณีที่ความเป็นผู้ไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๗ ระยะเวลาตามวรรคหนึ่งให้เริ่มนับใหม่ตั้งแต่วันที่กำหนดนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญารั้งแรกหลังจากการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนใหม่

มาตรา ๕๖ ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา คู่กรณีมีสิทธิเจรจาเพื่อทำข้อตกลงร่วมกันได้ โดยอิสระ ทั้งนี้ ข้อตกลงนั้นต้องไม่เป็นการขัดต่อกฎหมาย เป็นการพันวิสัย หรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ ข้อตกลงตามวรรคหนึ่งต้องไม่ขัดหรือผินความประสงค์ของผู้เยาว์ด้วย

มาตรา ๕๗ เมื่อคู่กรณีได้มีข้อตกลงเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยบันทึกข้อตกลงหรือจัดให้มีการบันทึกข้อตกลงนั้นไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และให้คู่กรณีและผู้ไกล่เกลี่ยลงลายมือชื่อไว้ แล้วให้ผู้ไกล่เกลี่ยส่งบันทึกข้อตกลงไปยังพนักงานสอบสวน

บันทึกข้อตกลงตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและที่อยู่ของคู่กรณี
- (๒) พฤติการณ์ที่มีการกล่าวหา
- (๓) ฐานความผิดและอัตราโทษตามกฎหมายที่มีการกล่าวหา
- (๔) ความสมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

หน้า ๑๗

เล่ม ๓๓๖ ตอนที่ ๖๗ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

(๕) สาเหตุสำคัญของข้อตกลงอันเป็นผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา เช่น การชดเชยเยียวยาความเสียหาย เจตนาที่คู่กรณีต้องปฏิบัติหรืองดเว้นปฏิบัติและระยะเวลาดำเนินการ หรือข้อตกลงไม่คิดใจที่จะรับการชดเชยเยียวยาความเสียหาย

ส่วนที่ ๔

การยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

มาตรา ๕๘ คู่กรณีคนใดคนหนึ่งอาจขอถอนตัวเพื่อยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในเวลาที่ใดก็ได้

ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีหลายคน การขอถอนตัวเพื่อยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาของคนใดคนหนึ่งหรือหลายคน ย่อมไม่กระทบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาของคู่กรณีที่เหลืออยู่ทั้งสองฝ่าย

มาตรา ๕๙ ผู้ไกล่เกลี่ยอาจยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายไม่เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาโดยไม่แจ้งหรือโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือมีพฤติการณ์ที่ไม่ให้ความร่วมมือในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

(๒) มีเหตุอันควรสงสัยว่าความตกลงนั้นมีได้เป็นไปด้วยความสมัครใจ

(๓) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาไม่อาจบรรลุผลได้โดยแน่แท้

(๔) เห็นได้ชัดว่าการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต่อไปจะเป็นการจัดต่อผลประโยชน์ของคู่กรณีที่เป็นผู้เยาว์

(๕) คู่กรณีไม่สามารถเจรจาเพื่อตกลงแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งหรือไม่อาจเยียวยาความเสียหายที่ฉกฉกรได้

มาตรา ๖๐ เมื่อความปรากฏต่อผู้ไกล่เกลี่ยว่าผู้เสียหายอื่นฟ้องคดีอาญาต่อศาลไม่ว่าก่อนการสอบสวนหรือระหว่างการสอบสวน ให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาเป็นอันยุติ

มาตรา ๖๑ ให้ผู้ไกล่เกลี่ยรายงานให้พนักงานสอบสวนทราบถึงการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาตามมาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา

เมื่อได้รับรายงานการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป

มาตรา ๒๒ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาดังกล่าวนี้ หากปรากฏแก่ผู้ไกล่เกลี่ยว่า สภานักคดีอาญามาฟ้องรับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้ผู้ไกล่เกลี่ยยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาและรายงานให้พนักงานสอบสวนทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่มีผู้กระทำความผิดหลายคน หากสภานักคดีอาญามาฟ้องรับไปเฉพาะผู้กระทำความผิดบางคน ให้ผู้ไกล่เกลี่ยดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาต่อไปสำหรับผู้กระทำความผิดที่เหลืออยู่

มาตรา ๒๓ คดีที่มีการกระทำอันเป็นกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท หากความผิดต่อกฎหมายซึ่งเป็นบทหนักที่สุดสามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาดังพระราชบัญญัตินี้ได้สำเร็จ ให้ถือว่าสภานักคดีอาญามาฟ้องในความผิดบทอื่นระงับไปด้วย แต่หากความผิดที่สามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาได้สำเร็จเป็นความผิดที่มีโทษหนักกว่าหรือเบาที่สุด ไม่เป็นเหตุทำให้สภานักคดีอาญามาฟ้องในความผิดที่มีโทษหนักกว่าหรือหนักที่สุดระงับไป

ส่วนที่ ๕

ผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

มาตรา ๒๔ เมื่อคู่กรณีได้ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงตามมาตรา ๕๗ แล้ว ให้แจ้งพนักงานสอบสวนทราบ เพื่อจัดทำบันทึกการปฏิบัติตามข้อตกลง ส่งไปยังพนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาสั่งยุติคดี

ในกรณีที่มีการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงไม่ครบถ้วน ให้คู่กรณีแจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบ เพื่อเสนอพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งพิจารณามีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป เว้นแต่ผู้เสียหายพอใจในการปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้กระทำไปแล้ว ให้คู่กรณีแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๒๕ ถ้าความปรากฏแก่พนักงานสอบสวนว่าคู่กรณีเป็นผู้ต้องหาจงใจไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงโดยไม่มีเหตุอันควร ให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจออกคำสั่งมีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป

มาตรา ๒๖ เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งยุติคดี สภานักคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับ

หน้า ๑๘

เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๖๗ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

ในกรณีที่มีผู้เสียหายหลายคน หากผู้เสียหายคนหนึ่งคนใดไม่สามารถทำข้อตกลงกับผู้ต้องหาได้ สิทธินี้าคคืออำนาจฟ้องของผู้เสียหายดังกล่าวย่อมไม่รับ

มาตรา ๖๗ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาไม่คิดอำนาจของพนักงานสอบสวนที่จะทำการสอบสวนต่อไป

หมวด ๕

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

มาตรา ๖๘ ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ผู้ไกล่เกลี่ยของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

ให้อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นนายทะเบียนของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๐ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้กระทำได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อพิพาททางแพ่งที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินห้าแสนบาทหรือไม่เกินจำนวนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

(๒) ข้อพิพาททางแพ่งอื่นนอกจาก (๑) ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

(๓) ข้อพิพาททางอาญาตามมาตรา ๓๕

ในกรณีที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเห็นว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนในเรื่องใดได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และออกหนังสือรับรองให้แล้ว ให้ข้อตกลงรับข้อพิพาทนั้นบังคับกันได้หรือให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องรับไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๐ ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนตามระเบียบที่อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๖
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๑ ผู้ใกล้ชิดผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในหน้าที่ ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒ ผู้ใดให้ ขอบให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้ใกล้ชิด เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำใดอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

บัญชีท้ายพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้

- (๑) ความผิดฐานเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้และมิผู้ถึงแก่ความตายจากการชุมนุม
ต่อสู้นั้น ตามมาตรา ๒๘๕ วรรคหนึ่ง
- (๒) ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ตามมาตรา ๒๘๕
- (๓) ความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยมีเหตุฉกรรจ์ ตามมาตรา ๒๘๖
- (๔) ความผิดฐานเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้และมิผู้ได้รับอันตรายสาหัสจากการ
ชุมนุมต่อสู้นั้น ตามมาตรา ๒๘๗ วรรคหนึ่ง
- (๕) ความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ตามมาตรา ๓๐๐
- (๖) ความผิดฐานลักทรัพย์ ตามมาตรา ๓๓๔

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เห็นควรให้นำกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่มากนักและข้อพิพาททางอาญางานประมาณากำหนดเป็นกฎหมายกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐ พนักงานสอบสวน หรือศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนใช้ในการยุติหรือระงับข้อพิพาทดังกล่าว โดยคำนึงถึงความยินยอมของผู้กรณีเป็นสำคัญ ทำให้ปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลลดน้อยลง ลดปัญหาความแออัดยัดเยียดในศาลชั้นต้น ลดงบประมาณแผ่นดิน และเสริมสร้างสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

หน้า ๓

เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๒๙๗ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

ระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ แนวปฏิบัติ การจัดตั้งและขึ้นทะเบียน ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน การขึ้นทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ย และการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้มีความเหมาะสมและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ หรือวิธีปฏิบัติอื่นใดได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสเจรจาตกลงกัน ระบุข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาโดยสันติวิธีและปราศจากการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการในชั้นศาลและในชั้นการบังคับคดี

“ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน” หมายความว่า ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ตามกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับกับการดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

“ผู้ไกล่เกลี่ย” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนและได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

“ทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ย” หมายความว่า ทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ยซึ่งกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ประกาศขึ้นทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

“บัญชีผู้ใกล้ชิด” หมายความว่า บัญชีรายชื่อผู้ใกล้ชิดของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ทั้งกรุงเทพมหานครและจังหวัด

“หนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนผู้ใกล้ชิด” หมายความว่า หนังสือที่นายทะเบียนออกให้ เพื่อแสดงว่าได้มีการขึ้นทะเบียนให้เป็นผู้ใกล้ชิด

“บัตรประจำตัวผู้ใกล้ชิด” หมายความว่า บัตรประจำตัวผู้ใกล้ชิดที่นายทะเบียนออกให้

“คำร้อง” หมายความว่า คำร้องขอใกล้ชิดข้อพิพาท

ข้อ ๕ ให้อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นนายทะเบียน ของศูนย์ใกล้ชิดข้อพิพาทภาคประชาชนตามระเบียบนี้

ข้อ ๖ ให้กองส่งเสริมการระงับข้อพิพาทมีหน้าที่รับผิดชอบ กำกับ ดูแลการดำเนินงาน ของศูนย์ใกล้ชิดข้อพิพาทภาคประชาชน และรายงานผลให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละสองครั้ง

หมวด ๒

คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับกำกับการดำเนินงานศูนย์ใกล้ชิดข้อพิพาทภาคประชาชน

ข้อ ๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับการดำเนินงานศูนย์ใกล้ชิดข้อพิพาทภาคประชาชน” ประกอบด้วย อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นประธานกรรมการ รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่กำกับดูแลกองส่งเสริมการระงับข้อพิพาทเป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมการระงับข้อพิพาทกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสิบคนที่อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพแต่งตั้ง ซึ่งในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการใกล้ชิดข้อพิพาท ด้านสังคมสงเคราะห์ และด้านการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของประชาชนเป็นที่ประจักษ์อย่างน้อยด้านละหนึ่งคนเป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการระงับข้อพิพาทเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดี กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในกองส่งเสริมการระงับข้อพิพาทเป็นผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกินสองคน

ข้อ ๘ ให้คณะกรรมการ มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) กำหนดนโยบายการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นศูนย์ใกล้ชิด ข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการใกล้ชิดข้อพิพาทภาคประชาชน

(๒) กำกับดูแลการใกล้ชิดข้อพิพาทภาคประชาชนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการใกล้ชิด ข้อพิพาท

(๓) กำหนดมาตรฐานและประเมินมาตรฐานศูนย์ใกล้ชิดข้อพิพาทภาคประชาชน

(๔) พิจารณาการอุดหนุนค่าใช้จ่ายของศูนย์ใกล้ชิดข้อพิพาทภาคประชาชนตามระเบียบ ที่อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หน้า ๕

เล่ม ๓๓๖ ตอนพิเศษ ๒๔๗ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

(๕) จัดให้มีฐานข้อมูลกลางเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

(๖) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เจ้าหน้าที่ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่มอบหมาย

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ข้อ ๔. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี กรณีที่กรรมการดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพอาจแต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นกรรมการแทนได้และให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

ข้อ ๑๐. นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามข้อ ๔ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการให้ออก เพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติดีเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นบุคคลที่ศาลมีคำสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๖) เป็นผู้ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

หมวด ๓

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ส่วนที่ ๑

การจัดตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ข้อ ๑๑. ให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนที่ขึ้นทะเบียนตามระเบียบนี้มีชื่อเรียกโดยย่อว่า “ศกช.” และใช้ตราสัญลักษณ์ของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนตามที่อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพประกาศกำหนด

ข้อ ๑๒. ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน มีภารกิจ ดังนี้

(๑) รับคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๒) ดำเนินงานเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๓) ประสานงานและสนับสนุนการดำเนินงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

หน้า ๖

เล่ม ๓๓๖ ตอนพิเศษ ๒๕๗ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

(๔) ส่งเสริม และเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๕) ดำเนินงานอื่น ๆ ตามที่นายทะเบียนกำหนด

ข้อ ๑๓ ประชาชนจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนรวมตัวกันเป็นศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท โดยยื่นคำขอขึ้นทะเบียนกับกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ผู้ยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) เป็นบุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทย

(๒) เป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะ

(๓) มีภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ในเขตที่จะขอขึ้นทะเบียนศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๒) เป็นบุคคลที่ศาลมีคำสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๓) เป็นผู้เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ข้อ ๑๔ เมื่อประชาชนรวมตัวกันตามข้อ ๑๓ แล้ว ให้ดำเนินการคัดเลือกกันเอง เพื่อทำหน้าที่เป็นคณะทำงานบริหารประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เหรัญญิก และเลขานุการ ทั้งนี้ ประธานควรมีคุณสมบัติเป็นผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่นหรือท้องถิ่น หรือเป็นผู้นำภาคประชาสังคมที่ดำเนินการอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ โดยมีผู้ผ่านการอบรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามหลักสูตรที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติรับรอง อย่างน้อย ๑ คน

ทั้งนี้ คณะทำงานอาจแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะทำงานตามความเหมาะสม

ข้อ ๑๕ ให้คณะทำงานมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) ประสานจัดกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๒) จัดทำแผนการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

(๓) เสนอขอรับเงินอุดหนุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ตามระเบียบที่อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๔) ส่งเสริมการรับรู้เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน

หน้า ๗

เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๒๙๗ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

(๕) ประสานการดำเนินงานเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๖) รายงานผลการดำเนินงานต่อกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นประจำทุกเดือน

ในการดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ให้ประธานคณะกรรมการเป็นผู้แทนของคณะกรรมการนิยมนะคณะกรรมการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประชุมเพื่อแต่งตั้งผู้หนึ่งผู้ใดในคณะกรรมการเป็นผู้ดำเนินการแทนประธานคณะกรรมการ

ข้อ ๑๖ ให้คณะกรรมการ มีวาระในการดำรงตำแหน่ง คราวละ ๓ ปี และพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) สิ้น

(๒) ลาออก

(๓) นายทะเบียนให้ออก เพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นบุคคลที่ศาลมีคำสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

กรณีบุคคลในคณะกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระให้คณะกรรมการดำเนินการสรรหาบุคคลเพื่อมาดำรงตำแหน่งแทน โดยนำข้อ ๑๓ มาใช้โดยอนุโลม และให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของบุคคลในคณะกรรมการซึ่งตนแทน

ส่วนที่ ๒

การขึ้นทะเบียนศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ข้อ ๑๗ ให้ประธานคณะกรรมการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็นศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ต่อนายทะเบียนตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด

เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบข้อความในคำขอและเอกสารหลักฐานประกอบคำขอ เมื่อเห็นว่ามีความและหลักฐานครบถ้วนแล้วให้นายทะเบียนรับคำขอพร้อมกันออกใบรับคำขอให้แก่ผู้ยื่นคำขอไว้เป็นหลักฐาน

หากข้อความในคำขอหรือเอกสารหลักฐานประกอบคำขอไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบ เพื่อดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ หากพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขอไม่ประสงค์ที่จะยื่นคำขออีกต่อไป และให้นายทะเบียนจำหน่ายคำขอ

หน้า ๘

เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๒๑๗ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

ข้อ ๑๘ ให้นายทะเบียนหรือผู้ที่นายทะเบียนมอบหมายดำเนินการตรวจสอบยื่นข้อพิพาทภาคประชาชนตามหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนกำหนด กรณีผ่านเกณฑ์ที่กำหนดให้นายทะเบียนประกาศเป็นศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

กรณีไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบและให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ หากพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขอไม่ประสงค์ที่จะยื่นคำขออีกต่อไปและให้นายทะเบียนจำหน่ายคำขอ หากแก้ไขเรียบร้อยแล้วให้นายทะเบียนดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๙ ให้นายทะเบียนจัดให้มีการประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งหรือตามที่คณะกรรมการกำหนด

กรณีศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนใดมีผลการประเมินมาตรฐานต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดสองรอบการประเมินติดต่อกัน ให้นายทะเบียนประกาศยุบเลิกศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนนั้น ทั้งนี้ ให้แจ้งคณะทำงานทราบ

ข้อ ๒๐ ให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนที่ถูกยุบเลิก มีหน้าที่ส่งคำร้องให้อยู่ระหว่างการไกล่เกลี่ยพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง และเงินงบประมาณที่เหลืออยู่รวมทั้งทรัพย์สินที่เป็นของทางราชการให้แก่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพภายในหกสิบวันนับแต่วันประกาศยุบเลิก

ส่วนที่ ๓

การอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ข้อ ๒๑ ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ อุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ซึ่งดำเนินการตามมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๔

ผู้ไกล่เกลี่ยศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ส่วนที่ ๑

การขึ้นทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ย

ข้อ ๒๒ ให้นายทะเบียนจัดให้มีทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ยศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนขึ้นในกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพโดยคำนึงถึงความพร้อมและความจำเป็น

เมื่อมีทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ย ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจัดให้มีบัญชีรายชื่อผู้ไกล่เกลี่ยทั้งกรุงเทพมหานครและจังหวัด

หน้า ๔

เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๒๔๗ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

ข้อ ๒๓ ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปีบริบูรณ์

(๒) เป็นผู้ผ่านการอบรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามหลักสูตรที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติรับรอง

(๓) มีประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในหน่วยงานภาครัฐหรือภาคประชาชนที่ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไม่น้อยกว่า ๕ เรื่องหรือกรณีคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เห็นว่ามีคุณสมบัติเหมาะสมหรือเป็นผู้มีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์แก่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไม่น้อยกว่า ๒ ปี

(๔) เป็นผู้มีความพร้อมที่จะอุทิศเวลาปฏิบัติงานที่ผู้ไกล่เกลี่ย

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรม

(๒) เป็นผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือกระทำการใดอันอาจกระทบถึงการปฏิบัติหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยของกรณีคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพหรืออาจเสื่อมเสียถึงเกียรติศักดิ์กรณีคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) เป็นบุคคลที่ศาลมีคำสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๕) เป็นผู้เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาดังที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ถูกเพิกถอนการเป็นผู้ไกล่เกลี่ยตามกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และยังไม่พ้น ๕ ปี นับถึงวันยื่นคำขอรับหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย

ข้อ ๒๔ บุคคลที่ประสงค์จะขึ้นทะเบียนให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียน พร้อมแสดงทะเบียนบ้าน และบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ และแนบเอกสารหลักฐานอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) สำเนาแสดงคุณวุฒิพร้อมแสดงต้นฉบับ

(๒) รูปถ่ายสีปัจจุบัน ไม่สวมแว่นตา ขนาด ๓.๕ นิ้ว จำนวน ๒ รูป

(๓) เอกสาร หลักฐานแสดงประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในหน่วยงานภาครัฐหรือภาคประชาชนที่ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไม่น้อยกว่า ๕ เรื่อง หรือหนังสือรับรองประสบการณ์ด้านต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ให้นายทะเบียนตรวจสอบคำขอและเอกสารที่ประกอบคำขอขึ้นทะเบียน หากถูกต้อง ให้ลงทะเบียนรับคำขอพร้อมออกหลักฐานแสดงการรับให้แก่ผู้ยื่นคำขอและดำเนินการต่อไป

ข้อ ๒๕ เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอตามข้อ ๒๔ แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติผู้ยื่นคำขอและหลักฐาน เมื่อเห็นว่ามีความสมบูรณ์และหลักฐานครบถ้วนแล้ว ให้นายทะเบียนมีคำสั่งรับขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย และให้นายทะเบียนขึ้นทะเบียนผู้ยื่นคำขอเป็นผู้ไกล่เกลี่ยไว้ในทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ย

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ยและประสงค์จะขอขึ้นทะเบียนอีก อาจขอใช้เอกสารหลักฐานเดิมก็ได้

หากข้อความหรือหลักฐานผู้ยื่นคำขอมีรายละเอียดไม่ครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบเพื่อดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมข้อความหรือหลักฐานตามที่ได้รับแจ้งให้ครบถ้วนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ยื่นคำขอได้รับแจ้ง หากผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขหรือไม่ส่งข้อความหรือหลักฐานภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขอนั้นไม่ประสงค์ที่จะยื่นคำขออีกต่อไป

ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับขึ้นทะเบียนผู้ยื่นคำขอเป็นผู้ไกล่เกลี่ย ให้แสดงผลในการมีคำสั่งดังกล่าวด้วย โดยมีหนังสือแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบคำสั่งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่นายทะเบียนมีคำสั่ง

ในการพิจารณาให้บุคคลใดขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยให้เป็นดุลพินิจของนายทะเบียน คำวินิจฉัยของนายทะเบียนให้เป็นที่สุด

ข้อ ๒๖ เมื่อได้ขึ้นทะเบียนผู้ใดเป็นผู้ไกล่เกลี่ยแล้ว ให้นายทะเบียนออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนและบัตรประจำตัวผู้ไกล่เกลี่ยไว้เป็นหลักฐานตามที่นายทะเบียนกำหนด

ข้อ ๒๗ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสรรหาบุคคลที่มีความเหมาะสมที่จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยด้วย แต่ต้องได้รับความยินยอมจากบุคคลนั้น

บุคคลซึ่งมีความเหมาะสมตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความว่ารวมถึงผู้ไกล่เกลี่ยที่ขึ้นทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ข้อ ๒๘ การขึ้นทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ยที่นายทะเบียนสรรหาตามข้อ ๒๗ ให้ผู้ประสงค์จะขึ้นทะเบียนยื่นคำขอพร้อมเอกสารประกอบตามความในข้อ ๒๔ ต่อนายทะเบียน

เมื่อนายทะเบียนรับคำขอแล้ว ให้พิจารณามีคำสั่งรับขึ้นทะเบียน และให้ออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน พร้อมบัตรประจำตัวให้แก่ผู้ไกล่เกลี่ยไว้เป็นหลักฐานตามที่นายทะเบียนกำหนด

ข้อ ๒๙ ให้ทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ยสิ้นสุดตามวรรคหนึ่งไม่กระทบถึงการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยที่ได้ดำเนินการไปแล้วและไม่ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งนั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าการไกล่เกลี่ยจะเสร็จสิ้น

หากการจัดทำทะเบียนใหม่ไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่ทะเบียนเดิมได้สิ้นสุดให้ถือว่าบุคคลในทะเบียนเดิมยังคงเป็นผู้ไกล่เกลี่ยที่ขึ้นทะเบียนอยู่จนกว่าทะเบียนใหม่จะแล้วเสร็จ

หน้า ๑๑

เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๒๔๗ 4

ราชกิจจานุเบกษา

๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

ข้อ ๓๐ เมื่อครบกำหนดอายุทะเบียนตามข้อ ๒๘ แล้ว หากผู้ไกล่เกลี่ยประสงค์จะต่ออายุทะเบียนให้อื่นคำขอต่ออายุทะเบียนตามแบบที่กำหนดต่อนายทะเบียนภายในเก้าสิบวันก่อนวันครบกำหนดอายุทะเบียน เว้นแต่ มีเหตุอันสมควรที่ไม่อาจยื่นคำขอภายในระยะเวลาที่กำหนด

ข้อ ๓๑ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รายชื่อบุคคลที่ต่ออายุทะเบียนตามข้อ ๓๐ ให้นายทะเบียนตรวจสอบความถูกต้องของคำขอและพิจารณามีคำสั่ง

ข้อ ๓๒ กรณีที่ผู้ไกล่เกลี่ยที่ได้รับการขึ้นทะเบียนประสงค์จะแก้ไขข้อความในทะเบียนหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนหรือบัตรประจำตัวให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ให้อื่นคำขอตามแบบที่กำหนดต่อนายทะเบียน

ข้อ ๓๓ ในกรณีที่หนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนหรือบัตรประจำตัวได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยสูญหาย ขาดเสียหาย หรือถูกทำลาย ผู้ยื่นคำขอใบแทนหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนและบัตรประจำตัวได้โดยยื่นคำขอตามแบบที่กำหนดต่อนายทะเบียน

ส่วนที่ ๒

จริยธรรมสำหรับผู้ไกล่เกลี่ย

ข้อ ๓๔ ผู้ไกล่เกลี่ยต้องถือปฏิบัติตามจริยธรรม ดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลาง อิงระบอบศีลธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ
- (๒) เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททุกครั้ง ในกรณีที่มิอาจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ ต้องแจ้งเหตุผลและความจำเป็นล่วงหน้าให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนนั้นทราบ
- (๓) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว ไม่ทำให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทล่าช้าเกินสมควร
- (๔) ซื่อสัตย์สุจริต และไม่เรียกรับหรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากคู่กรณีหรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยความสุภาพ
- (๖) รักษาความลับที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- (๗) ไม่กระทำการในลักษณะเป็นการชี้ขาดข้อพิพาทหรือบีบบังคับให้คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดลงลายมือชื่อในข้อตกลงระงับข้อพิพาท
- (๘) กรณีอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง

ส่วนที่ ๓

การคัดค้าน การถอนถอน การสิ้นสุดภาพ และการเพิกถอนผู้ไกล่เกลี่ย

ข้อ ๓๕ ผู้ไกล่เกลี่ยต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นกลางและความเป็นอิสระของตนในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีทราบ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับคู่กรณีไม่ว่าฝ่ายใดในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรส

(๒) เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทน

(๔) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างหรือลูกจ้าง

ข้อ ๓๖ ผู้ใกล้ชิดอาจอุทธรณ์คำสั่งร้องเท็จที่มีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นกลางหรือไม่เป็นอิสระได้ หากมีการนัดกล่าวผู้ใกล้ชิดอาจถูกถอดถอนตามข้อ ๓๕ (๔) ได้

ในการนัดอุทธรณ์ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีหลายคน การตั้งข้อร้องเท็จตามวรรคหนึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากอุทธรณ์ทุกคนในฝ่ายนั้น

ข้อ ๓๗ เมื่อมีข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นกลางหรือความเป็นอิสระของผู้ใกล้ชิดในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ใกล้ชิดตามข้อ ๓๕ และคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดคัดค้านหรือผู้ใกล้ชิดเห็นเองว่าตนมีการนัดกล่าว ให้ผู้ใกล้ชิดผู้นั้นหยุดการใกล้ชิดข้อพิพาทไว้ก่อนและแจ้งให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพทราบ เพื่อที่อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจะได้มีคำสั่งต่อไป

การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน และการให้ผู้ใกล้ชิดคนอื่นปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ใกล้ชิดซึ่งถูกคัดค้าน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง

ข้อ ๓๘ ผู้ใกล้ชิดอาจถูกถอดถอนโดยคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายหรือหน่วยงานซึ่งดำเนินการใกล้ชิดข้อพิพาทด้วยเหตุ ดังต่อไปนี้

(๑) กระทำการฉ้อฉลหรือข่มขู่คู่กรณีหรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

(๒) ไม่มาปฏิบัติหน้าที่ผู้ใกล้ชิดเกินสองครั้ง โดยไม่มีเหตุอันควร

(๓) ขาดจริยธรรม ตามข้อ ๓๔

(๔) ถูกตั้งข้อร้องเท็จ ตามข้อ ๓๖

ให้ผู้ใกล้ชิดออกจากการปฏิบัติหน้าที่ในข้อพิพาท และอาจสิ้นสภาพหรือถูกเพิกถอนการเป็นผู้ใกล้ชิดได้

การถอดถอนผู้ใกล้ชิด การสิ้นสภาพของผู้ใกล้ชิด และการเพิกถอนการเป็นผู้ใกล้ชิด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง

ส่วนที่ ๔

คำตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในการดำเนินการใกล้ชิดข้อพิพาท

ข้อ ๓๙ การจ่ายคำตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในการดำเนินการใกล้ชิดข้อพิพาท ให้ผู้ใกล้ชิดให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หน้า ๑๓

เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๒๕๗ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

หมวด ๕

การดำเนินงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ส่วนที่ ๓

การยื่นคำร้อง

ข้อ ๔๐ บุคคลที่ประสงค์จะไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้ยื่นคำร้องโดยทำเป็นหนังสือต่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนซึ่งคุณกรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีภูมิลำเนา หรือสถานที่เกิดข้อพิพาท หรือตามที่ศูนย์ตกลงกันหรือทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือช่องทางอื่นที่นายทะเบียนกำหนด และให้ออกใบรับคำขอไว้เป็นหลักฐาน

ข้อพิพาทที่ขอให้ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ได้แก่

(๑) ข้อพิพาททางแพ่งที่ไกล่เกลี่ยได้ตามระเบียบนี้ ได้แก่ ข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดินที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ ข้อพิพาทระหว่างทายาทเกี่ยวกับทรัพย์สินมรดก ข้อพิพาทอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาและข้อพิพาทอื่นที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินห้าแสนบาทหรือไม่เกินจำนวนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เว้นแต่ ข้อพิพาททางแพ่งที่เกี่ยวข้องกับสิทธิแห่งสภาพบุคคล สิทธิในครอบครัว หรือกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ ไม่สามารถกระทำได้ หรือ

(๒) ข้อพิพาททางอาญาที่ไกล่เกลี่ยได้ตามระเบียบนี้ ได้แก่ ความผิดอันยอมความได้ ความผิดสุ่มโทษตามมาตรา ๓๓๐ มาตรา ๓๓๑ มาตรา ๓๓๒ มาตรา ๓๓๓ มาตรา ๓๓๔ มาตรา ๓๓๕ และมาตรา ๓๓๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และความผิดสุ่มโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวมตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ข้อ ๔๑ คำร้องต้องประกอบด้วยรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อ สกุล ที่อยู่ ของผู้ยื่นคำร้อง
 - (๒) ชื่อ สกุล ที่อยู่ ของคู่กรณี และผู้ที่เกี่ยวข้อง
 - (๓) สรุปข้อเท็จจริงในประเด็นข้อพิพาท
 - (๔) ความประสงค์ในการขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เช่น คำขอให้ปลดปล่อยพันธหรือจำนวนเงินที่เรียกร้อง
 - (๕) หนังสือแสดงความสมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของคู่กรณีอีกฝ่าย (ถ้ามี)
- คำร้องตามวรรคหนึ่ง ผู้ยื่นคำร้องอาจแนบเอกสารหรือหลักฐานที่เป็นมูลเหตุแห่งข้อพิพาทด้วยก็ได้

ข้อ ๔๒ เมื่อได้รับคำร้องตามข้อ ๔๐ แล้ว ให้ประธานคณะทำงานหรือบุคคลที่นายทะเบียนมอบหมายตรวจสอบหลักเกณฑ์ข้อพิพาทที่ขอให้ดำเนินการตามข้อ ๔๐ วรรคสอง และให้ตรวจสอบข้อความในคำร้องและเอกสารประกอบตามข้อ ๔๑ และให้ลงทะเบียนรับคำร้อง

ในกรณีที่ประธานคณะทำงานหรือบุคคลที่นายทะเบียนมอบหมายเห็นว่า ข้อพิพาทที่ขอให้ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามข้อ ๔๐ วรรคสอง ให้นายทะเบียนยกคำร้อง

หากเห็นว่าคำร้องไม่ถูกต้องหรือมีรายการไม่ครบถ้วนให้คืนคำร้องนั้นไปให้ทำมาใหม่หรือแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องภายในระยะเวลาสามสิบวัน ในกรณีที่ผู้ยื่นคำร้องไม่แก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ยื่นคำร้องไม่ประสงค์จะยื่นคำร้อง

ข้อ ๔๓ เมื่อดำเนินการตามข้อ ๔๒ แล้ว ให้สอบถามความสมัครใจของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้มีการรับคำร้อง เว้นแต่ คู่กรณีทั้งสองฝ่ายร่วมกันยื่นคำร้อง

ข้อ ๔๔ กรณีที่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งสมัครใจที่จะเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้แจ้งแก่ผู้ยื่นคำร้องทราบ และให้ประธานคณะทำงานหรือบุคคลที่นายทะเบียนมอบหมายเรียกคู่กรณีทั้งสองฝ่ายมาเพื่อให้กำหนดวันและเวลานัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และเสนอรายชื่อผู้ไกล่เกลี่ย เพื่อกำหนดจำนวนผู้ไกล่เกลี่ยและเลือกผู้ไกล่เกลี่ยรวมทั้งชี้แจงคู่กรณีเกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ผลทางกฎหมายในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และสิทธิในการยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

กรณีที่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งไม่สมัครใจเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้จำหน่ายคำร้องและแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบ

กรณีที่คู่กรณีมากกว่าสองฝ่ายและคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่สมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้สามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างคู่กรณีที่สมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้

ข้อ ๔๕ ในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา ให้ตรวจสอบข้อพิพาทในคดีอาญานั้นด้วยว่าหากคดีอยู่ในระหว่างการสอบสวนหรือพิจารณาของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลแล้ว ให้ประธานคณะทำงานหรือบุคคลที่นายทะเบียนมอบหมายแจ้งให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล แล้วแต่กรณี ทราบ

เมื่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาทางบรรทัดหนึ่งสิ้นสุดลง ให้ประธานคณะทำงานหรือบุคคลที่นายทะเบียนมอบหมายแจ้งกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล แล้วแต่กรณี ทราบ ในกรณีที่คู่กรณีตกลงระงับข้อพิพาททางอาญากันได้ ให้ส่งสำเนานัดหักข้อตกลงดังกล่าวไปด้วย

ส่วนที่ ๒

การแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย

ข้อ ๔๖ การแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีผู้ไกล่เกลี่ยหนึ่งคน ให้คู่กรณีร่วมกันแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย

(๒) กรณีผู้ไกล่เกลี่ยสองคนให้คู่กรณีแต่ละฝ่ายแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยฝ่ายละหนึ่งคน

(๓) กรณีผู้ไกล่เกลี่ยสามคนให้คู่กรณีแต่ละฝ่ายแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยฝ่ายละหนึ่งคนและให้คู่กรณีทุกฝ่ายร่วมกันแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนที่สาม

หน้า ๑๕

เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๒๔๗ 4

ราชกิจจานุเบกษา

๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

คู่กรณีอาจขอให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนที่ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในเรื่องนั้น เสนอรายชื่อของผู้ที่เหมาะสมจะเป็นผู้ไกล่เกลี่ยหรืออาจตกลงกันให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ที่ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในเรื่องนั้น เป็นผู้แต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้ ในการพิจารณาแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้คำนึงถึงคุณสมบัติ ทักษะ ความเหมาะสมแก่ลักษณะข้อพิพาทและความพอใจของคู่กรณีทุกฝ่ายเท่าที่จะพึงกระทำได้

การแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้ง

ส่วนที่ ๓

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยผู้ไกล่เกลี่ย

ข้อ ๔๗ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและให้แล้วเสร็จโดยเร็ว โดยผู้ไกล่เกลี่ย อาจตกลงกับคู่กรณีเพื่อกำหนดกรอบระยะเวลาและแผนการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยก็ได้

ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เมื่อผู้ไกล่เกลี่ยสอบถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อพิพาทความประสงค์ ของคู่กรณีที่จะระงับข้อพิพาท และข้อเท็จจริงอื่นที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแล้ว ให้ผู้ไกล่เกลี่ย อธิบายให้คู่กรณีเข้าใจซึ่งกันและกันหรือผ่อนปรนเข้าหากันอันนำไปสู่การตกลงระงับข้อพิพาทกันได้

ข้อ ๔๘ ผู้ไกล่เกลี่ยต้องดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่อหน้าคู่กรณีทุกฝ่าย เว้นแต่ เพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในบางสถานการณ์ ผู้ไกล่เกลี่ยอาจดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทลับหลังคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดก็ได้ แต่ผู้ไกล่เกลี่ยต้องแจ้งถึงการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้นให้คู่กรณี ฝ่ายที่มีได้เข้าร่วมทราบด้วย ทั้งนี้ ผู้ไกล่เกลี่ยอาจอนุญาตให้ทนายความหรือที่ปรึกษาของคู่กรณีหรือ บุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยก็ได้

ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท คู่กรณีมีสิทธิเจรจา เพื่อหาทางออกร่วมกันได้โดยอิสระ ทั้งนี้ ข้อตกลงที่เกิดขึ้นต้องไม่เป็นการต้องห้ามขัดแจ้งโดยกฎหมาย เป็นพันวิสัย หรือเป็นการขัดต่อความสงบ เรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ข้อ ๔๙ เมื่อคู่กรณีได้มีข้อตกลงเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยบันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทหรือจัดให้มีการบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยให้คู่กรณีและผู้ไกล่เกลี่ยลงลายมือชื่อไว้

บันทึกข้อตกลงตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและที่อยู่ของคู่กรณี
- (๒) ข้อพิพาทตามกฎหมาย
- (๓) ความสมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- (๔)สาระสำคัญของข้อตกลงอันเป็นผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เช่น การขอให้เยียวยา

ความเสียหาย เจ็บใจที่คู่กรณีต้องปฏิบัติหรืองดเว้นปฏิบัติ ระยะเวลาดำเนินการ หรือข้อตกลงไม่ติดใจ ที่จะรับการขอให้เยียวยาความเสียหาย

ข้อ ๕๐ ให้ประธานคณะทำงานหรือบุคคลที่นายทะเบียนมอบหมายดำเนินการส่งบันทึกข้อตกลงรับข้อพิพาทตามข้อ ๔๙ ต่อกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เพื่อพิจารณารับรองข้อตกลงรับข้อพิพาทดังกล่าว

ในกรณีที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเห็นว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนในเรื่องใดได้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และออกหนังสือรับรองให้แล้ว ให้ข้อตกลงรับข้อพิพาทนั้นบังคับกันได้หรือให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องร้องไปตามกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและแจ้งผลการพิจารณาให้ทราบ

ข้อ ๕๑ หากคู่กรณีทำข้อตกลงรับข้อพิพาททางอาญาที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจมีสิทธิฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องเนื่องกับคดีอาญาดำเนินการตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา สิทธินำคดีอาญามาฟ้องจะระงับต่อเมื่อคู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลงรับข้อพิพาทในส่วนแพ่งแล้ว ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงรับข้อพิพาทในส่วนแพ่ง ให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งดำเนินการเพื่อขอให้มีการบังคับตามข้อตกลงรับข้อพิพาทต่อไป

ข้อ ๕๒ กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดลงในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) คู่กรณีตกลงรับข้อพิพาทกันได้

(๒) คู่กรณีถอนตัวจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

(๓) ผู้ไกล่เกลี่ยเห็นว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่อไปจะไม่เป็นประโยชน์และให้ยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ส่วนที่ ๔

การบังคับตามข้อตกลงรับข้อพิพาท

ข้อ ๕๓ เมื่อคู่กรณีฝ่ายหนึ่งเรียกร้องให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งปฏิบัติตามข้อตกลงรับข้อพิพาทแล้ว แต่คู่กรณีฝ่ายที่ถูกเรียกร้องนั้นไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงรับข้อพิพาท คู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องอาจยื่นคำร้องขอศาลเพื่อให้บังคับตามข้อตกลงรับข้อพิพาทได้

การร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องกระทำภายในสามปีนับแต่วันที่อาจบังคับตามข้อตกลงรับข้อพิพาทได้ ถ้าไม่ได้ร้องขอภายในกำหนดดังกล่าว ให้มูลหนี้ตามข้อตกลงรับข้อพิพาทนั้นเป็นอันระงับไป

การร้องขอตามวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อศาลยุติธรรมที่มีการทำข้อตกลงรับข้อพิพาทในเขตศาลนั้น หรือศาลยุติธรรมที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล หรือศาลยุติธรรมที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาข้อพิพาทซึ่งได้มีการไกล่เกลี่ยนั้น และให้เสียค่าขึ้นศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในอัตราเดียวกับคำร้องขอให้ศาลบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในประเทศ

หน้า ๓๗
เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๒๑๗ ง ราชกิจจานุเบกษา ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

หมวด ๖

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๕๔ กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนใดที่มีได้
บัญญัติไว้ในระเบียบนี้ ให้ถือปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เรืองศักดิ์ สุวารี

อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ระเบียบกระทรวงยุติธรรม

ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย

พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดระเบียบให้คู่กรณีตกลงแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนหนึ่งหรือหลายคน จากบัญชีผู้ไกล่เกลี่ยที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจัดทำไว้ หากคู่กรณีไม่สามารถตกลง แต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยได้ คู่กรณีอาจขอให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย จากบัญชีดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคสอง และมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๒ ในระเบียบนี้

“ผู้ไกล่เกลี่ย” หมายความว่า บุคคลที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ประกาศ ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

“บัญชีผู้ไกล่เกลี่ย” หมายความว่า ทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ยที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทได้ประกาศขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

“หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” หมายความว่า หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทสังกัดกระทรวงยุติธรรม

“นายทะเบียน” หมายความว่า หัวหน้าหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ข้อ ๓ ในกรณีที่คู่กรณีทุกฝ่ายตกลงยินยอมที่จะเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย ให้นายทะเบียน แจ้งเป็นหนังสือให้คู่กรณีทุกฝ่ายทราบพร้อมทั้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่ ให้คู่กรณีทุกฝ่าย มาพร้อมกันเพื่อกำหนดจำนวนผู้ไกล่เกลี่ยและเลือกผู้ไกล่เกลี่ย

ข้อ ๔ ในวันนัดกำหนดจำนวนผู้ไกล่เกลี่ยและเลือกผู้ไกล่เกลี่ย ให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายตกลงกัน กำหนดจำนวนผู้ไกล่เกลี่ย และเลือกผู้ไกล่เกลี่ยจากบัญชีผู้ไกล่เกลี่ยของหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาท เพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ไกล่เกลี่ย

ถ้าคู่กรณีทั้งสองฝ่ายไม่อาจรวมกันกำหนดจำนวนผู้ไกล่เกลี่ยและผู้ไกล่เกลี่ยได้ และคู่กรณี มิได้ร้องขอให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย ให้จำหน่ายสำร้อง

ข้อ ๕ การแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีผู้ไกล่เกลี่ยหนึ่งคน ให้คู่กรณีร่วมกันแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย

(๒) กรณีผู้ไกล่เกลี่ยสองคน ให้คู่กรณีแต่ละฝ่ายแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยฝ่ายละหนึ่งคน

(๓) กรณีผู้ไกล่เกลี่ยสามคน ให้คู่กรณีแต่ละฝ่ายแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยฝ่ายละหนึ่งคนและให้คู่กรณี ทุกฝ่ายร่วมกันแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนที่สาม

หน้า ๒

เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๒๗๗ ง ราชกิจจานุเบกษา

๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

คู่กรณีอาจขอให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเสนอรายชื่อของผู้ที่เหมาะสมจะเป็นผู้ไกล่เกลี่ย หรืออาจตกลงกันให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นผู้แต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้ ในการพิจารณาแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยให้คำนึงถึงคุณสมบัติ ทักษะ ความเหมาะสม แก่ลักษณะข้อพิพาทและความพอใจของคู่กรณีทุกฝ่ายเท่าที่จะพึงกระทำได้

ข้อ ๖ การแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยตามข้อ ๕ จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้ง

ข้อ ๗ เมื่อหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ดำเนินการตามข้อ ๕ และได้รับความยินยอมจากผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งตามข้อ ๖ แล้ว ให้แจ้งการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยให้ผู้ไกล่เกลี่ยและคู่กรณีทุกฝ่ายทราบเป็นหนังสือ และกำหนดวันจัดกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามที่ผู้ไกล่เกลี่ยและคู่กรณีทุกฝ่ายตกลงกัน

ข้อ ๘ ให้ปลัดกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

สมศักดิ์ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ประกาศกระทรวงยุติธรรม

เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท รายละเอียดของคำร้อง และระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่เป็นการสมควรให้มีประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท รายละเอียดของคำร้อง และระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เพื่อให้ชัดเจนเหมาะสม เป็นมาตรฐาน จึงจำเป็นต้องออกประกาศนี้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ วรคหำ แห่งพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ปลัดกระทรวงยุติธรรมจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“คำร้อง” หมายความว่า คำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

“การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสเจรจาตกลงกัน ระบุข้อพิพาททางแพ่งและทางอาญาโดยสันติวิธีและปราศจากการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ดำเนินการในชั้นศาลและในชั้นการบังคับคดี

“หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” หมายความว่า หน่วยงานสังกัดกระทรวงยุติธรรม ซึ่งดำเนินการระบุข้อพิพาทโดยวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

“นายทะเบียน” หมายความว่า ปลัดกระทรวงยุติธรรมหรือผู้ที่ปลัดกระทรวงยุติธรรมมอบหมาย

ส่วนที่ ๑

การยื่นคำร้อง

ข้อ ๓ บุคคลที่ประสงค์จะขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกับหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ได้ยื่นคำร้องโดยทำเป็นหนังสือต่อนายทะเบียน หรือทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือช่องทางอื่น ที่นายทะเบียนกำหนด

กรณีที่ต้องการให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ เป็นกรณีที่ไม่มีความขัดแย้งกันให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททั้งในทางแพ่ง และทางอาญาตามกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ข้อ ๔ คำร้องอย่างน้อยต้องมี ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อ สกุล ที่อยู่ ของผู้ยื่นคำร้อง
- (๒) ชื่อ สกุล ที่อยู่ ของคู่กรณี และผู้ที่เกี่ยวข้อง
- (๓) ข้อเท็จจริงในประเด็นข้อพิพาท
- (๔) ความประสงค์ในการขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

หน้า ๒๓

เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๒๑๗ ๔

ราชกิจจานุเบกษา

๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

(๕) หนังสือแสดงความสมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของคู่กรณี (ถ้ามี)

ข้อ ๕ การร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้ยื่นคำร้องต่อหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่คู่กรณีประสงค์จะดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ส่วนที่ ๒

การพิจารณาคำร้อง

ข้อ ๖ เมื่อได้รับคำร้องตามข้อ ๕ แล้ว ให้นายทะเบียนตรวจสอบข้อความในคำร้องและเอกสารประกอบ เมื่อเห็นว่ามิใช่ข้อความและหลักฐานครบถ้วนให้นายทะเบียนรับคำร้องพร้อมออกหลักฐานแสดงการรับให้แก่ผู้ยื่นคำร้อง

หากนายทะเบียนเห็นว่าคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไม่ถูกต้อง หรือมีรายการไม่ครบถ้วน ให้แจ้งผู้ยื่นคำร้องทราบและให้ผู้ยื่นคำร้องแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องภายในระยะเวลา ๓๐ วัน ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำร้องไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้นิยามว่าผู้ยื่นคำร้องไม่ประสงค์จะยื่นคำร้อง

ข้อ ๗ ให้นายทะเบียนมีคำสั่งรับคำร้องเมื่อมีหลักเกณฑ์ครบถ้วนตามข้อ ๓ ข้อ ๔ และข้อ ๕

ในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา หากคดีอยู่ในระหว่างการสอบสวนหรือพิจารณาคดีให้นายทะเบียนแจ้งให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล แล้วแต่กรณีทราบ เพื่อให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล พิจารณารอการสอบสวน การสั่งคดี การพิจารณาพิพากษาคดีแล้วแต่กรณี ไว้ก่อนจนกว่าจะทราบผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หรือจะพิจารณาคำดำเนินการต่อไปก็ได้

ข้อ ๘ เมื่อได้มีคำสั่งรับคำร้องตามข้อ ๗ แล้ว ให้นายทะเบียนสอบถามความสมัครใจของคู่กรณี อีกฝ่ายหนึ่งทราบโดยเร็ว เพื่อให้ตอบกลับมายังนายทะเบียนภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำร้อง เว้นแต่คู่กรณีทั้งสองฝ่ายร่วมกันยื่นคำร้อง

ข้อ ๙ กรณีที่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งสมัครใจที่จะเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้นายทะเบียนแจ้งแก่ผู้ยื่นคำร้องทราบ เพื่อนัดประชุมคู่กรณีในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การเสนอรายชื่อผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การกำหนดจำนวนผู้ไกล่เกลี่ยเพื่อแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยและดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่อไป

ในกรณีที่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งไม่สมัครใจเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือไม่ตอบรับภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้นายทะเบียนจำหน่ายคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบ

ในกรณีที่คู่กรณีมากกว่าสองฝ่ายและคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่สมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้สามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างคู่กรณีที่มีสมัครใจเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

ศาสตราจารย์พิเศษวิศิษฎ์ วิศิษฎ์สรอรรถ

ปลัดกระทรวงยุติธรรม

ประกาศกระทรวงยุติธรรม
เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ย
พ.ศ. ๒๕๖๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ปลัดกระทรวงยุติธรรมเห็นสมควรประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ย ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“ผู้ยื่นคำขอ” หมายความว่า ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยของหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

“คำขอ” หมายความว่า คำขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยของหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

“นายทะเบียน” หมายความว่า ปลัดกระทรวงยุติธรรมหรือผู้ที่ปลัดกระทรวงยุติธรรมมอบหมาย

“หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” หมายความว่า หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสังกัดกระทรวงยุติธรรม

“ทะเบียน” หมายความว่า ทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ยของหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

“บัญชีผู้ไกล่เกลี่ย” หมายความว่า ทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ยที่หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ประกาศขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

“หนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน” หมายความว่า หนังสือที่นายทะเบียนออกให้เพื่อแสดงว่าได้มีการขึ้นทะเบียนให้เป็นผู้ไกล่เกลี่ย

“บัตรประจำตัวผู้ไกล่เกลี่ย” หมายความว่า บัตรประจำตัวผู้ไกล่เกลี่ยที่ขึ้นทะเบียนโดยหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

หมวด ๑

การยื่นคำขอและรับคำขอ

ข้อ ๓ ให้นายทะเบียนจัดให้มีทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ยขึ้นในหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยคำนึงถึงความพร้อมและความจำเป็นของแต่ละหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

เมื่อมีทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ย ให้หน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจัดให้มีบัญชีรายชื่อผู้ไกล่เกลี่ยประจำหน่วยงานในส่วนกลาง หรือส่วนภูมิภาค แล้วแต่กรณี

หน้า ๑๙

เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๒๑๗ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

ข้อ ๔ ผู้ยื่นคำขอต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปี บริบูรณ์

(๒) มีประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในหน่วยงานภาครัฐหรือภาคประชาชน ที่ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไม่น้อยกว่า ๕ เรื่อง หรือหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เห็นว่า มีคุณสมบัติเหมาะสม หรือเป็นผู้มีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์แก่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไม่น้อยกว่า ๒ ปี

(๓) เป็นผู้มีความพร้อมที่จะอุทิศเวลาปฏิบัติหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ย

(๔) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรม

(๕) ไม่เป็นผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือกระทำการใดอันอาจกระทบถึงการปฏิบัติหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยของกระทรวงยุติธรรมหรืออาจเสื่อมเสียถึงเกียรติศักดิ์แห่งสถาบันกระทรวงยุติธรรม

(๖) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๗) เป็นผู้ผ่านการอบรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามหลักสูตรที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติรับรอง

(๘) ไม่เป็นบุคคลที่ศาลมีคำสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๙) ไม่เป็นผู้เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๐) ไม่ถูกเพิกถอนการเป็นผู้ไกล่เกลี่ยตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ และยังไม่พ้น ๕ ปี นับถึงวันยื่นคำขอรับหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย

ข้อ ๕ บุคคลที่ประสงค์จะขึ้นทะเบียน ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียน พร้อมแสดงทะเบียนบ้าน และบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ และแนบเอกสารหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) สำเนาแสดงคุณวุฒิพร้อมแสดงต้นฉบับ

(๒) รูปถ่ายสีปัจจุบัน ไม่สวมแว่นตา ขนาด ๑.๕ นิ้ว จำนวน ๒ รูป

(๓) เอกสาร หลักฐานแสดงประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในหน่วยงานภาครัฐหรือภาคประชาชนที่ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไม่น้อยกว่า ๕ เรื่อง หรือหนังสือรับรองประสบการณ์ด้านต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการไกล่เกลี่ย

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ยและประสงค์จะขอขึ้นทะเบียนอีกอาจขอใช้เอกสารหลักฐานเดิมก็ได้

ให้นายทะเบียน ตรวจสอบคำขอและเอกสารที่ประกอบคำขอขึ้นทะเบียน หากถูกต้อง ให้ลงทะเบียนรับคำขอพร้อมออกหลักฐานแสดงการรับให้แก่ผู้ยื่นคำขอและดำเนินการต่อไป

หน้า ๒๐

เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๒๑/๗ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

หมวด ๒

การพิจารณาคำขอและการรับขึ้นทะเบียน

ข้อ ๖ เมื่อได้รับคำขอตามข้อ ๕ แล้ว ให้นายทะเบียนตรวจสอบคุณสมบัติผู้ยื่นคำขอ เมื่อเห็นว่า มีคุณสมบัติและหลักฐานครบถ้วนแล้ว ให้นายทะเบียนมีคำสั่งรับขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ย และให้นายทะเบียนขึ้นทะเบียนผู้ยื่นคำขอเป็นผู้ไกล่เกลี่ยไว้ในทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ย

หากนายทะเบียนได้ตรวจสอบคุณสมบัติ และหลักฐานผู้ยื่นคำขอตามวรรคหนึ่งแล้วเห็นว่า มีรายละเอียดไม่ครบถ้วน ให้แจ้งผู้ยื่นคำขอทราบและให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อความหรือหลักฐาน ตามที่ได้รับแจ้งให้ครบถ้วนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ยื่นคำขอได้รับแจ้ง หากผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขหรือไม่ส่งข้อความหรือหลักฐานภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขอนั้นไม่ประสงค์ที่จะยื่นคำขอ อีกต่อไป)

ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับขึ้นทะเบียนผู้ยื่นคำขอเป็นผู้ไกล่เกลี่ยให้แสดงเหตุผลในการ มีคำสั่งดังกล่าวด้วย โดยมีหนังสือแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบคำสั่งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่นายทะเบียน มีคำสั่ง

ข้อ ๗ เมื่อได้ขึ้นทะเบียนผู้ใดเป็นผู้ไกล่เกลี่ยแล้ว ให้นายทะเบียนออกหนังสือรับรอง การขึ้นทะเบียน และบัตรประจำตัวผู้ไกล่เกลี่ยไว้เป็นหลักฐานตามแบบท้ายประกาศนี้

ในการพิจารณาให้ขึ้นทะเบียนบุคคลใดเป็นผู้ไกล่เกลี่ยให้เป็นดุลพินิจของนายทะเบียน คำวินิจฉัยของนายทะเบียนให้เป็นที่สุด

หมวด ๓

การสรรหาผู้ไกล่เกลี่ย

ข้อ ๘ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสรรหาบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมที่จะขึ้นทะเบียนเป็น ผู้ไกล่เกลี่ยด้วย แต่ต้องได้รับความยินยอมจากบุคคลนั้น

บุคคลซึ่งมีความเหมาะสมตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความว่ารวมถึง ผู้ไกล่เกลี่ยที่ขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๙ การขึ้นทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ยที่นายทะเบียนสรรหาตามหมวดนี้ ให้ผู้ประสงค์จะขึ้นทะเบียน ยื่นคำขอพร้อมเอกสารประกอบ ตามความในหมวด ๑ ตอนนายทะเบียน

เมื่อนายทะเบียนรับคำขอแล้ว ให้พิจารณามีคำสั่งรับขึ้นทะเบียน และให้ออกหนังสือรับรอง การขึ้นทะเบียน พร้อมบัตรประจำตัวให้แก่ผู้ไกล่เกลี่ยไว้เป็นหลักฐานตามแบบท้ายประกาศนี้

หน้า ๒๘

เล่ม ๓๓๖ ตอนพิเศษ ๒๕๗ 4

ราชกิจจานุเบกษา

๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

หมวด ๔

การต่อทะเบียนและการแก้ไขข้อความ

ข้อ ๑๐ ให้ทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ยสิ้นสุดสามปีนับแต่วันมีประกาศขึ้นทะเบียน การที่ทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ยสิ้นสุดตามวรรคหนึ่งไม่กระทบถึงการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยที่ได้ดำเนินการไปแล้วและให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งนั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าการไกล่เกลี่ยจะเสร็จสิ้น

หากการจัดทำทะเบียนใหม่ไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่ทะเบียนเดิมได้สิ้นสุดให้ถือว่าบุคคลในทะเบียนเดิมยังคงเป็นผู้ไกล่เกลี่ยที่ขึ้นทะเบียนอยู่จนกว่าทะเบียนใหม่จะแล้วเสร็จ

ข้อ ๑๑ เมื่อครบกำหนดอายุทะเบียนตามข้อ ๑๐ แล้ว หากผู้ไกล่เกลี่ยประสงค์จะต่ออายุทะเบียน ให้ยื่นคำขอต่ออายุทะเบียนตามแบบที่กำหนดต่อนายทะเบียนภายใน ๔๐ วันก่อนวันครบกำหนดอายุทะเบียน เว้นแต่มีเหตุอันสมควร

ให้นายทะเบียนตรวจสอบความถูกต้องของคำขอ และพิจารณาว่ามีคำส่งภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รายชื่อบุคคลที่ต่ออายุทะเบียนตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๒ กรณีที่ผู้ไกล่เกลี่ยที่ได้รับการขึ้นทะเบียนประสงค์จะแก้ไขข้อความในทะเบียน หนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนหรือบัตรประจำตัวให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ให้ยื่นคำขอตามแบบที่กำหนดต่อนายทะเบียน

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่หนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนหรือบัตรประจำตัวผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยสูญหาย ชำรุดเสียหาย หรือถูกทำลาย ผู้นั้นอาจขอใบแทนหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนและบัตรประจำตัวได้โดยยื่นคำขอตามแบบที่กำหนดต่อนายทะเบียน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

ศาสตราจารย์พิเศษวิศิษฎ์ วิศิษฎ์สรอรรถ

ปลัดกระทรวงยุติธรรม

ตัวอย่างแบบหนังสือรับรอง
การขึ้นทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ย

ทะเบียนเลขที่...../.....

หนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ย

อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒
...(หน่วยงาน)...ออกหนังสือรับรองนี้ให้

(...ชื่อ-นามสกุล...)

ได้ขึ้นทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ยและมีหน้าที่และอำนาจภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ออกให้ ณ วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช.....

หมดอายุวันที่.....เดือน.....พุทธศักราช.....

(.....)

นายทะเบียน

ภาคผนวก ข

READ MORE >

คำสั่งกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ที่ ๓๐๙/ ๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ตามที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ มีคำสั่งที่ ๓๐๙/ ๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔ นั้น ได้มีมติว่า เพื่อให้การดำเนินงานตามคำสั่งดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

- ๑.๑ หัวหน้ากรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- ๑.๒ รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- ๑.๓ ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและสนับสนุนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน
- ๑.๔ ผู้อำนวยการกองคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- ๑.๕ ผู้อำนวยการกองคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- ๑.๖ ผู้อำนวยการกองคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- ๑.๗ ผู้อำนวยการกองคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- ๑.๘ ผู้อำนวยการกองคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- ๑.๙ ผู้อำนวยการกองคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- ๑.๑๐ ผู้อำนวยการกองคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

๒. หน้าที่และอำนาจ

- ๒.๑ ทำหน้าที่ศึกษาและส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน
- ๒.๒ ทำหน้าที่ดูแลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม
- ๒.๓ ทำหน้าที่ดูแลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม
- ๒.๔ ทำหน้าที่ดูแลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม
- ๒.๕ ทำหน้าที่ดูแลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม

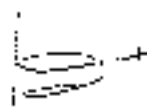
(๓๐๙/ ๒๕๖๕)

၁၂။ ပုံစံအတိုင်း အောက်ပါ အခြေအနေအထားများကို ဖော်ပြပါ။

၁။ အောက်ပါ အခြေအနေအထားများကို ဖော်ပြပါ။

၂။ အောက်ပါ အခြေအနေအထားများကို ဖော်ပြပါ။

၃။ အောက်ပါ အခြေအနေအထားများကို ဖော်ပြပါ။

၄။ အောက်ပါ အခြေအနေအထားများကို ဖော်ပြပါ။

၅။ အောက်ပါ အခြေအနေအထားများကို ဖော်ပြပါ။

*** ၂၅၀၁၃၆၇၈၉၀၁၂**

เรื่อง หมายรับทราบของนายอำเภอเมืองพิษณุโลก ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑.

โดยให้เป็นไปตามการสมัครกำหนดจำนวน ณ จุดขึ้นทะเบียนที่มิใช่กิจการค้าระหว่างประเทศ
เฉพาะกรณีการขึ้นทะเบียนการนำเข้า/ส่งออก

ขอสงวนสิทธิ์ในนามของโรงเรียนวัดบ้านไร่ ขอเชิญชวนผู้ปกครองและนักเรียน
ทุกท่านได้ร่วมกันบริจาคเงินช่วยเหลือโรงเรียนวัดบ้านไร่ เพื่อใช้ในการพัฒนาโรงเรียนต่อไป
ด้วยดี

[illegible]

၁။ အထွေထွေအကျဉ်းချုပ်

ข้อมูล : หน่วยงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

តំបន់ ១១ ផែនទី ១១១១ ២១ ៣

၁.၈ မြို့နယ်အစွဲအနွယ်

๓.๖ มีผู้สนับสนุนและช่วยเหลือทางการเงินจาก ๖ ราย, ๖๕,๖๖๖ บาท, ๖๖,๖๖๖ บาท, ๖๖,๖๖๖ บาท, ๖๖,๖๖๖ บาท, ๖๖,๖๖๖ บาท, ๖๖,๖๖๖ บาท

၆၂၅

[illegible]

๑.๗ มีค่าเฉลี่ยอันดับของโรงเรียน ๓ อันดับแรกตามบริวาร: ๖๒ (๑๗) (๖๒) (๖๒)

ยี่ห้อ: 100-100-100-100-100

๓.๕ มีตราประทับที่ใบเสร็จรับเงิน, หนังสือมอบหมาย, และใบกำกับภาษี

១.៦ ដើម្បីទទួលបានសេវាប្រតិបត្តិការប្រកួតប្រជែង

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

๒.๑. มีคำสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามระเบียบและกำหนดไว้ในคู่มือปฏิบัติงาน

7. $\frac{1}{2} \frac{d}{dt} \int_{\mathbb{R}^n} |\nabla u|^2 dx = \int_{\mathbb{R}^n} u \Delta u dx$

การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๒ ของสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครเซี่ยงไฮ้

๕๓. มีผู้ทำอาชีพนี้ประมาณสิบห้าพันบาท, ระหว่างคุณใดละก็เรื่องนี้อธิบาย
 ภายหลังว่า, เป็นสิ่งที่น่าทึ่งมาก, มันก็ถูกกล่าวถึง, ระหว่างคุณใดละก็เรื่องนี้อธิบาย
 ภายหลังว่า, เป็นสิ่งที่น่าทึ่งมาก, มันก็ถูกกล่าวถึง, ระหว่างคุณใดละก็เรื่องนี้อธิบาย

- ๙ -

๓.๘ คณะทำงานบริหารร่วมเจ้าศูนย์เฝ้าระวังภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถ ใช้ข้อมูล การพัฒนา ที่สามารถใช้ในการจัดการระบบ การป้องกันภัยคุกคามทาง

๓.๙ ผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หรือวิทยุคมนาคม เจ้าศูนย์เฝ้าระวังภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้รับ การพัฒนา ๓.๙.๑ การดำเนินการป้องกันภัยคุกคามทาง

๓.๑๐ คณะทำงานบริหารร่วมเจ้าศูนย์เฝ้าระวังภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถ ใช้ข้อมูล การพัฒนา จัดการ การป้องกันภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

ด้านที่ ๓ การบริหารจัดการ

๓.๑๑ ระบบการป้องกัน

๓.๑๑.๑ มี การจัดทำฐานข้อมูลภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศในพื้นที่ยุทธศาสตร์

๓.๑๑.๒ มี การจัดทำฐานข้อมูลภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

๓.๑๑.๓ มี การจัดทำฐานข้อมูลภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

๓.๑๑.๔ มี การจัดทำฐานข้อมูลภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศในพื้นที่ยุทธศาสตร์

๓.๑๑.๕ มี การจัดทำฐานข้อมูลภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

๓.๑๑.๖ การพัฒนา

๓.๑๑.๗ มี การจัดทำฐานข้อมูลภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศในพื้นที่ยุทธศาสตร์

๓.๑๑.๘ มี การจัดทำฐานข้อมูลภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศในพื้นที่ยุทธศาสตร์

๓.๑๑.๙ มี การจัดทำฐานข้อมูลภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

๓.๑๑.๑๐ มี การจัดทำฐานข้อมูลภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

๓.๑๑.๑๑ มี การจัดทำฐานข้อมูลภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

๓.๑๑.๑๒ มี การจัดทำฐานข้อมูลภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

๓.๑๑.๑๓ การพัฒนา

๓.๑๑.๑๔ มี การจัดทำฐานข้อมูลภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

๓.๑๑.๑๕ มี การจัดทำฐานข้อมูลภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

คำสั่งคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับกับการดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ที่ ๓๓ /๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ด้วยในการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับกับการดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓ คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับกับการดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนเห็นสมควรให้มีคณะกรรมการตรวจประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๘ (๖) แห่งระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบกับมติคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับกับการดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ คณะอนุกรรมการตรวจประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ชุดที่ ๑ ประกอบด้วย

๑) ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท	ประธานอนุกรรมการ
๒) หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาระบบไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	กรรมการ
๓) หัวหน้ากลุ่มงานปฏิบัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	กรรมการและเลขานุการ
๔) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท	ผู้ช่วยเลขานุการ

๑.๒ คณะอนุกรรมการตรวจประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน
สำนักงานยุติธรรมจังหวัด ชุดที่ ๒ ประกอบด้วย

๑) ผู้อำนวยการสำนักงานยุติธรรมจังหวัด	ประธานอนุกรรมการ
๒) หัวหน้ากลุ่มพัฒนาและส่งเสริมระบบงานยุติธรรม	กรรมการ
๓) พนักงานคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	กรรมการและเลขานุการ
๔) เจ้าหน้าที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (ถ้ามี)	ผู้ช่วยเลขานุการ

- ๒ -

๓.๓ คณะอนุกรรมการตรวจสอบประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน สำนักงานยุติธรรมจังหวัด ชุติ ๓ ประกอบด้วย

๑) ยุติธรรมจังหวัด	ประธานอนุกรรมการ
๒) หัวหน้ากลุ่มพัฒนาและส่งเสริมระบบงานยุติธรรม	กรรมการ
๓) พนักงานคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	กรรมการและเลขานุการ
๔) เจ้าหน้าที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (ถ้ามี)	ผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ ตรวจสอบและประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนในพื้นที่ความรับผิดชอบ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๒.๒ สรุปรายงานผลการตรวจสอบและประเมินเสนอนายทะเบียนและคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับการดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนทราบ

๒.๓ สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับการดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด

๒.๔ ปฏิบัติหน้าที่อื่นใด ตามที่คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับการดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายเรืองศักดิ์ สุวารี)

อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ประธานกรรมการส่งเสริมและกำกับการดำเนินงาน

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

**คำขอขึ้นทะเบียนศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน
ตามระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ว่าด้วยการใกล้เคียงข้อพิพาท
ของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๒**

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรียน อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ข้าพเจ้า.....เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....

เลขประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่เลขที่.....หมู่ที่.....

ตรอก/ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....E-mail.....

และผู้ร่วมขอขึ้นทะเบียนศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน จำนวน.....คน ประสงค์ขอขึ้นทะเบียน
ศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการใกล้เคียงข้อพิพาทตามพระราชบัญญัติ
การใกล้เคียงข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ และระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ว่าด้วยการใกล้เคียงข้อพิพาท
ของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีสถานที่ตั้ง ณ.....

เลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....โทรสาร.....

และขอส่งเอกสารหลักฐานประกอบคำขอ ดังนี้

- ☐ ข้อมูลผู้ร่วมขอขึ้นทะเบียนศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน จำนวน.....คน
- ☐ แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชนที่ขอขึ้นทะเบียน
- ☐ เอกสาร/หลักฐานอื่น เช่น หนังสือขออนุญาตใช้สถานที่ราชการ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความดังกล่าวข้างต้นและเอกสารหลักฐานประกอบคำขอถูกต้องเป็นจริง
ทุกประการ ข้าพเจ้าได้อ่านรายละเอียดตามระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ว่าด้วยการใกล้เคียงข้อพิพาท
ของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๒ เข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว ยินยอมที่จะปฏิบัติตามระเบียบ
และประกาศที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำขอ

(.....)

ประธานคณะกรรมการประจำ

ศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน

- ๒ -

รายชื่อคณะกรรมการบริหารประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน
ประกอบกรขึ้นคำขอขึ้นทะเบียนศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

คณะกรรมการบริหารประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนที่ประชาชนคัดเลือกกันเอง

๑.	ประธานคณะกรรมการ
๒.	รองประธานกรรมการ
๓.	เหรัญญิก
๔.	เลขานุการ
๕.	กรรมการ

โดยมีผู้ผ่านการอบรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามหลักสูตรที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติรับรอง อย่างน้อย ๑ คน คือ

๑.
๒.

ทั้งนี้ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งที่ปรึกษากรรมการตามความเหมาะสม

๑.
๒.
๓.

รายชื่อคณะกรรมการเพิ่มเติม (ถ้ามี) นอกเหนือจากคณะกรรมการบริหารประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ไม่เกิน ๑๐ คน ประกอบด้วย

๑.	กรรมการ
๒.	กรรมการ
๓.	กรรมการ
๔.	กรรมการ
๕.	กรรมการ
๖.	กรรมการ
๗.	กรรมการ
๘.	กรรมการ
๙.	กรรมการ
๑๐.	กรรมการ

- ๓ -

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบุคคลที่ร่วมจัดตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนทุกคนรับทราบ และยินยอมดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน เมื่อได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ และระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๒

.....
(.....)

ประธานคณะกรรมการประจำ
ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

- ๔ -

ข้อมูลผู้ประสงค์ร่วมขอขึ้นทะเบียนศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
 ข้าพเจ้า.....เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....
 เลขบัตรประจำตัวประชาชน.....ที่อยู่เลขที่.....หมู่ที่.....
 ตระกูล/ชื่อย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....
 อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
 โทรศัพท์.....โทรสาร.....E-mail.....
☐ เป็นผู้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒
☐ ตำแหน่งทางสังคม (เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน)

ประสงค์ขอขึ้นทะเบียนศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ และระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยขอรับรองว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- ☐ เป็นบุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทย
- ☐ เป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะ
- ☐ มีภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ในเขตที่จะขอขึ้นทะเบียนศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน
- ☐ ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- ☐ ไม่เป็นบุคคลที่ศาลมีคำสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- ☐ ไม่เป็นผู้เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความดังกล่าวข้างต้นนี้เป็นความจริง และทราบว่าหากระบุข้อความที่ผิดจากความเป็นจริง จะเป็นสาเหตุให้ถูกตัดสิทธิในการขอขึ้นทะเบียนศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

และเพื่อเป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้าพเจ้ายินยอมให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลของข้าพเจ้า ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขอขึ้นทะเบียนเป็นศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในครั้งนี้ และใช้ประโยชน์ในทางราชการที่เกี่ยวข้องตามระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้

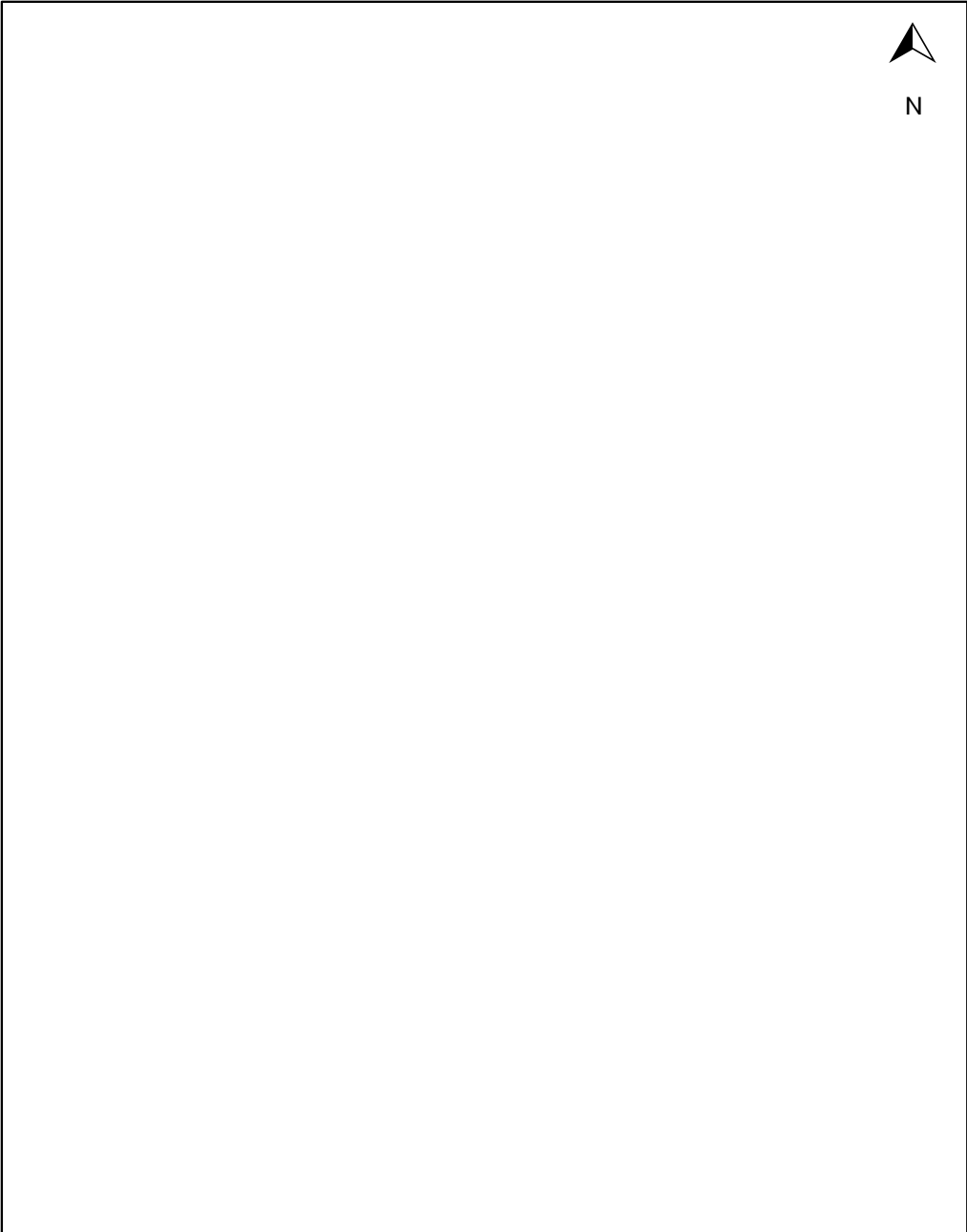
ลงชื่อ.....
 (.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

- ๕ -

แผนที่แสดงที่ตั้งขอขึ้นทะเบียนศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

คำอธิบายการตรวจและประเมินมาตรฐานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ด้านที่ 1 โครงสร้างเชิงกายภาพ

1.1 มีสำนักงานที่ตั้ง

มีสถานที่ตั้งในส่วนราชการ เช่น สำนักงานเขต, เทศบาล, อบต., วัด, โรงเรียน, ศูนย์ กชน., ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ซึ่งมีพื้นที่เหมาะสม ประชาชนผู้รับบริการสามารถติดต่อขอใช้บริการได้สะดวก)

คะแนน

2

ตัวอย่าง

มีสถานที่ตั้งส่วนตัว เช่น ที่บ้าน

คะแนน

1

ตัวอย่าง

ไม่มีสถานที่ตั้ง คะแนน 0

1.2 มีป้ายชื่อศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน ติดไว้ ณ ที่ตั้งศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน

มีป้ายถาวรแสดงชื่อศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน ที่มีความคงทนถาวรผลิตจากวัสดุประเภทอะคริลิก, ไม้, โลหะ เป็นต้น

คะแนน

2

ตัวอย่าง

มีป้ายชั่วคราวแสดงชื่อศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน ที่ผลิตจากวัสดุประเภท ไวน์ล, ฟิวเจอร์บอร์ด, ผ้าดิบ เป็นต้น

คะแนน

1

ตัวอย่าง

ไม่มีป้าย คะแนน 0

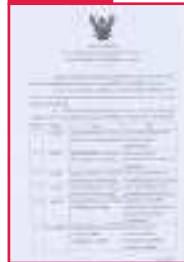
1.3 มีการติดประกาศคำสั่งจัดตั้งศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน

มีการติดประกาศคำสั่งตั้ง ศูนย์ใกล้เคียงฯ ชัดเจน เป็นปัจจุบัน

คะแนน

2

ตัวอย่าง

มีการติดประกาศคำสั่งตั้ง ศูนย์ใกล้เคียงฯ ไม่เป็นปัจจุบัน

คะแนน

1

ไม่มีการติดประกาศคำสั่งตั้งศูนย์ใกล้เคียงฯ คะแนน 0

1.4 มีการจัดทำผังโครงสร้าง คณะทำงานบริหารประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

มีผังโครงสร้างคณะทำงานบริหารประจำศูนย์ฯชัดเจน เป็นปัจจุบัน โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ที่ปรึกษา
2. ประธานคณะทำงาน
3. รองประธานคณะทำงาน
4. คณะทำงาน
5. เทรญญิก
6. เลขานุการ ฯลฯ

คะแนน

2

ตัวอย่าง

มีผังโครงสร้างคณะทำงานบริหารประจำศูนย์ฯไม่เป็นปัจจุบัน

คะแนน

1

ไม่มีผังโครงสร้างคณะทำงานบริหารประจำศูนย์ฯ คะแนน 0

1.5 มีสถานที่ที่จัดไว้สำหรับการจัดกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

มีสถานที่ถาวร ไม่มีสิ่งรบกวน ในการจัดกระบวนการไกล่เกลี่ยฯ

คะแนน

2

ตัวอย่าง

มีสถานที่สำหรับการจัดกระบวนการไกล่เกลี่ยฯ แต่มีสิ่งรบกวน (เป็นพื้นที่โล่ง ไม่ได้ปิดมิดชิด)

คะแนน

1

ตัวอย่าง

ไม่มีสถานที่สำหรับการจัดกระบวนการไกล่เกลี่ยฯ คะแนน 0

1.6 มีอุปกรณ์พร้อมสำหรับการให้บริการผู้มาขอรับบริการ

มีอุปกรณ์พร้อมสำหรับการให้บริการผู้มาขอรับบริการ เช่น เครื่องพิมพ์ คอมพิวเตอร์ โต๊ะ เก้าอี้

คะแนน

2

ตัวอย่าง

มีอุปกรณ์พร้อมสำหรับการให้บริการผู้มาขอรับบริการ
เช่น แบบฟอร์ม แฟ้มจัดเก็บเอกสาร

คะแนน

1

ไม่มีอุปกรณ์พร้อมสำหรับการให้บริการผู้มาขอรับบริการ คะแนน 0

ตัวอย่าง

ด้านที่ 2 บุคลากร

2.1 มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารประจำศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน

มีคำสั่งแต่งตั้งเป็นปัจจุบัน เป็นที่ยอมรับ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ที่ปรึกษา
2. ประธานคณะทำงาน
3. รองประธานคณะทำงาน
4. คณะทำงาน
5. เทัญญิก
6. เลขานุการ ฯลฯ

คะแนน

2

ตัวอย่าง

มีคำสั่งแต่งตั้ง แต่ไม่เป็นปัจจุบัน

คะแนน

1

ไม่มีคำสั่งแต่งตั้ง คะแนน 0

2.2 มีบุคลากรประสานงานประจำศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน หรือมีช่องทางให้ประชาชนสามารถติดต่อได้เมื่อต้องการขอรับบริการ

มีบุคลากรประสานงานประจำศูนย์ใกล้เคียงฯ ได้ตลอดเวลา

คะแนน

2

ตัวอย่าง

มีการติดประกาศหมายเลขโทรศัพท์ ผู้ประสานงานประจำศูนย์ใกล้เคียงฯ ไว้ในที่เปิดเผยชัดเจน หากประชาชนประสงค์ที่จะขอรับบริการ

มีบุคลากรประสานงานประจำศูนย์ใกล้เคียงฯ ในเวลาราชการ

คะแนน

1

ไม่มีบุคลากรประสานงานประจำศูนย์ใกล้เคียงฯ คะแนน 0

2.3 มีผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน (เป็นผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรอบรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามหลักสูตรที่ กพยช. รับรอง)

มีผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยฯ มีประสบการณ์ และผ่านการฝึกอบรมมา ไม่น้อยกว่า 3 คน

คะแนน

2

มีผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยฯ มีประสบการณ์ และผ่านการฝึกอบรม จำนวน 1-2 คน

คะแนน

1

ตัวอย่าง

ผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยฯ ได้รับการพัฒนาศักยภาพ “หลักสูตร อบรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทฯ” โดยให้จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรดังกล่าว ไว้ที่ศูนย์ฯ

ไม่มีผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยฯ หรือผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยไม่มีประสบการณ์ และไม่ผ่านการฝึกอบรม คะแนน 0

2.4 คณะทำงานบริหารประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ด้านการจัดกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ตามหลักสูตรที่กรมฯ กำหนด

คะแนน

2

ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ตามหลักสูตรอื่นๆ

คะแนน

1

ตัวอย่าง

คณะทำงานบริหารประจำได้ รับการพัฒนาศักยภาพ “หลักสูตรทักษะการจัด กระบวนการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาท” โดยให้จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ที่ ผ่านการอบรมหลักสูตรดังกล่าว ไว้ที่ศูนย์ฯ หรือจัดเก็บหนังสือ เชิญเข้าร่วมอบรม พร้อม ภาพถ่ายการเข้าร่วมอบรม ไว้ในแฟ้มเอกสาร

ไม่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ตามหลักสูตรที่กรมฯ กำหนด และหลักสูตรอื่น ๆ คะแนน 0

2.5 ผู้ใกล้ชิดข้อพิพาทประจำศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ตามหลักสูตรที่กรมฯ กำหนด

คะแนน

2

ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ตามหลักสูตรอื่นๆ

คะแนน

1

ไม่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ตามหลักสูตรที่กรมฯ กำหนด และหลักสูตรอื่น ๆ คะแนน 0

ตัวอย่าง

ผู้ใกล้ชิดได้รับการพัฒนาศักยภาพ “หลักสูตรเทคนิคการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง” หรือ “หลักสูตรเทคนิคการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญา” โดยให้จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรดังกล่าวไว้ที่ศูนย์ฯ หรือจัดเก็บหนังสือเชิญเข้าร่วมอบรม พร้อมภาพถ่ายการเข้าร่วมอบรมไว้ในแฟ้มเอกสาร

2.6 คณะทำงานบริหารประจำศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน ได้รับการพัฒนาศักยภาพในด้านต่างๆ สามารถแนะนำภารกิจของกระทรวงยุติธรรม

ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ตามหลักสูตรที่กรมฯ กำหนด

คะแนน

2

ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ตามหลักสูตรอื่นๆ

คะแนน

1

ไม่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ตามหลักสูตรที่กรมฯ กำหนด และหลักสูตรอื่น ๆ คะแนน 0

ตัวอย่าง

คณะทำงานบริหารฯ ได้รับการพัฒนาศักยภาพ “หลักสูตรอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ” โดยให้จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรดังกล่าวไว้ที่ศูนย์ฯ หรือจัดเก็บหนังสือเชิญเข้าร่วมอบรม พร้อมภาพถ่ายการเข้าร่วมอบรมไว้ในแฟ้มเอกสาร

ด้านที่ 3 การบริหารจัดการ

3.1 ระบบข้อมูล

3.1.1 มีการจัดทำฐานข้อมูลพื้นฐานของชุมชนในพื้นที่ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

มีข้อมูลพื้นที่ปกครองครบถ้วน เป็นปัจจุบัน เช่น ข้อมูลประชากร

คะแนน

2

มีข้อมูลพื้นที่ปกครอง แต่ไม่เป็นปัจจุบัน

คะแนน

1

ไม่มีข้อมูลพื้นที่ปกครอง

คะแนน

0

ตัวอย่าง

จัดทำข้อมูลพื้นที่ปกครองในพื้นที่ที่ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนตั้งอยู่ เก็บไว้ในแฟ้มเอกสารประจำศูนย์ฯ อาทิ

- ข้อมูลทั่วไปพื้นที่ที่ตั้ง
- ข้อมูลชุมชน
- ข้อมูลประชากร

3.1.2 มีทะเบียน ผู้ไกล่เกลี่ยในพื้นที่

มีทะเบียนถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน

คะแนน

2

มีทะเบียน แต่ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน

คะแนน

1

ไม่มีทะเบียน

คะแนน

0

ตัวอย่าง

ตัวอย่าง

3.1.3 มีบัญชีผู้ไกล่เกลี่ยในพื้นที่

มีบัญชีถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน

คะแนน

2

มีบัญชี แต่ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน

คะแนน

1

ไม่มีทะเบียน

คะแนน

0

ตัวอย่าง

ตัวอย่าง

3.1.4 มีการเก็บข้อมูลผลการปฏิบัติงานของ ผู้ใกล้ชิด และคณะทำงาน บริหารประจำศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน

มีการเก็บข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน

คะแนน

2

ตัวอย่าง

เก็บข้อมูลผลการปฏิบัติงานของผู้ใกล้ชิด และคณะทำงานบริหารประจำศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชนในเก็บไว้ในแฟ้มเอกสารประจำศูนย์ฯ ประเด็นดังนี้

- 1) การใกล้เคียงข้อพิพาท
- 2) การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการใกล้เคียงข้อพิพาท พ.ศ. 2562
- 3) การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและกฎหมายที่จำเป็น อาทิ พระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2558 พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546
- 4) การชี้ช่องทางแก่ประชาชนในการขอรับบริการตามบทบาทภารกิจของกระทรวงยุติธรรม

มีการเก็บข้อมูล แต่ไม่เป็นปัจจุบัน

คะแนน

1

ไม่มีการเก็บข้อมูล คะแนน 0

3.1.5 สรุปผลและรายงานผลการดำเนินงานทุกเดือน

มีสรุปผลการดำเนินงานทุกเดือน

คะแนน

2

มีสรุปผลการดำเนินงานบางเดือน

คะแนน

1

ไม่มีการสรุปผลการดำเนินงาน คะแนน 0

ตัวอย่าง

รายงานผลการดำเนินงาน ข้อ 3.1.4 ตามแบบฟอร์ม ที่กรมฯ กำหนดให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพรับทราบเป็นประจำทุกเดือน และเก็บไว้ในแฟ้มเอกสารประจำศูนย์ฯ

3.2 การพัฒนาระบบงาน

3.2.1 มีการประชุมคณะกรรมการประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน (โดยมีการบันทึกการประชุม, ภาพถ่าย, เอกสารลงทะเบียน, อื่นๆ)

มีการประชุมฯ โดยมีการบันทึก, ภาพถ่าย, เอกสารลงทะเบียน

คะแนน

2

ตัวอย่าง

มีการจัดทำรายงานการประชุม การบันทึกภาพ เก็บไว้ในแฟ้ม เอกสารประจำศูนย์ฯ

มีการประชุมฯ โดยไม่มีการบันทึก, ภาพถ่าย, เอกสารลงทะเบียน

คะแนน

1

ไม่มีการประชุมฯ คะแนน 0

3.2.2 รายงานผลการประชุมคณะกรรมการประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ทุกครั้งเมื่อมีการประชุม

มีการรายงานทุกครั้ง

คะแนน

2

ตัวอย่าง

รายงานผลการประชุมตามข้อ 3.2.1 ให้กรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพรับทราบเป็นประจำทุกเดือน และเก็บไว้ในแฟ้ม เอกสารประจำศูนย์ฯ

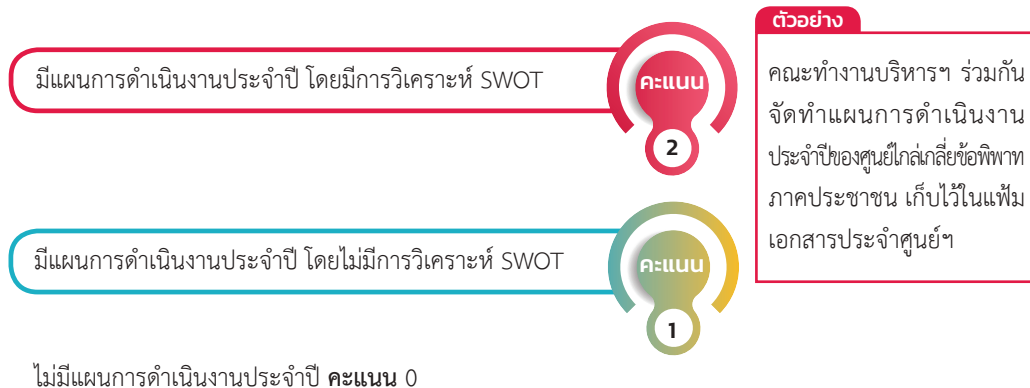
มีการรายงานไม่ทุกครั้ง

คะแนน

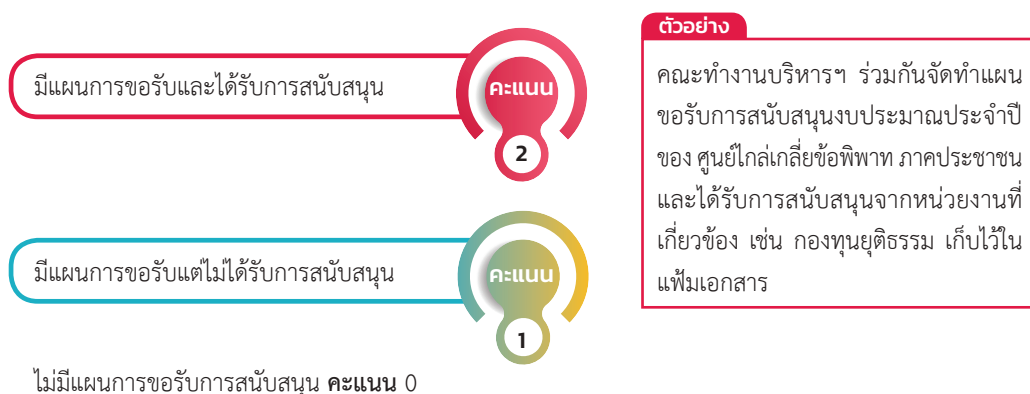
1

ไม่มีการรายงานฯ คะแนน 0

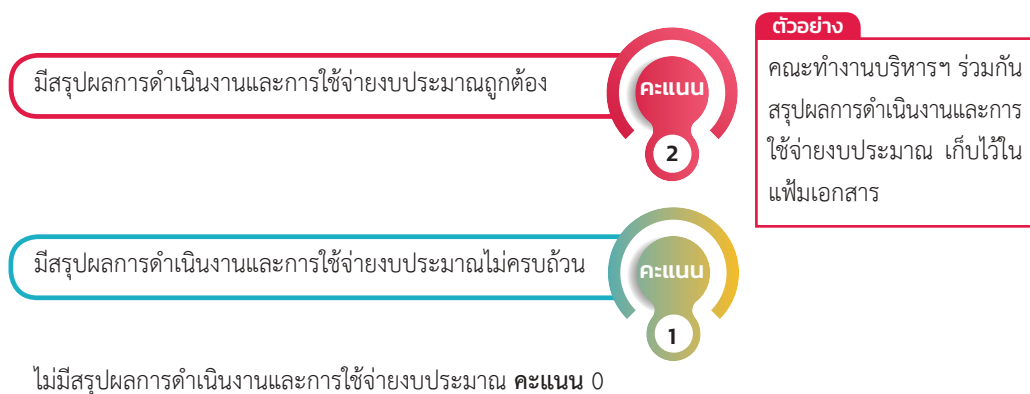
3.2.3 แผนดำเนินงานประจำปี

3.2.4 แผนการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับการดำเนินงานศูนย์ใกล้เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

3.2.5 มีการสรุปผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณเก็บไว้ประจำศูนย์ฯ

3.3การมีส่วนร่วม

3.3.1 มีการเข้าโครงการ/กิจกรรม ร่วมกับสำนักงานยุติธรรม หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

มีส่วนร่วมกับยุติธรรมจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากกว่า 1 ครั้ง

คะแนน

2

มีส่วนร่วมกับยุติธรรมจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 1 ครั้ง

คะแนน

1

ไม่มีการขับเคลื่อนร่วมกับยุติธรรมจังหวัด
หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คะแนน 0

ตัวอย่าง

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ร่วมกับสำนักงานยุติธรรมจังหวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกยุติธรรม ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เก็บไว้ในแฟ้มเอกสาร เช่น

- การขออนุมัติจัดกิจกรรม
- หนังสือเชิญเข้าร่วมจัดกิจกรรม
- ภาพถ่ายการจัดกิจกรรม

3.3.2 การทำกิจกรรมร่วมกับอาสาสมัครเครือข่ายกระทรวงยุติธรรมในพื้นที่

มีส่วนร่วมกันมากกว่า 1 ครั้ง

คะแนน

2

มีส่วนร่วมกัน 1 ครั้ง

คะแนน

1

ไม่มีกิจกรรมร่วมกับ
อาสาสมัครในพื้นที่ คะแนน 0

ตัวอย่าง

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ร่วมกับเครือข่ายหรืออาสาสมัครอื่น ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เก็บไว้ในแฟ้มเอกสารประจำศูนย์ฯ เช่น

- การขออนุมัติจัดกิจกรรม
- หนังสือเชิญเข้าร่วมจัดกิจกรรม
- ภาพถ่ายการจัดกิจกรรม

ด้านที่ 4 งานบริการ

4.1 การใกล้เคียงข้อพิพาท

4.1.1 การจัดกระบวนการใกล้เคียงแล้วเสร็จภายในกำหนด (ตามมาตรฐานขั้นตอนและระยะเวลาการใกล้เคียงข้อพิพาทของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน)

มีการจัดกระบวนการฯตามขั้นตอนเสร็จภายในกำหนด

คะแนน

2

ตัวอย่าง

ดำเนินการจัดกระบวนการ
ใกล้เคียงข้อพิพาทตามที่คู่มือร้องขอ
โดยดำเนินการแล้วเสร็จภายใน
ระยะเวลาการใกล้เคียงข้อพิพาท
ของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาท
ภาคประชาชน

มีการจัดกระบวนการฯ ตามขั้นตอนไม่แล้วเสร็จภายในกำหนด

คะแนน

1

มีการจัดกระบวนการฯไม่เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด คะแนน 0

4.1.2 ความขัดแย้งยุติได้

ความขัดแย้งยุติได้ร้อยละ 80 ขึ้นไป ไม่ว่าจะผลจะสำเร็จหรือไม่

คะแนน

2

ตัวอย่าง

ศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาท
ภาคประชาชน สามารถจัดการ
ความขัดแย้งให้ยุติได้ ร้อยละ
80 ของจำนวนข้อพิพาทที่ยื่น
ขอรับการใกล้เคียง

ความขัดแย้งยุติได้ร้อยละ 50 – 79 ไม่ว่าจะผลจะสำเร็จหรือไม่

คะแนน

1

ตัวอย่าง

ศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาท
ภาคประชาชน สามารถจัดการ
ความขัดแย้งให้ยุติได้ ร้อยละ
50 – 79 ของจำนวนข้อพิพาท
ที่ยื่นขอรับการใกล้เคียง

ตัวอย่าง

ศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาท ภาคประชาชน สามารถจัดการความขัดแย้ง
ให้ยุติได้ ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนข้อพิพาทที่ยื่นขอรับการใกล้เคียง

4.1.3 มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงระดับข้อพิพาทดำเนินการตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562

การจัดทำบันทึกข้อตกลงฯ เป็นไปตามมาตรฐาน ร้อยละ 90

คะแนน

2

ตัวอย่าง

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน จัดทำบันทึกข้อตกลงฯ เป็นไปตามมาตรฐาน ร้อยละ 90 ของจำนวนข้อพิพาทที่ยื่นขอรับการไกล่เกลี่ย

การจัดทำบันทึกข้อตกลงฯ เป็นไปตามมาตรฐาน ร้อยละ 50 – 89

คะแนน

1

ตัวอย่าง

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน จัดทำบันทึกข้อตกลงฯ เป็นไปตามมาตรฐาน ร้อยละ 50 – 89 ของจำนวนข้อพิพาทที่ยื่นขอรับการไกล่เกลี่ย

การจัดทำบันทึกข้อตกลงฯ เป็นไปตามมาตรฐาน ต่ำกว่าร้อยละ 50 คะแนน 0

ตัวอย่าง

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน จัดทำบันทึกข้อตกลงฯ เป็นไปตามมาตรฐาน ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนข้อพิพาทที่ยื่นขอรับการไกล่เกลี่ย

4.2 การอำนวยความสะดวกและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงความยุติธรรมของประชาชน

4.2.1 การจัดกิจกรรมให้ความรู้ทางกฎหมาย การเฝ้าระวังและป้องกันปัญหาตามงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

มีการจัดกิจกรรมเชิงป้องกันมากกว่า 1 ครั้ง

คะแนน

2

มีการจัดกิจกรรมเชิงป้องกัน 1 ครั้ง

คะแนน

1

ไม่มีการจัดกิจกรรมเชิงป้องกัน คะแนน 0

ตัวอย่าง

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรม/โครงการให้ความรู้ทางกฎหมายตามงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจากกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และกองทุนยุติธรรม เก็บไว้ในแฟ้มเอกสารประจำศูนย์ฯ เช่น

- การขออนุมัติจัดกิจกรรม
- หนังสือเชิญเข้าร่วมจัดกิจกรรม
- ภาพถ่ายการจัดกิจกรรม

4.2.2 มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ส่วนราชการและประชาชนทั่วไปทราบ

มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วไปมากกว่า 1 ช่องทาง

คะแนน

2

มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วไป 1 ช่องทาง

คะแนน

1

ไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วไป คะแนน 0

ตัวอย่าง

ศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาท
ภาคประชาชน ประชาสัมพันธ์
บทบาทภารกิจของศูนย์ฯ
ให้ประชาชนรับทราบผ่าน
ช่องทางต่างๆ เช่น หอกระจาย
ข่าว เสียงตามสายวิทยุชุมชน
จัดนิทรรศการ

4.3 มาตรฐานการให้บริการ

4.3.1 การจัดเก็บข้อมูลประชาชนผู้มารับบริการและการจัดหมวดหมู่แฟ้มเอกสารของศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน

มีการจัดเก็บข้อมูลประชาชน ผู้มารับบริการทุกงานบริการ

คะแนน

2

ตัวอย่าง

ต้องจัดเก็บข้อมูลประชาชนผู้มารับบริการ เก็บไว้ในแฟ้มเอกสารประจำศูนย์ฯ เช่น

- 1) การใกล้เคียงข้อพิพาทตามพระราชบัญญัติการใกล้เคียงข้อพิพาท พ.ศ. 2562
- 2) พระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2558
- 3) พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544
- 4) พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546
- 5) การชี้ช่องทางบอกทางแก่ประชาชนในการขอรับบริการตามบทบาทภารกิจของกระทรวงยุติธรรม

มีการจัดเก็บข้อมูลประชาชนผู้มารับบริการบางงานบริการ

คะแนน

1

ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลประชาชนผู้มารับบริการ คะแนน 0

4.3.2 มีคู่มือการปฏิบัติงาน หรือเอกสารเผยแพร่งานบริการ

มีคู่มือการปฏิบัติงานหรือเอกสารเผยแพร่ทุกงานบริการ

คะแนน

2

ตัวอย่าง

มีคู่มือการปฏิบัติงาน หรือเอกสารเผยแพร่งานบริการ

มีคู่มือการปฏิบัติงานหรือเอกสารเผยแพร่บางงานบริการ

คะแนน

1

ไม่มีคู่มือการปฏิบัติงานหรือเอกสารเผยแพร่ คะแนน 0

4.3.3 มีผังขั้นตอนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแสดงแก่ผู้รับบริการ

มีผังขั้นตอนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทแสดงทุกงานบริการ

คะแนน

2

ตัวอย่าง

ติดประกาศผังขั้นตอน การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เพื่อแสดงแก่ผู้รับบริการอย่างชัดเจน

มีผังขั้นตอนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทแสดงบางงานบริการ

คะแนน

1

ไม่มีผังขั้นตอนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทแสดง คะแนน 0

4.3.4 มีการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ

มีการประเมินความพึงพอใจทุกงานบริการ

คะแนน

2

มีการประเมินความพึงพอใจบางงานบริการ

คะแนน

1

ไม่มีการประเมินความพึงพอใจ คะแนน 0

ตัวอย่าง

ศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทภาคประชาชน
ประเมินความพึงพอใจผู้รับบริการศูนย์ฯ

4.3.5 มีระบบการจัดการข้อร้องเรียน

มีระบบการจัดการข้อร้องเรียนหลากหลายช่องทาง

คะแนน

2

มีระบบการจัดการข้อร้องเรียน 1 ช่องทาง

คะแนน

1

ไม่มีระบบการจัดการข้อร้องเรียน คะแนน 0

ตัวอย่าง

ศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาท
ภาคประชาชน มีการรับฟังและ
จัดการข้อร้องเรียนการให้
บริการแก่ประชาชนของศูนย์ฯ
ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น ทาง
กลุ่มไลน์, Facebook Fan
Page, กล่องรับเรื่องร้องเรียน

4.3.6 มีการวัดความพึงพอใจของคู่กรณีในการจัดทำบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาท

คู่กรณีมีความพึงพอใจร้อยละ 90

คะแนน

2

ตัวอย่าง

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ประเมินความพึงพอใจของคู่กรณีในการจัดทำบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาท

คู่กรณีมีความพึงพอใจร้อยละ 50 – 89

คะแนน

1

คู่กรณีมีความพึงพอใจต่ำกว่าร้อยละ 50 คะแนน 0

สูตรการคำนวณ

ให้คำนวณจากแต่ละด้าน โดยนำค่าคะแนนที่ได้คูณด้วยค่าถ่วงน้ำหนักหารด้วยค่าคะแนนเต็ม แล้วนำค่าคะแนนที่ได้ในแต่ละด้านมาบวกรวมกัน ดังนี้

ค่าคะแนนที่ได้ $\times$ ค่าถ่วงน้ำหนัก

เช่น ด้านที่ 1 ได้ 8 คะแนน คือ $8 \times 10 = 80$

ค่าคะแนนเต็มในแต่ละด้าน

10

เกณฑ์การให้คะแนน :

1. พิจารณาจากผลการดำเนินงานตามเกณฑ์การพิจารณา โดยนำคะแนนที่ได้มาถ่วงน้ำหนักเป็นรายชื่อ
2. ค่าคะแนนที่ได้เมื่อถ่วงน้ำหนักตามเกณฑ์ข้อ 1 รวมกัน 4 ด้าน เกินกว่าร้อยละ 50 ถือว่าผ่านเกณฑ์การตรวจ

ระดับผลการตรวจ

ระดับดีเด่น (A) ได้คะแนนร้อยละ 81-100

ระดับดีมาก (B) ได้คะแนนร้อยละ 71-80

ระดับดี (C) ได้คะแนนร้อยละ 61-70

ระดับพอใช้ (D) ได้คะแนนร้อยละ 50-60

ระดับต้องพัฒนา (E) ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50

ภาคผนวก ค

READ MORE >

ค/1

	แบบรายการเอกสารประกอบคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	
ส่วนที่ 1		
เอกสารหลักฐานประกอบคำร้องขอ :		
ผู้ยื่นคำร้องขอ (นาย /นาง /นางสาว) ประเด็นข้อพิพาท		
คำร้องเลขที่		
☐ สำเนาการเปลี่ยนชื่อ – นามสกุล (ผู้ร้อง / คู่กรณี) ☐ หนังสือมอบอำนาจ ☐ สัญญาจ้าง , สัญญาซื้อเงิน , สัญญาซื้อขาย , อื่น ๆ ☐ คำพิพากษาคourt ☐ บันทึกประจำวัน ☐ อื่น ๆ		
การพิจารณามีคำสั่ง		
☐ รับคำร้องขอ เจ้าหน้าที่ออกหลักฐานแสดงการรับคำร้อง และจัดทำบันทึกเสนอต่อนายทะเบียน ☐ ไม่รับคำร้องขอเนื่องจาก ☐ ไม่เข้าหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 ☐ เอกสารประกอบคำร้องขอไม่ครบถ้วน ผู้ยื่นคำร้องดำเนินการแก้ไขหรือเตรียมเอกสารให้ถูกต้อง ครบถ้วน ภายใน 30 วัน คือ ☐ อื่น ๆ		
ส่วนที่ 2		
หลักฐานการรับคำขอ		
ข้าพเจ้า (นาย /นาง /นางสาว) ตำแหน่ง หน่วยงาน		
☐ ได้รับคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของ (นาย /นาง /นางสาว) กรณี เลขที่รับ ลงวันที่ ได้เรียบร้อยแล้ว ☐ ไม่ได้รับคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เนื่องจาก และควรยื่นเอกสารเพิ่มเติม ภายในวันที่		
หมายเหตุ หากมีข้อสงสัยสอบถาม		
ลงชื่อ		เจ้าหน้าที่

๗. ความเห็นของเจ้าหน้าที่/การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อพิพาททางแพ่ง

- ☐ ข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดินที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับโฉนดที่ดิน
- ☐ ข้อพิพาทระหว่างสหภาพเกษตรกรกับบริษัทเอกชน
- ☐ ข้อพิพาทอื่นที่นอกเหนือจากข้อพิพาททางแพ่ง
- ☐ ข้อพิพาทอื่นที่มีมูลเหตุฟ้องไม่เกี่ยวพันกับสหภาพ หรือไม่เกี่ยวพันกับสหกรณ์ในพระราชบัญญัติ (หน่วยงานรัฐ)
- ☐ ข้อพิพาททางแพ่งที่มีมูลเหตุฟ้องไม่เกี่ยวพันกับสหภาพ หรือไม่เกี่ยวพันกับสหกรณ์ในพระราชบัญญัติ (ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน)

ข้อพิพาททางอาญา

- ☐ ข้อพิพาททางอาญา ที่มีคดีอาญาความผิด (ระบุชื่อ)
- ☐ ความผิดทางอาญา ความผิดตามกฎหมายอาญา
- ☐ มาตรา ๓๒๖-๓๒๗ ☐ มาตรา ๓๒๘ ☐ มาตรา ๓๒๙ ☐ มาตรา ๓๓๐ ☐ มาตรา ๓๓๑ ☐ มาตรา ๓๓๒ ☐ มาตรา ๓๓๓ ☐ มาตรา ๓๓๔

มาตราความผิด

- ☐ ความผิดทางอาญาอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องส่วนรวมที่มีกำหนดในพระราชบัญญัติ (ระบุ)
- ☐ ข้อพิพาทอื่น (ระบุ)

สถานะข้อพิพาทขณะยื่นคำร้อง

- ☐ ข้อพิพาทไม่เคยเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยของหน่วยงานใดมาก่อน
- ☐ อยู่ระหว่างดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หน่วยงาน
- ☐ อยู่ระหว่างขั้นตอนการฟ้องคดีในศาลชั้นต้น ศาล
- ☐ อยู่ระหว่างขั้นตอนการฟ้องคดีในศาลชั้นต้น ศาล
- ☐ อยู่ระหว่างดำเนินการพิจารณาพิพากษา ศาลชั้นต้น
- ☐ ศาลมีคำสั่งให้ยุติคดี ศาลชั้นต้น
- ☐ อยู่ระหว่างขั้นตอนในคดี ศาลชั้นต้น
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

การดำเนินการที่เกี่ยวข้อง

- ☐ สถานการณ์ความมั่นคงของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน
- ☐ มีกระบวนการฟ้องคดีในศาลชั้นต้น ศาลชั้นต้น
- ☐ หน่วยงานดำเนินการฟ้องคดีในศาลชั้นต้น ศาลชั้นต้น

ดำเนินการใน

ความเห็นของเจ้าหน้าที่/การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

ลงลายมือชื่อ (เจ้าหน้าที่ในเจ้า)

(.....)

วันที่ / /

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ข้อพิพาทหมายเลขวันที่ / ๒๕.....

ข้อพิพาทหมายเลขเรื่องที่ / ๒๕.....

วันที่ เดือน พ.ศ.

หน่วยงาน/ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน.....

ข้อพิพาททางเรื่อง..... จำนวนทุนคดี..... บาท

ข้อพิพาททางอาญา..... ข้อหาฐานความผิด.....

ระหว่าง { ผู้ร้อง
..... ผู้ถูกฟ้อง

ชื่อผู้ไกล่เกลี่ย ๑.
๒.
๓.

เจ้าหน้าที่เจ้าของเรื่อง

๑. เริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ / /

ตำแหน่ง.....

๒. เริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ / /

ตำแหน่ง.....

บันทึก

๑. นัดไกล่เกลี่ยวันที่ ถึงเวลา ถึง นาฬิกา

๒. นัดไกล่เกลี่ยวันที่ ถึงเวลา ถึง นาฬิกา

๓. นัดไกล่เกลี่ยวันที่ ถึงเวลา ถึง นาฬิกา

รวมระยะเวลาที่ใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท..... ชั่วโมง

ผลการไกล่เกลี่ย

☐ สำเร็จ ☐ ไม่สำเร็จ ☐ สำเร็จบางส่วน

ผู้ร้องและผู้ถูกฟ้องไม่สามารถนำข้อเท็จจริงในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไปใช้อ้างอิงเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี กระบวนการอนุญาโตตุลาการ หรือกระบวนการพิจารณาใด ๆ หนึ่งและจะเข้าช่วยเหลือกันที่ได้รับที่ได้เพื่อการบังคับตามข้อตกลงข้อพิพาท

ลงชื่อรับทราบ

ลงชื่อ..... ผู้ร้อง

ลงชื่อ..... ผู้ถูกฟ้อง

รายละเอียดการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	
☐ ฝ่ายผู้ร้อง	วันที่.....
☐ ฝ่ายผู้ถูกฟ้อง	วันที่.....
☐ ฝ่ายรวม	วันที่.....
ลงชื่อ.....	เจ้าหน้าที่เจ้าของเรื่อง

แบบตรวจสอบ (Check List) ประกอบการจัดกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
ของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท (...ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน...)

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าหัวข้อที่ได้ดำเนินการแล้วและลงวันที่ทำกับให้ครบถ้วน

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	วัน / เดือน / ปี	หมายเหตุ
๑.	ขั้นตอนรับคำร้อง ☐ แบบคำร้องไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ☐ เอกสารหลักฐานต่าง ๆ (ถ้ามี)		
๒.	ขั้นตอน ตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น ☐ ไกล่เกลี่ยได้ตาม พ.ร.บ. ☐ ข้อพิพาททางแพ่ง ☐ ข้อพิพาททางอาญา ☐ ไกล่เกลี่ยไม่ได้ตาม พ.ร.บ. ☐ เนื่องจาก ☐ ส่งต่อหน่วยงานอื่น		
๓.	ขั้นตอนสอบถามความสมัครใจคู่กรณี/สอบถามความยินยอม/ไม่ยินยอมผู้ไกล่เกลี่ย ☐ หนังสือสอบถามความสมัครใจคู่กรณี ☐ คู่กรณีสมัครใจเข้าร่วมไกล่เกลี่ย ☐ มีหนังสือตอบรับสมัครใจเข้าร่วมกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ☐ คู่กรณีไม่สมัครใจเข้าร่วมไกล่เกลี่ย ☐ มีหนังสือตอบรับสมัครใจเข้าร่วมกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ☐ หนังสือแจ้งผลการตอบรับของคู่กรณี (ผู้ถูกร้อง ให้ผู้ร้องทราบ) ☐ หนังสือสอบถามความยินยอม/ไม่ยินยอมเป็นผู้ไกล่เกลี่ย ☐ แบบยินยอมเป็นผู้ไกล่เกลี่ย/ไม่ยินยอมเป็นผู้ไกล่เกลี่ย		
๔.	ขั้นตอนการเลือกผู้ไกล่เกลี่ย/แต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย ☐ แบบเลือกผู้ไกล่เกลี่ยของคู่กรณีทุกฝ่าย ☐ หนังสือตกลงแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย ☐ คู่กรณีแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยเอง ☐ ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหน่วยงานภาครัฐ แต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย		
๕.	ขั้นตอนขออนุเคราะห์การจัดกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ☐ หนังสือขออนุมัติจัดประชุม ☐ หนังสือเชิญเข้าร่วมกระบวนการไกล่เกลี่ย (ผู้ไกล่เกลี่ย) ☐ หนังสือเชิญเข้าร่วมกระบวนการไกล่เกลี่ย (ผู้ร้อง) ☐ หนังสือเชิญเข้าร่วมกระบวนการไกล่เกลี่ย (คู่กรณี/ผู้ถูกร้อง) ☐ ใบลงทะเบียนการประชุมไกล่เกลี่ยข้อพิพาท		
๖.	ขั้นตอนการแจ้งผลไกล่เกลี่ยที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล ☐ หนังสือแจ้งความประสงค์ของคู่กรณี ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลทราบแล้วแก่กรณี ☐ หนังสือแจ้งผลการไกล่เกลี่ยพิพาททางอาญาให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลทราบแล้วแก่กรณี		

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	วัน / เดือน / ปี	หมายเหตุ
๗	ขั้นตอน รายงานผลของใกล้เกลี่ย(ให้รายงานการใกล้เกลี่ย/บันทึกข้อตกลง) ☐ ตกลงกันได้ ☐ ตกลงกันไม่ได้ ☐ ข้อพิพาททางอาญามีตกลงกันได้ ส่งสำเนารายงานบันทึกข้อตกลงแจ้งพนักงาน พนักงานอัยการ หรือศาลทราบแล้วแต่กรณี ☐ ข้อพิพาททางอาญามีตกลงกันไม่ได้ ส่งสำเนารายงาน ผลการใกล้ เกลี่ย แจ้งพนักงาน พนักงานอัยการ หรือศาลทราบแล้วแต่กรณี		
๘	ขั้นตอน บันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาท อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ☐ ชื่อและที่อยู่กรณี ☐ ข้อพิพาทตามกฎหมาย ☐ ความสมัครใจเข้าร่วมการใกล้เกลี่ยข้อพิพาท ☐ รายละเอียดของข้อตกลงอันเป็นผลของการใกล้เกลี่ยข้อพิพาท เช่น การชดเชย เยียวยาความเสียหาย เว้นใบคู่กรณีต้องปฏิบัติตามหรือตเว้น ปฏิบัติระยะเวลา ดำเนินการหรือข้อตกลงไม่เกิดใจที่จะได้รับการชดเชยเยียวยาความเสียหาย ☐ ข้อตกลงต้องไม่เป็นการดื้อแพ่งขัดแย้งโดยกฎหมาย เป็นการหันวิสัยหรือเป็น การขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน		
๙	ขั้นตอน การเบิกจ่ายค่าตอบแทน ☐ แบบคำขอเบิกค่าตอบแทนผู้ใกล้เกลี่ย (คนเดียว) ☐ แบบคำขอเบิกค่าตอบแทนผู้ใกล้เกลี่ย (หลายคน) ☐ แบบรายงานการใช้จ่ายค่าตอบแทน		
๑๐	อื่น ๆ (ระบุ บันทึก) ☐ ☐ ☐ 		

ลงชื่อ ผู้รับผิดชอบส่วนงาน

(.....)

ลงชื่อ (ประธานคณะทำงาน/ผู้ตรวจสอบ)

(.....)

ค/5

ตัวอย่างหนังสือสอบถามความสมัครใจคู่กรณี

ที่ ยธ ๐๔๐๓ (เลขทะเบียน)/

(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน)

ที่อยู่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....

วัน เดือน ปี

เรื่อง สอบถามความสมัครใจเข้าไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

เรียน นาย/นาง/นางสาว.....

ด้วยนาย/นาง/นางสาว.....คู่กรณี (ผู้ร้อง) อยู่บ้านเลขที่.....
หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....ได้ยื่นคำร้อง
มาที่....(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน)....ขอให้ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทเรื่อง.....
โดยมีท่านเป็นคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง

ในการนี้.....(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน).....ขอสอบถามความสมัครใจ
ในการเข้าร่วมไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจากท่าน หากท่านสมัครใจเข้าร่วมไกล่เกลี่ย โปรดแจ้งกลับมายัง.....
(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน).....ตามหนังสือที่แนบมาพร้อมนี้ ทั้งนี้ หากท่านมีข้อสงสัยประการ
ใดสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมหรือติดต่อ.....(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน).....
โทรศัพท์หมายเลข..... โทรสาร.....

ขอแสดงความนับถือ

()

ประธานคณะทำงาน

(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน)

โทรศัพท์

โทรสาร

ตัวอย่าง การกำหนดเลขประจำตัวของเจ้าของเรื่องของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมืองกาญจนบุรี กำหนดได้ คือ ยธ ๐๔๐๓ (กจ ๐๑๑๓๐๑)

ตัวอย่างแบบตอบรับความสนใจเข้าร่วม
กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

หนังสือตอบรับสมัครใจเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

๑. ข้าพเจ้า/บริษัท โดย
ผู้มีอำนาจกระทำการแทน อยู่บ้านเลขที่/สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ หมู่ที่ ซอย
ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต
จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์ ต่อ
โทรศัพท์เคลื่อนที่ โทรสาร E-mail

๒. มีความประสงค์

- ☐ สมัครใจเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
☐ ไม่สามารถเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ แต่ขอมอบอำนาจให้

ชื่อ - นามสกุล ตำแหน่ง

บัตรประจำตัวประชาชนเลขที่ อยู่บ้านเลขที่/สำนักงานตั้งอยู่เลขที่
หมู่ที่ ซอย ถนน ตำบล/แขวง
อำเภอ/เขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์
โทรศัพท์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ โทรสาร
E-mail เป็นผู้ผู้มีอำนาจกระทำการแทนข้าพเจ้า (ขอให้ทำหนังสือมอบ

อำนาจฉบับจริง มาแสดงต่อเจ้าหน้าที่ในวันนัดหมายนัดแรก)

- ☐ ไม่สมัครใจเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เนื่องจาก

๓. มีความประสงค์ที่จะแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย

- ☐ เลือกผู้ไกล่เกลี่ยหรือผู้กระฉับ ในวันที่ เดือน พ.ศ.
☐ ให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน เลือกและแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยจากบัญชีผู้ไกล่เกลี่ย

ลงชื่อ

(.....)

หมายเหตุ ๑. กรุณาแจ้งหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้เข้าร่วมกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เพื่อความสะดวก
ในการติดต่อกลับ

๒. กรุณาส่งหนังสือตอบรับความสมัครใจ พร้อมสำเนาหนังสือมอบอำนาจ (กรณีมอบอำนาจ) ภายใน
..... (ว/พ.บ.) ที่หมายเลขโทรสาร และหากมีข้อสงสัยประการใด กรุณาติดต่อสอบถาม
ได้ที่ (ที่อยู่ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน) หมายเลขโทรศัพท์

แบบเลือกผู้ไกล่เกลี่ย

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

คำร้องเลขที่/๒๕.....

วันที่ เดือน พ.ศ.

ข้าพเจ้า..... ในฐานะ

และข้าพเจ้า..... ในฐานะ.....

ขอเลือกผู้ไกล่เกลี่ยจากบัญชีผู้ไกล่เกลี่ย ดังมีรายชื่อตามลำดับดังต่อไปนี้

๑.

๒.....

๓.....

เพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในเรื่องนี้ และตกลงให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนสอบถามความยินยอมของผู้ไกล่เกลี่ย เพื่อที่ข้าพเจ้าจะได้ร่วมกันแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยต่อไป

ลงชื่อ คู่กรณี (ผู้ร้อง)
(.....)

ลงชื่อ คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง
(.....)

ลงชื่อ คณะทำงาน
(.....)

ค/9

ที่ ยธ ๐๔๐๓ (เลขทะเบียน)/

(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน)

ที่อยู่.....

.....

.....

วัน เดือน ปี

เรื่อง สอบถามความยินยอมการเป็นผู้ไกล่เกลี่ย

เรียน นาย/นาง/นางสาว.....(ผู้ไกล่เกลี่ย)

ด้วยนาย/นาง/นางสาว.....คู่กรณี (ผู้ร้อง) อยู่บ้านเลขที่.....

หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

และนาย/นาง/นางสาว.....คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....ได้ตกลงแต่งตั้งท่านเป็น

ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เรื่อง.....(รายละเอียด

ปรากฏตามสำเนาคำร้องขอไกล่เกลี่ย) ซึ่ง.....(ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน).....ขอเรียนสอบถาม

ความยินยอมจากท่านว่าจะจัดร้องประการใดหรือไม่ ในการทำหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ย

ทั้งนี้ หากท่านไม่ประสงค์และยินยอม (ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน).....ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้ไกล่เกลี่ยในข้อพิพาทดังกล่าว โดยจะแจ้งคู่กรณีทุกฝ่ายทราบ และจะกำหนดวันจัดการระงับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่อไป ดังนั้นจึงขอให้ท่านตอบแสดงความยินยอมส่งแบบแสดงความยินยอมเป็นผู้ไกล่เกลี่ยกลับมายัง (ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน) ภายใน.....ทางโทรสารหมายเลข.....หรือติดข้อความทำงานชื่อ.....หมายเลขโทรศัพท์.....หรือ QR Code และส่งแบบคิวอาร์โค้ด (QR Code) ส่งมายังหน่วยงานภายในวันที่.....หากท่านมีข้อสงสัยประการใดสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมหรือติดต่อ.....(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน)

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ประธานคณะกรรมการ

โทรศัพท์.....

โทรสาร.....

สแกนคิวอาร์โค้ด (QR Code) ส่งมายังศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนภายในวันที่.....

ตัวอย่าง การกำหนดเลขประจำตัวของเจ้าของเรื่องของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน
ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมืองกาญจนบุรี กำหนดได้ คือ ยธ ๐๔๐๓ (กจ ๐๑๑๓๐๑)

ค/11

ตัวอย่างหนังสือแจ้งหน่วยงาน

ที่ ยธ ๐๔๐๓ (เลขทะเบียน)/

(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน)

ที่อยู่.....

.....

.....

วัน เดือน ปี

เรื่อง แจ้งความประสงค์การขอดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

เรียน (หัวหน้าหน่วยงาน ศาล อัยการ ตำรวจ)

ด้วยนาย/นาง/นางสาว.....คู่กรณี (ผู้ร้อง) อยู่บ้านเลขที่.....
หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....ได้ยื่นคำร้อง
มาที่.....(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน)....ขอให้ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทเรื่อง.....
โดยมีนาย/นาง/นางสาว.....คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....เป็นคู่กรณี

ในการนี้.....(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน).....ขอเรียนว่า คู่กรณีทั้งสองฝ่าย
(ผู้ร้องและอีกฝ่ายหนึ่ง) มีความประสงค์จะให้.....(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน)..... ดำเนินการ
ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้ หากผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
เป็นประการใด.....(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน).....จะดำเนินการแจ้งผลการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาทกลับไปยัง.....(หัวหน้าหน่วยงาน ศาล อัยการ ตำรวจ).....ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

()

ประธานคณะทำงาน

(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน)

โทรศัพท์

โทรสาร

ตัวอย่าง การกำหนดเลขประจำตัวของเจ้าของเรื่องของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมืองกาญจนบุรี กำหนดได้ คือ ยธ ๐๔๐๓ (กจ ๐๑๑๓๐๑)

ค/12

ศาลากลางจังหวัดบุรีรัมย์

ที่ ยธ ๐๔๐๓ (เลขทะเบียน)/

(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน)

ที่อยู่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....

วัน เดือน ปี

เรื่อง ขุดเรื่องการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

เรียน นาย/นาง/นางสาว.....

 ทบทวนได้ขึ้นคำร้องขอให้.....(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน).....
 ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เรื่อง.....นี้

 ในการนี้.....(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน).....ได้แจ้งให้
 นาย/นาง/นางสาว.....คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งทราบ เพื่อสอบถามความสมัครใจเข้าร่วมไกล่เกลี่ย
 ข้อพิพาทแล้ว บวพบวาคู่กรณีไม่สมัครใจเข้าร่วมไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามที่ท่านร้องขอ

 ดังนั้น.....(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน).....จึงขอแจ้งท่านว่า
 กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต้องเกิดจากความสมัครใจของทั้งสองฝ่าย หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่สมัครใจ
 เข้าร่วมกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท.....(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน).....ไม่สามารถ
 ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท จึงขอขุดเรื่องของท่าน หากท่านมีความประสงค์จะขอรับคำปรึกษา แนะนำ
 ทางกฎหมายเพิ่มเติม หรือมีข้อขัดข้องประการใดโปรดแจ้งให้.....(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน).....
 ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

 (.....)
 ประธานคณะทำงาน

(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน)

โทรศัพท์.....

โทรสาร.....

 ตัวอย่าง การกำหนดเลขประจำตัวของเจ้าของเรื่องของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน
 ตำบลบ้านเก่าอำเภอเมืองกาญจนบุรี กำหนดได้ คือ ยธ ๐๔๐๓ (กจ ๐๑๑๓๐๑)

ค/13

ตัวอย่างแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย

หนังสือแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย

คำร้องเลขที่/๒๕.....

วันที่ เดือน พ.ศ.

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน.....

ระหว่าง { คู่กรณี (ผู้ร้อง)
..... คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง
ข้าพเจ้า..... ในฐานะ

และข้าพเจ้า..... ในฐานะ.....

ขอแต่งตั้ง อยู่บ้านเลขที่ ถนน

แขวง/ตำบล เขต/อำเภอ จังหวัด

รหัสไปรษณีย์..... สัญชาติ อาชีพ และ

อยู่บ้านเลขที่ ถนน แขวง/ตำบล

เขต/อำเภอ จังหวัด รหัสไปรษณีย์..... สัญชาติ

อาชีพ

เป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในเรื่องนี้

ลงชื่อ
(.....)

คู่กรณี (ผู้ร้อง)

ลงชื่อ
(.....)

คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง

ลงชื่อ
(.....)

ผู้ไกล่เกลี่ย

ลงชื่อ
(.....)

ผู้ไกล่เกลี่ย

ลงชื่อ
(.....)

ประธานคณะทำงาน

ค/14

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน.....

แบบแสดงความสมัครใจเข้าร่วม/ยินยอมเข้าสู่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ข้อพิพาทคำร้องที่...../.....

ระหว่าง {คู่กรณี (ผู้ร้อง)
คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง

๑. ผู้เข้าร่วมการไกล่เกลี่ย ☐ คู่กรณี (ผู้ร้อง) ☐ คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง ☐ ผู้ไกล่เกลี่ย☐ อื่นๆ.....

๒. ผู้เข้าร่วมไกล่เกลี่ยทุกคนตกลงให้นำข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
 โดยสมัครใจและผู้ไกล่เกลี่ยที่ได้รับแต่งตั้งยินยอมเป็นผู้ไกล่เกลี่ยในกรณีข้อพิพาทนี้

๓. ผู้เข้าร่วมไกล่เกลี่ยทุกคนตกลงปฏิบัติตามขั้นตอนว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
 ตามระเบียบกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
 ภาคประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๒ และตกลงที่จะรักษาความลับของข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ
 ไกล่เกลี่ยในวันนี้

ลงชื่อ คู่กรณี (ผู้ร้อง)
 (.....)

ลงชื่อ คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง
 (.....)

ลงชื่อ ผู้ไกล่เกลี่ย
 (.....)

ลงชื่อ คณะทำงาน
 (.....)

ลงชื่อ ประธานคณะทำงาน
 (.....)

...(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน)...

รายงานการประชุมไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ครั้งที่.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

คำร้องเลขที่...../.....

ระหว่าง {คู่กรณี (ผู้ร้อง)
.....คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง

นัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาท วันที่.....

เริ่มไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตั้งแต่วันที่..... น. จนถึง น.

ผู้เข้าร่วมประชุม..... คู่กรณี (ผู้ร้อง)

..... คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง

สรุปผลการไกล่เกลี่ย

- ☐ คู่กรณีตกลงนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอีกครั้ง ในวันที่.....เวลา..... น.
- ☐ ตกลงกันได้และจะนำข้อตกลงระงับข้อพิพาทเพื่อบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท หากคู่กรณีอีกฝ่ายไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท โดยต้องกระทำภายใน ๓ ปี นับแต่วันที่อาจบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท
- ☐ ตกลงกันไม่ได้
- ☐ อื่นๆ.....

ลงชื่อ ผู้ไกล่เกลี่ย
(.....)

ลงชื่อ คณะทำงาน
(.....)

ก/16

การไกล่เกลี่ยสำเร็จ

รายงานการไกล่เกลี่ย

หมายเลขคำขอที่...../.....

หมายเลขบันทึกเลขที่...../.....

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน.....

วันที่ เดือน พุทธศักราช

ความอาญา (หรือแพ่ง)

ระหว่าง { คู่กรณี (ผู้ร้อง)

..... คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง

ผู้ไกล่เกลี่ยออกนั่งไกล่เกลี่ยข้อพิพาท นาฬิกา

นัดไกล่เกลี่ยวันนี้ ผู้ร้อง./ผู้รับมออำนาจ./คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง./.....

มาเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทวันนี้

ผู้ไกล่เกลี่ยได้เจรจาคู่กรณีทั้งสองฝ่ายแล้ว คดีสามารถตกลงกันได้ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๑.

๒.

๓.

รายงานการไกล่เกลี่ยฉบับนี้ได้อ่านให้กับคู่กรณีฟังและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ด้วยความสนใจ
ของคู่กรณี โดยไม่มีฝ่ายใดโต้แย้ง จึงให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ ผู้ไกล่เกลี่ย บันทึก/อ่าน ลงชื่อ ผู้ไกล่เกลี่ย

(.....)

(.....)

ลงชื่อ คู่กรณี (ผู้ร้อง)

ลงชื่อ คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง

(.....)

(.....)

การไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ

รายงานการไกล่เกลี่ย

หมายเลขคำขอที่...../.....

หมายเลขบันทึกเลขที่...../.....

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน.....

วันที่ เดือน พุทธศักราช

ความอาญา (หรือแพ่ง)

ระหว่าง {คู่กรณี (ผู้ร้อง)
.....คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง

ผู้ไกล่เกลี่ยออกนั่งไกล่เกลี่ยข้อพิพาท นาฬิกา

นัดไกล่เกลี่ยวันนี้ ผู้ร้อง/ผู้รับมอบอำนาจ/คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง/.....
มาเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทวันนี้

ผู้ไกล่เกลี่ยได้เจรจาคู่กรณีทั้งสองฝ่ายแล้ว ไม่สามารถตกลงกันได้ จึงขอยกเลิกการไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาท บันทึกรายงานฉบับนี้ไว้เป็นหลักฐาน

รายงานการไกล่เกลี่ยฉบับนี้ได้อ่านให้กับคู่กรณีฟังและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ด้วยความสนใจ
ของคู่กรณี โดยไม่มีฝ่ายใดโต้แย้ง จึงให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ ผู้ไกล่เกลี่ย บันทึก/อ่าน ลงชื่อ ผู้ไกล่เกลี่ย

(.....)

(.....)

ลงชื่อ คู่กรณี (ผู้ร้อง)

ลงชื่อ คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง

(.....)

(.....)

การเลื่อนการไกล่เกลี่ย

รายงานการไกล่เกลี่ย

หมายเลขคำขอที่...../.....

หมายเลขบันทึกเลขที่...../.....

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน.....

วันที่ เดือน พุทธศักราช

ความอาญา (แพ่ง)

ระหว่าง { คู่กรณี (ผู้ร้อง)
..... คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง

ผู้ไกล่เกลี่ยออกนั่งไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เวลา นาฬิกา

นัดไกล่เกลี่ยวันนี้ ผู้ร้อง / ผู้รับมอบอำนาจ / คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง /

มาเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทวันนี้

ผู้ร้อง / ผู้รับมอบอำนาจ / คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง / แฉลงร่วมกันว่า วันนี้คู่กรณีทั้งสองฝ่าย
ติดภารกิจสำคัญ ทำให้ไม่สามารถมาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทวันนี้ได้ แต่คู่ความทั้งสองฝ่ายประสงค์เจรจาเพื่อยุติ
ข้อพิพาทคดีนี้ จึงขอเลื่อนการไกล่เกลี่ยออกไปสัปดาห์

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า คดีมีทางตกลงกันได้ หากตกลงกันได้จะเป็นประโยชน์แก่คู่กรณีทั้งสองฝ่าย
เห็นควรเลื่อนการไกล่เกลี่ยไปในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

โดยให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน/อ่านแล้ว

ลงชื่อ ผู้ไกล่เกลี่ย บันทึก/อ่าน

(.....)

ลงชื่อ คู่กรณี (ผู้ร้อง)

(.....)

ลงชื่อ ผู้ไกล่เกลี่ย

(.....)

ลงชื่อ คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง

(.....)

ค/19

การเลื่อนการไกล่เกลี่ยไปปฏิบัติตามเงื่อนไข

รายงานการไกล่เกลี่ย

หมายเลขคำขอที่...../๒๕๖๓

หมายเลขบันทึกเลขที่...../๒๕๖๓

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน.....

วันที่ เดือน พุทธศักราช

ความอาญา (แพ่ง)

ระหว่าง {คู่กรณี (ผู้ร้อง)
.....คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง

ผู้ไกล่เกลี่ยออกนั่งไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เวลา นาฬิกา

นัดไกล่เกลี่ยวันนี้ ผู้ร้อง./ผู้รับมอบอำนาจ./คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง./.....

แถลงร่วมกันว่า มาเจรจาไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทวันนี้

ผู้ไกล่เกลี่ยได้เจรจาคู่กรณีทั้งสองฝ่ายแล้ว คดีมีทางตกลงกันได้โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑.

๒.

๓.

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า คดีสามารถตกลงกันได้แล้ว เพื่อให้โอกาสคู่กรณีไปปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงไว้ ให้เลื่อนการไกล่เกลี่ยไปในวันที่เดือน พศ. เวลา นาฬิกา

รายงานการไกล่เกลี่ยฉบับนี้ได้อ่านให้กับคู่กรณีฟังและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ด้วยความสนใจของคู่กรณีโดยไม่มีฝ่ายใดโต้แย้ง

โดยให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน/อ่านแล้ว

ลงชื่อ ผู้ไกล่เกลี่ย บันทึก/อ่าน

(.....)

ลงชื่อ ผู้ไกล่เกลี่ย

(.....)

ลงชื่อ คู่กรณี (ผู้ร้อง)

(.....)

ลงชื่อ คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง

(.....)

ก/20

บันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาท
ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

เขียนที่.....

ระหว่าง { วันที่ เดือน พ.ศ.
 ผู้ร้อง
 คู่กรณี

ข้อพิพาท/ข้อหา/ฐานความผิด
 จำนวนทุนทรัพย์.....บาท (.....)

๑. ข้าพเจ้า.....โดย.....
 ผู้มีอำนาจกระทำการแทน อยู่บ้านเลขที่/สำนักงานตั้งอยู่เลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....
 ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
 รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....โทรศัพท์เคลื่อนที่.....
 โทรสาร.....E-mail..... ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ผู้ร้อง” ฝ่ายหนึ่ง กับ

๒. ข้าพเจ้า.....โดย.....
 ผู้มีอำนาจกระทำการแทน อยู่บ้านเลขที่/สำนักงานตั้งอยู่เลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....
 ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
 รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....โทรศัพท์เคลื่อนที่.....
 โทรสาร.....E-mail..... ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “คู่กรณี” อีกฝ่ายหนึ่ง

ขอทำบันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาทต่อหน้าผู้ไกล่เกลี่ย ซึ่งมีข้อความดังต่อไปนี้

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.
๖.

/อนึ่ง...

อนึ่ง ในการทำบันทึกข้อตกลงในครั้งนี้ผู้ร้องและคู่กรณีได้ทำบันทึกข้อตกลงกันด้วยความสมัครใจทั้งสองฝ่าย ไม่มีผู้หนึ่งผู้ใด บังคับ ชูเชิญ หลอกลวง หรือให้สัญญาอย่างใด ๆ และในการทำบันทึกข้อตกลงครั้งนี้ไม่มีผู้ไกล่เกลี่ยท่านใด เข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียแต่อย่างใด

บันทึกข้อตกลงนี้ทำขึ้นสามฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน ทั้งสองฝ่ายได้ทราบและเข้าใจข้อความ โดยตลอดดีแล้ว เห็นว่าตรงตามเจตนาของทั้งสองฝ่าย จึงได้ลงลายมือชื่อ และประทับตรา (ถ้ามี) ต่อหน้าผู้ไกล่เกลี่ย และพยานไว้เป็นสำคัญ และต่างยึดถือไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับรวมถึงหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ย/ศูนย์ไกล่เกลี่ยภาคประชาชน

หากคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง คู่กรณีมีสิทธิที่จะนำบันทึกข้อตกลงดังกล่าวไปยื่นคำร้องขอต่อศาล เพื่อให้บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท ซึ่งต้องกระทำภายในกำหนด 3 ปี นับแต่วันที่ย่างบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้ ถ้าไม่ร้องขอภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้มูลหนี้ตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทนั้นเป็นอันระงับไป

(ลงชื่อ) ผู้ร้อง
(.....)

(ลงชื่อ) คู่กรณี
(.....)

(ลงชื่อ) ผู้ไกล่เกลี่ย
(.....)

(ลงชื่อ) ผู้ไกล่เกลี่ย
(.....)

(ลงชื่อ) ผู้ไกล่เกลี่ย
(.....)

(ลงชื่อ) พยาน
(.....)

(ลงชื่อ) พยาน
(.....)

(ลงชื่อ) ผู้จัดบันทึก
(.....)

ค/21

หนังสือแจ้งผลการไกล่เกลี่ย สอดคล้องงาน/พนักงานสอบสวน พนักงาน
อัยการ /ศาล/กรมบังคับคดี

ที่ ยธ ๐๔๐๓ (เลขทะเบียน)/

(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน)

ที่อยู่.....

.....

รับ เดือน ปี

เรื่อง แจ้งผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท สอดคล้องงาน/พนักงานอัยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

เรียน (หัวหน้าหน่วยงาน/ศาล/ อัยการ /ตำรวจ)

อ้างถึง หนังสือ ที่ / ลงวันที่.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาบันทึกข้อตกลงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ตามที่หนังสือที่อ้างถึง(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน)...ได้ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเรื่อง.....โดยมีนาย/นาง/นางสาว.....คู่กรณี (ผู้ร้อง) อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... และนาย/นาง/นางสาว.....คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... เป็นคู่กรณี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้.....(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน)...จนแจ้งผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างนาย/นาง/นางสาว.....คู่กรณี (ผู้ร้อง) กับนาย/นาง/นางสาว.....คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง ผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทปรากฏ ดังนี้

๑.

.....

๒.

.....

รายละเอียดปรากฏตามสำเนาทิ้งข้อตกลง ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(

ประธานคณะทำงาน

(ชื่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน)

โทรศัพท์

โทรสาร

ตัวอย่าง การกำหนดเลขประจำตัวของเจ้าของเรื่องของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมืองกาญจนบุรี กำหนดได้ คือ ยธ ๐๔๐๓ (กจ ๐๑๑๓๐๑)

ก/22

แบบคำร้อง

คำร้องเลขที่/.....

- ☐ ขอคัดค้านผู้ไกล่เกลี่ย
☐ ขอตั้งข้อรังเกียจผู้ไกล่เกลี่ย
☐ ผู้ไกล่เกลี่ยขอยุติหน้าที่
☐ คู่กรณีขอถอนตัว

ข้อพิพาทเรื่อง.....

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ระหว่าง { คู่กรณี / (ผู้ร้อง)
 คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง
 ผู้ไกล่เกลี่ย
 ผู้ไกล่เกลี่ย
 ผู้ไกล่เกลี่ย

เรียน.....(ประธานคณะกรรมการบริหารประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน)

ข้าพเจ้าชื่อ.....สกุล.....เกี่ยวข้องกับ.....

เลขบัตรประจำตัวประชาชนเลขที่.....อายุ.....ปี สัญชาติ.....

มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....ID:Line.....

มีความประสงค์ ☐ ขอคัดค้านผู้ไกล่เกลี่ย ☐ ขอตั้งข้อรังเกียจผู้ไกล่เกลี่ย ☐ ขอยุติหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ย

☐ คู่กรณีขอถอนตัว

โดยมีเหตุผลดังต่อไปนี้.....

.....

.....

(.....)

(ผู้ร้อง)

ความเห็น/คำสั่งของประธานคณะกรรมการบริหารประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน

.....

.....

(.....)

ประธานคณะกรรมการ

ค/23

ศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาท.....

แบบสอบถามความพึงพอใจในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

กรุณาตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นว่า และทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ ตามความเป็นจริงหรือในกรณีที่ท่าน
 เป็นว่าตรงกับความสัດเห็นของท่านมากที่สุด

ก่อนใช้บริการท่านทราบข้อมูลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้วยวิธีใด

☐ อินเตอร์เน็ต ☐ หนังสือ ☐ หนังสือพิมพ์ ☐ หนังสือศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ☐ มีบุคคลอื่นแนะนำ

☐ อื่นๆ (ระบุ).....

ข้อมูลเกี่ยวกับการสืบเสาะ และกระบวนการของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

๑. ชี้แจงวัตถุประสงค์ ☐ ทางผล ☐ ทางยา ☐ อื่นๆ.....

๒. ชี้แจงรายละเอียดการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่เห็นด้วย

☐ ๑ น้อย ☐ ๒ น้อย ☐ ๓ น้อย ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

๓. ผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ☐ ตลอดกันได้ ☐ ตลอดกันไม่ได้ ☐ จำหน่ายค่าธรรมเนียม

๔. ท่านคิดว่าศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นประโยชน์ต่อท่านหรือไม่ ☐ เป็น ☐ ไม่เป็น ☐ ไม่มีความเห็น

๕. ความพึงพอใจที่ได้รับจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑. การบริการของเจ้าหน้าที่					
๑.๑ การให้ข้อมูลและการให้คำปรึกษา					
๑.๒ ความรวดเร็วในการประสานงาน					
๑.๓ ความเป็นกลางของเจ้าหน้าที่					
๒. การทำงานของผู้ไกล่เกลี่ย					
๒.๑ การอธิบายขั้นตอนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท					
๒.๒ การสร้างบรรยากาศระหว่างการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท					
๒.๓ การใช้คำพูดในขณะไกล่เกลี่ยข้อพิพาท					
๒.๔ กระบวนการใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท					
๒.๕ การรับฟังและเสนอแนะทางเลือกแก่คู่กรณี					
๓. ความพึงพอใจในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท					
๓.๑ ความพึงพอใจในกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท					
๓.๒ ความพึงพอใจในผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท					
๓.๓ ความพึงพอใจต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท					

๖. ชื่อบุคคล (หากมี)

.....

ความผิดอันยอมความได้ ที่สามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้
ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ (มาตรา ๓๕)
ประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายอื่น ได้รับบัญญัติไว้เป็นความผิดอันยอมความได้ มีดังนี้

(๑) ความผิดเกี่ยวกับการค้า

ม.๒๓๒ ฐานเอาซื้อหรือยืมหรือในทางการค้าของผู้คนมาใช้

(๒) ความผิดเกี่ยวกับเพศ

ม. ๒๓๖ วรรคแรก ข่มขืนกระชำเรา (ซึ่งเป็นการกระทำความระหว่างคู่สมรส ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย)

ม. ๒๓๘ วรรคแรก (ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เป็นการกระทำแก่บุคคลดังระบุไว้ในมาตรา ๒๘๕ และมาตรา ๒๘๕/๒)

ม. ๒๓๘ วรรคสอง (ซึ่งเป็นการกระทำความระหว่างคู่สมรส ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย)

ม. ๒๘๓ ทวิ วรรคแรก พาผู้อื่นไปเพื่อการอนาจาร (เฉพาะกรณีที่กระทำแก่บุคคลอายุเกิน สิบห้าปี)

ม. ๒๘๓ ทวิ วรรคสาม ชอนเร้นบุคคลซึ่งถูกพาผู้อื่นไปเพื่อการอนาจารตาม ม. ๒๘๓ ทวิ วรรคแรก (เฉพาะกรณีที่กระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี)

ม. ๒๘๔ พาผู้อื่นไปเพื่อการอนาจาร

(๓) ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน

ม.๓๐๙ วรรคแรก ฐานทำให้เสื่อมเสียเสรีภาพ

(๔) ความผิดต่อเสรีภาพ

ม.๓๑๐ วรรคแรก ฐานหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่น

ม.๓๑๑ วรรคแรก ฐานหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่นโดยประมาท

(๕) ความผิดฐานเปิดเผยความลับ

ม.๓๒๒ ฐานเปิดเผยความลับในจดหมาย โทรเลขหรือเอกสาร

ม.๓๒๓ ฐานเปิดเผยความลับของผู้อื่นที่รู้มาโดยหน้าที่

ม.๓๒๔ ฐานเปิดเผยความลับในทางอุตสาหกรรมหรือวิทยาศาสตร์

(๖) ความผิดฐานหมิ่นประมาท

ม.๓๒๖ ฐานหมิ่นประมาทคนเป็น

ม.๓๒๗ ฐานหมิ่นประมาทคนตาย

ม.๓๒๘ ฐานหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา

(๗) ความผิดฐานฉ้อโกง

- ม.๓๔๑ ฐานฉ้อโกงธรรมดา
- ม.๓๔๒ ฐานฉ้อโกงประกอบด้วยเหตุพิเศษ
- ม.๓๔๔ ฐานฉ้อโกงแรงงานให้ไปทำงาน
- ม.๓๔๕ ฐานสั่งซื้ออาหารหรือเข้าอยู่ในโรงแรมโดยไม่มีเงิน
- ม.๓๔๖ ฐานชักจูงให้เด็กเบาปัญญาขายของโดยเสียเปรียบ
- ม.๓๔๗ ฐานฉ้อโกงในเรื่องประกันวินาศภัย
- ม.๓๔๙ ฐานฉ้อโกงเจ้าหน้าที่ผู้รับจำนำ
- ม.๓๕๐ ฐานฉ้อโกงเจ้าหน้าที่ธรรมดา

(๘) ความผิดฐานยักยอก

- ม.๓๕๒ ฐานยักยอกทรัพย์สินธรรมดา
- ม.๓๕๓ ฐานยักยอกทรัพย์สินในฐานะเป็นผู้จัดการทรัพย์สินแทนเขา
- ม.๓๕๔ ฐานยักยอกทรัพย์สินในฐานะเป็นผู้จัดการทรัพย์สินตามคำสั่งศาล
- ม.๓๕๕ ฐานยักยอกทรัพย์สินเก็บตก

(๙) ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์

- ม.๓๕๘ ฐานทำให้เสียทรัพย์ธรรมดา
- ม.๓๕๙ ฐานทำให้เสียทรัพย์ชนิดพิเศษ

(๑๐) ความผิดฐานบุกรุก

- ม.๓๖๒ ฐานบุกรุกธรรมดา
- ม.๓๖๓ ฐานบุกรุกโดยย้ายเครื่องหมายอสังหาริมทรัพย์
- ม.๓๖๔ ฐานเข้าไปซ่อนตัวในเคหะหรืออาคารของผู้อื่น

นอกจากความผิดอันยอมความได้ดังที่กล่าวมาแล้ว ยังมีความผิดอันยอม ความได้ตามประมวลกฎหมายอาญาซึ่งมีที่มาจากความผิดต่อแผ่นดิน แต่มีข้อยกเว้นให้ความผิดต่อแผ่นดินดังกล่าวเป็นความผิดอันยอมความได้ อันเนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างผู้เสียหายกับผู้กระทำความผิดเป็นญาติกันตามมาตรา ๗๑ วรรคสอง ซึ่งกำหนดให้ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๔ (ลักทรัพย์ธรรมดา) มาตรา ๓๓๕ (ลักทรัพย์ประกอบด้วยเหตุพิเศษ (เหตุฉกรรจ์)) มาตรา ๓๓๖ วรรคแรก (วิ่งราวทรัพย์ธรรมดา) และมาตรา ๓๔๑ ถึง มาตรา ๓๖๔ นั้น ถ้าเป็นการกระทำที่สามีกระทำต่อภริยาหรือภริยากระทำต่อสามีผู้กระทำไม่ต้องรับโทษ ความผิดดังระบุนานี้ ถ้าเป็นการกระทำที่ผู้บุพการีกระทำต่อผู้สืบสันดาน ผู้สืบสันดาน กระทำต่อผู้บุพการี หรือพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน กระทำต่อกัน แม้กฎหมายมิได้บัญญัติให้เป็นความผิดอันยอมความได้ ก็ให้เป็นความผิดอันยอมความได้ และนอกจากนั้นศาลจะลงโทษน้อยกว่า ที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

ส่วนความผิดอันยอมความได้ตามกฎหมายอื่น ได้แก่

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ ความผิดฐานละเมิดงานอันมีลิขสิทธิ์ เป็นความผิดอันยอมความได้

พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ ฐานออกเช็คโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงิน (มาตรา 4)

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ฐานนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลที่ปรากฏเป็นภาพโดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น เกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย (มาตรา ๑๖)

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว (มาตรา ๔)

พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ ฐานเปิดเผยความลับทางการค้าของผู้อื่น (มาตรา ๓๓)

พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๙ ฐานโอน จำนอง หรือจำนำทรัพย์สินที่ได้กรรมสิทธิ์มาโดยใช้เงินกู้จากธนาคารและเอกสารระบุการห้ามไว้ (มาตรา ๓๒)

พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ฐานเปิดเผยข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคล (มาตรา ๗) ฐานใช้ผู้รับบริการเป็นส่วนหนึ่งของการทดลองในงานวิจัยโดยไม่ได้รับความยินยอม (มาตรา ๙) เป็นต้น

ความผิดลหุโทษที่สามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้

ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนี้

ความผิดลหุโทษ หมายความว่า ความผิดอาญาแผ่นดินที่เกิดจากการกระทำความผิดเล็กน้อย มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน ปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท ตามประมวลกฎหมายอาญา ในพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้บัญญัติไว้ให้ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนสามารถนำความผิดลหุโทษมาไกล่เกลี่ยเพื่อระงับข้อพิพาททางอาญาได้ ตามมาตรา ๓๕ (๒) ได้แก่

(๑) ประมาทเป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายแก่กายและจิตใจ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๐

(๒) ทำร้ายร่างกายผู้อื่นไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายและจิตใจตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๔๑

(๓) ทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัวหรือตกใจโดยการขู่เข็ญ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๒

(๔) ดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๓

(๕) ไล่ต้อนหรือทำสัตว์เข้าสวนไร่นาของผู้อื่นที่แต่งดินไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์หรือผลผลิตอยู่ ตาม ป.อ. มาตรา ๓๔๔

(๖) ปลอ่ยปละละเลยให้สัตว์เข้าในสวนไร่นาของผู้อื่นที่แต่งดินไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์หรือผลผลิตอยู่ ตาม ป.อ. มาตรา ๓๔๕

(๗) กระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการรังแกหรือข่มเหงผู้อื่น หรือกระทำให้ผู้อื่นได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๗

(๘) ความผิดลหุโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวม ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

สื่อประชาสัมพันธ์ ความรู้ใกล้เคียง

คลิปวิดีโอ, สปอตวิทยู
และ สื่อประชาสัมพันธ์อื่น ๆ

คู่มือปฏิบัติงานศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน (ศกช.) ตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562

พิมพ์ครั้งที่ 2 จำนวน 600 เล่ม พ.ศ. 2563

จัดทำและเรียบเรียง

ที่ปรึกษา

นายเรืองศักดิ์	สุวาริ	อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
นายเกิดโชค	เกษมวงศ์จิตร	รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
นางนงภรณ์	รุ่งเพ็ชรวงศ์	ผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชน

คณะผู้จัดทำ

ดร. ธปภัค	บุรณะสิงห์	ผู้อำนวยการกองส่งเสริม การระงับข้อพิพาท
นายภูชิษฐ์	จารุวัฒน์	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ
นายพีรภัทร	บุญรอด	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ
ว่าที่ร้อยโทชีวีวัฒน์	หวนอารมย์	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
นายธานัท	มิ่งทองคำ	นักวิชาการยุติธรรมปฏิบัติการ
นางสาวจิตรา	สรณสิริ	นักวิชาการยุติธรรมปฏิบัติการ
นางสาวศิวาพร	ศรียาคะบุตร	นักวิชาการยุติธรรมปฏิบัติการ

ดำเนินการออกแบบและพิมพ์

สำนักงานกิจการยุติธรรม

อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 9 ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษาฯ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

พิมพ์ที่

บริษัท รีปรี้น จำกัด

ศูนย์ไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทภาคประชาชน

**"ทุกปัญหาแก้ไขได้ ด้วยการเปิดใจ
พูดคุย รับฟัง และหาทางออกร่วมกัน"**

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

